

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE datum izida: 16. julij 2014

- *Občinski praznik 2014*
- *Turjaški dnevi 2014*
- *Biserna maša*

KAZALO:

Županova stran	3
OBČINSKE STRANI	4
Občinski praznik	4
Dobitniki občinskih priznanj	6
Investicije na komunalnem področju	8
Investicije na področju športa in šolstva	9
Letno poročilo 2013 o skladnosti pitne vode	10
Zbrani odpadki v prvi polovici leta 2014	10
Analiza zbranih razvojnih potreb	11
Javni razpis za uporabo športne dvorane	11
Občina Velike Lašče in Ustanova Županov sklad pomagala prizadetim v poplavih	12
Praznovanje dneva državnosti	13
Abonma 2014/2015	14
Priznanje učencem	15
ŠOLA IN VRTEC	16
KULTURA	24

TURIZEM	34
VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	39
DRUŠTVA	40
SOCIALA/ZDRAVSTVO	48
EKO KOTIČEK/GOZDARSTVO	49
NAŠA DEDIŠČINA	50
IZ NAŠIH ŽUPNIJ	54
ŠPORT IN REKREACIJA	55
PISMA	58
V SPOMIN / ZAHVALE	60
OGLASI	62

OBVESTILO UREDNIŠTVA – NASLEDNJA ŠTEVILKA TROBLE

Naslednja številka Troble bo izjemoma izšla v petek, 19. septembra 2014, zaradi predpisanih rokov objav v zvezi z lokalnimi volitvami.

ČESTITKE

Učencem od 1. do 6. razreda OŠ Primoža Trubarja za doseg lepih uspehov na tekmovanjih v igri Med dvema ognjema, še posebej pa učencem 5. in 6. razreda, ki so V IGRI MED DVEMA OGNJEMA POSTALI DRŽAVNI PRVAKI.

župan Anton Zakrajšek in občinska uprava

LOKALNE VOLITVE 2014

OBJAVO PRISPEVKOV V ČASU VOLILNE IN REFERENDUMSKE KAMPANJE določa Odlok o izdajanju občinskega glasila Občine Velike Lašče (Uradno glasilo Občine Velike Lašče, 1/11) v 20. členu, ki se glasi:

"Vse stranke, liste in druge osebe, ki kandidirajo na lokalnih volitvah, imajo v času volilne kampanje, ki ga določa zakon, na voljo enako velik brezplačen prostor, določen s cenikom reklam in drugih objav v občinskem glasilu.

Če stranka, lista oziroma kandidat v času volilne kampanje za lokalne volitve želi objaviti dodatna besedila, se ta zaračunavajo po veljavnem ceniku reklam in drugih objav v občinskem glasilu.

Te dodatne plačane objave lahko obsegajo do največ polovice strani."

Vse že oblikovane predstavitve z navedbo naročnika oglasa v velikosti polovice strani (19 cm x 12 cm) morajo biti posredovane na e-naslov Troble (trobla@velike-lasce.si) do 3. septembra 2014.

Uredništvo Troble

Slike na naslovnici:

Dobitniki občinskih priznanj (foto Peter Centa), utrinek z Grajskega dne - Marta Grčar iz Rokodelske družine Grčar in vitez z društva Viteški red Viridi Hedera iz Ribnice (foto Barbara Pečnik), biseromašnik Anton Masnik (foto Lucija Ademovski)

TROBLA
glasilo
Občine Velike Lašče

ISSN 1408-5852

Naslednja Trobla izide 19. septembra 2014,
prispevke je potrebno oddati do 3. septembra 2014

Letnik 20, številka 4, 16. julij 2014. Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno.
Naklada: 1.520 izvodov. Izdajatelj: Občina Velike Lašče. Odgovorna urednica: Lidija Čop. Uredniški odbor: Ivanka Peterlin, Veronika Vasič, Manfred Deterding, Urša Zalar. Lektoriranje: Ema Sevšek. Prelom: Moj Repro, d.o.o., Krvava Peč. Tisk: Luart d.o.o. Naslov uredništva: Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče. Tel.: 01/781 03 70, E-pošta: trobla@velike-lasce.si. Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

IZ ŽUPANOVEGA NAGOVORA OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Župan Anton Zakrajšek je na slavnostni akademiji ob občinskem prazniku, 6. junija 2014, v športni dvorani uvodoma pozdravil vse prisotne: dobitnike občinskih priznanj, druge župane, častne občane, občinske svetnike in svetnice, poslanko in poslanca v državnem zboru ter vse prisotne občanke in občane.

Ker v letošnjem letu Občina Velike Lašče obeležuje 20. obletnico ustanovitve, je v prvem delu nagovora župan spomnil na vse pomembnejše dogodke in pridobitve v času od ustanovitve občine do danes. »Najbrž se bo kdo še spomnil takratne propagande proti uvedbi novih občin. Omenjali so se različni vzroki: ne bo denarja, ne bomo znali sami upravljati z občino, ni pravih kadrov in podobno.«

V nadaljevanju je predstavil dosežke na področju družbenih dejavnosti: bogato društveno življenje na področju kulture, športa, turizma, kmetijstva, itd. V teh letih so bila izvedena investicijska vzdrževanja na vseh treh kulturnih domovih v Velikih Laščah, Robu in na Turjaku. Obnavljala se je tudi Trubarjeva domačija. V letošnjem letu je bil opravljen odkup dela Levstikovega doma od Kmetijske zadruge in se je s tem dokončno uredilo lastništvo. V prostorih Levstikovega doma deluje tudi dobro obiskana knjižnica Frana Levstika.

Za potrebe predšolske vzgoje je bil v času samostojne občine zgrajen nov vrtec v Velikih Laščah, obnovljena stavba podružnične šole na Karlovcu in preurejen prostor v podružnični šoli Turjak. Poskrbljeno je bilo, da so bili v predšolsko vzgojo sprejeti vsi naši otroci.

Župan je posebej poudaril investicije na področju osnovnega šolstva: »Na centralni šoli v Velikih Laščah smo obnovili streho in skoraj vse učilnice, uredili moderno multimedijško učilnico, knjižnico in zbornico ter obnovili kuhinjo; v lanskem letu pa zgradili še prizidek k šoli, ki omogoča vzpostavitev sedem novih učilnic. Prav tako so bile obnovljene vse učilnice na podružničnih šolah na Turjaku in v Robu.

Velika pridobitev je tudi nova športna dvorana. S tem objektom smo izboljšali pogoje za športno udejstvovanje šolskih otrok ter omogočili rekreacijsko in tekmovalno dejavnost naši mladini in starejšim občanom. Poleg tega smo zgradili športna igrišča za mali nogomet in košarko v Dvorski vasi ter za mali nogomet, odbojko na mivki in balinišče

na Turjaku. Letos pa urejamo še okolico igrišča na Karlovcu.

V zdravstveni postaji smo obnovili tri ambulante in čakalnice, uredili laboratorij in zamenjali strešno kritino. V delu pa so že projekti za preureditev tudi zgornjih prostorov. Vsekakor je bil velik napredek storjen z ustanovitvijo oddelka glasbene šole Ribnica pri nas. V ta namen smo popolnoma obnovili stavbo nekdanjega vrta in tako vzpostavili primerne pogoje za delovanje na glasbenem področju. Z veseljem lahko povem, da se trenutno v glasbeni šoli udejstvuje več kot sto naših otrok.«

Župan je nadaljeval z opisom razvoja komunalne infrastrukture: »Za razvoj vsake občine je velikega pomena tudi dobro urejena komunalna infrastruktura. Zato veliko finančnih sredstev namenjamo prav v te namene. Asfaltiranih je bilo več kot štirideset kilometrov cest na vseh območjih naše občine: na območju Roba in Turjaka ter v okolici Velikih Lašč. Od 88 naselij v naši občini se torej le še v tri ne pripeljemo po asfaltu. Z izgradnjo petih vodovodnih vrtin in obnovljenih ali na novo zgrajenih več kot dvajsetih kilometrov vodovodnih tras smo v občini zagotovili dobro oskrbo s pitno vodo. V skoraj vseh naseljih v občini je bilo postavljenih več kot 250 luči javne razsvetljave, za čisto okolje pa smo poskrbeli s postavitvijo ekoloških otokov in zbirnega centra na Turjaku. Veliko pozornosti namenjamo tudi urejenosti krajev. V Velikih Laščah je bil urejen Trubarjev park in trg pred Levstikovim domom ter parkirišče pri pokopališču z več kot 60 parkirnimi mesti. S prostovoljnimi delom krajanov in finančno pomočjo občine so se uredila vaška središča v Dvorski vasi, na Mali in Veliki Slevici, na Gradežu, v letošnjem letu pa imamo v planu še ureditev v Robu. Na žalost pa še nismo uspeli začeti z izgradnjo kanalizacijskih sistemov, kar bo vsekakor morala biti prednostna naloga v naslednjih letih. Za večjo varnost v cestnem prometu so bili zgrajeni pločniki skozi Velike Lašče in Turjak, na Rašici ter od Turjaka proti Gradežu.«

Tudi na področju gospodarstva so se v času samostojne občine odgovorni trudili izpeljati pomembnejše investicije. Župan je v zvezi s tem povedal: »V želji po večjem razvoju gospodarstva pri nas smo odkupili pet hektarjev zemljišč pri Turjaku, kjer želimo zgraditi poslovno cono. Po večletnih prizadevanjih smo le pridobili gradbeno dovoljenje za njeno komunalno ureditev, s katero naj bi začeli že letos. V več kot 60 naselij, celo v najbolj oddaljena, nam je uspelo pripeljati širokopasovno omrežje elektronskih komunikacij na osnovi optičnega kabla. S tem smo našim občanom in tudi podjetnikom omogočili lažje, hitrejše

in bolj kakovostno komuniciranje in delovanje.«

Seveda pa življenje v občini ne bi bilo tako bogato, če se v dogajanja ne bi vključevali številni občani znotraj društvenega delovanja s prireditvami in kot posamezniki. Za ves trud in delo se jim je župan še posebej zahvalil. »Med zelo aktivne sodijo tudi članice in člani naših gasilskih društev. Zato menim, da je prav, da po svojih močeh pomagamo tudi njim, saj svoje delo in poslanstvo opravljajo zelo vestno, požrtvovalno in prostovoljno. To se je še posebej videlo pri letošnji naravni nesreči – žledu, za kar se jim iskreno zahvaljujem. Zato je prav in upravičeno, da z občinskimi sredstvi pomagamo pri nakupih gasilskih vozil in druge opreme. V času samostojne občine je bilo nabavljenih kar šest novih gasilskih vozil z vso opremo.«

Župan je svoj nagovor zaključil z ugotovitvijo: »Prepričan sem, da je bila ustanovitev samostojne občine pravilno dejanje in da bi bila njena ukinitve, ki jo je napovedoval Gregor Virant, minister v odhajanju, vsekakor korak daleč nazaj. Moje trdno prepričanje je celo, da bi morala država še veliko več svojih pristojnosti prenesti na lokalni nivo in s tem tudi druge storitve približati občanom.«

Zahvalil se je še vsem sodelavkam in sodelavcem občinske uprave, podžupanji dr. Tatjani Devjak, občinskimi svetnicam in svetnikom, vodjem javnih zavodov in ustanov ter vsem občankam in občanom za uspešno sodelovanje.

Povzela Lidija Čop

OBČINSKI PRAZNIK 2014

Prireditve in dogodki ob letošnjem občinskem prazniku so se odvijali od četrтка, 5. junija, do nedelje, 8. junija.

V četrtek, 5. junija, je v Viteški dvorani Turjaškega gradu potekala že **18. revija pevskih zborov**. Nastopili so domači zbori: Velikolaška vokalna skupina, Kvartet Zvon, Otroški in Mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, Lumen – otroški cerkveni pevski zbor župnije Velike Lašče in Cerkveni mešani pevski zbor župnije Velike Lašče. Zapela sta tudi dva gostujoča zbora, in sicer Ženski pevski zbor »Tonja« iz Borovnice in Mešani pevski zbor Ponikve. Kot vsako leto je srečanje zborov lep, s pesmijo zaznamovan uvod v praznovanje občinskega praznika. Prav je, da se volja, ljubezen do lepe pesmi in trud nastopajočih pokaže in izkaže na tovrstnih prireditvah, predvsem pa je razveseljujoče dejstvo, da je pesem še kako priljubljena med našimi najmlajšimi, torej se za obstoj zborovske glasbe v naši občini v prihodnje ni bati.

V petek, 6. junija, je v večernih urah potekala osrednja prireditev ob občinskem prazniku, **slavnostna akademija**. Prireditve se je začela pred občinsko stavbo s promenade koncertom **Godbe Dobropolje**. Vsi zbrani so nato v sprevedu odšli do športne dvorane, kjer se je nadaljevala slavnostna akademija s podelitvijo občinskih priznanj. Bogat kulturni program sta izvrstno vodila in usmerjala **Alenka Vasič** in **Matjaž Gruden**, sodelovali pa so še **Otroški in mladinski pevski zbor Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče**, **Velikolaška vokalna skupina**, pevk **Nuša Derenda**, **kvartet saksofonov Glasbene šole Ribnica** in **Simfonični orkester Glasbene šole Ribnica**. Z navdušenjem in velikim spoštovanjem smo lahko prisluhnili **Borisu Pahorju**, ki nas je zaradi drugih obveznosti nagovoril preko posnetka. Navdušil nas je z opogumljajočimi besedami o pomembnosti ponosa Slovencev na Trubarja in svoj narod, predvsem pa je poudaril, da smo Slovenci sicer res majhen narod, a zaradi velikih moč naše zgodovine povsem enakopraven ostalim evropskim in svetovnim narodom. Po prireditvi je sledilo družabno srečanje, za prijetno vzdušje pa so poskrbeli člani ansambla Gama.

Prireditve ob občinskem prazniku so se nadaljevale **v soboto, 7. junija, s Trubarjevim dnevom**. Dopoldan je na trgu pred Levstikovim domom vabil Trški dan. Domača društva in povabljeni razstavljalci so ponujali svoje izdelke, dogajanje pa so s svojimi nastopi popestrili učenci glasbene šole. V prostorih Društva upokojencev Velike Lašče so bila razstavljena ročna dela članic iz sekcije Nitka. Pestro je bilo dogajanje tudi na Rašici in Turjaku, kjer so se zvrstile prireditve v sklopu **Slovenske pisateljske poti** in ob **dnevu Primoža Trubarja**.

V nedeljo, 8. junija, pa je sledil še **22. pohod po Velikolaški kulturni poti** od Velikih Lašč do Rašice in tudi letos se ga je udeležilo res lepo število pohodnikov. Kot vsako leto se je tudi tokrat izkazala velika požrtvovalnost članov mnogih društev in organizacij ter posameznikov, ki so poskrbeli, da so bile vse prireditve ob letošnjem občinskem prazniku izvrstno izpeljane.

Lidija Čop, občinska uprava
foto Peter Centa

Pred občinsko stavbo so obiskovalci najprej prisluhnili promenade koncertu Godbe Dobropolje

Sledil je spreved, v katerega so bili poleg vabljenih gostov vključeni tudi predstavniki in člani društev s svojimi prapori

Častni občan Jože Centa je ob tej priložnosti naslikal podobo Primoža Trubarja in sliko podaril Trubarjevi domačiji

Velikolaška vokalna skupina

Pevka Nuša Derenda

Simfonični orkester Glasbene šole Ribnica

Prisluhnili smo nagovorju Borisa Pahorja

Kvartet saksofonov Glasbene šole Ribnica

Otroški in mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

Program sta povezovala Alenka Vasič in Matjaž Gruden

DOBITNIKI OBČINSKIH PRIZNANJ

Podelitev na slavnostni akademiji
6. junija 2014

POVELJSTVOMA CIVILNE ZAŠČITE OBČINE VELIKE LAŠČE IN GASILSKE ZVEZE VELIKE LAŠČE za organizacijo zaščite in pomoči ob naravni nesreči – žledu v februarju 2014.

Predlagatelji: OO SDS, OO SLS in OO NSI

Obrazložitev:

Območje občine Velike Lašče je v tednu od 2. do 8. februarja 2014 prizadel močan žled. Zaradi podirajočih se dreves je bila začasno onemogočena prevoznost lokalnih cest in javnih poti in prekinjena oskrba z električno energijo, posledično pa tudi motena oskrba s pitno vodo in prekinjene telefonske povezave.

Takoj ob nastanku naravne nesreče je župan aktiviral **štab civilne zaščite pod vodstvom poveljnika Branka Indiharja**. S strani **poveljnika Gasilske zveze Velike Lašče Rudolfa Ruparja** so bili aktivirani gasilci vseh prostovoljnih društev v občini; ti so bili najprej napoteni v pomoč izvajalcem zimske službe

pri odstranjevanju dreves iz lokalnih cest in javnih poti. Kasneje pa so gasilci priskočili na pomoč tudi električarjem pri odstranjevanju drevja z električnih vodov.

Poveljnik Civilne zaščite občine Velike Lašče Branko Indihar je organiziral izposajo, prevoz in namestitve potrebnih elektro agregatov za črpanje pitne vode iz vodovodnih vrtin. Uspešna je bila tudi koordinacija štaba civilne zaščite z delavci elektropodjetja. Pri postopni sanaciji poškodovanih daljnovodov so jim poleg domačih gasilcev in električarjev iz Hrvaške po posredovanju civilne zaščite učinkovito pomagali tudi pripadniki Slovenske vojske. Poveljnik štaba civilne zaščite je organiziral tudi izposajo in prevoz agregatov, ki so jih delavci elektropodjetja priklopili na transformatorske postaje za napajanje nekaterih naselij z električno energijo. Branko Indihar je organiziral prehrano za vse, ki so sodelovali pri odpravljanju posledic žleda, za delavce s Hrvaške pa tudi prenočevanje.

Poveljnik Gasilske zveze Velike Lašče Rudolf Rupar pa je vse dni koordiniral delo gasilcev in jih razporejal po terenu glede na trenutne potrebe. Gasilci vseh prostovoljnih društev so pri odpravi posledic žleda opravili skupno 4280 ur prostovoljnega dela in prevozili kar 7400 km.

Poveljnik CZ občine Branko Indihar in poveljnik Gasilske zveze Velike Lašče Rudolf Rupar sta kljub dejstvu, da smo se prvič srečali z zaščito in reševanjem ob naravni nesreči takega obsega, delovala organizirano in učinkovito. Njun delovnik na občini in na terenu je v času odpravljanja posledic žleda trajal od zgodnjih jutranjih do večernih ur.

ANI DEBELJAK za razvoj gospodarstva in kulture ter ohranjanje dediščine velikolaškega združenstva

Predlagatelji: KZ Velike Lašče in OO SLS Velike Lašče

Obrazložitev:

Ana Debeljak je svoje poklicno življenje posvetila Kmetijski zadrugi Velike Lašče, kjer je bila zaposlena kot računovodkinja. Med sodelavci je znala ustvariti vedro in veselo vzdušje in vedno je bila polna idej, ki jih je želela uresničiti. Njena ljubezen do vsega, kar je kmečko, je bila močna vez med službenim in zasebnim življenjem. Z vsem srcem kmetuje, ve za vse tegobe našega kmeta in mu je kot uslužbenka Kmetijske zadruge Velike Lašče bila vedno pripravljena pomagati. Pred desetimi leti je na Mednarodnem kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni za svoj prispevek v razvoj slovenskega kmetijstva prejela priznanje Zadružne zveze Slovenije.

Življenje okrog sebe budno spremlja in dokumentira s fotoaparatom in kamero. Ob 100-letnici Kmetijske Zadruge je predstavila zbornik »Prava pot«, obširno knjigo, ki vsebuje 100-letni kronološki pregled dogodkov, povezanih ne samo z zadrugo in njenimi člani, ampak tudi z drugimi in življenjem v celotni naši občini. Je neprecenljiv vir zgodovinskih dejstev, podanih na poljuden in preprost način, z obilico fotografij, ki jih je neutrudno zbirala med ljudmi in v arhivih. Ob zadružnem jubileju septembra 2013 je vzporedno ob izidu zbornika potekala tudi razstava starih kmečkih orodij in arhivskega gradiva, za kar ima veliko zaslug. Vodila je okroglo mizo na temo "Ali bo na naših mizah še slovenska hrana".

Ana Debeljak je izredno delavna in vztrajna, v ospredje vedno postavlja skupni uspeh; deluje povezovalno in optimistično in nas s svojo prisotnostjo bogati.

ZLATA PLAKETA OBČINE VELIKE LAŠČE

Po občinskem odloku o priznanjih in nagradah ima župan možnost podeliti zlato plaketo Občine Velike Lašče. Zlato plaketo Občine Velike Lašče prejme

GLASBENA ŠOLA RIBNICA ob 50-letnici delovanja

Obrazložitev:

V iztekajočem se šolskem letu mineva 50 let, odkar je v svoje okrilje sprejela prve učence **Glasbena šola Ribnica**. V vseh teh letih je glasbena šola svoje delovanje razširila in danes se igranja instrumentov, petja in glasbene teorije učijo učenci v matični šoli v Ribnici in treh oddelkih: v Sodražici, Loškem Potoku in že petnajst let tudi v Velikih Laščah.

Občina Velike Lašče z Glasbeno šolo Ribnica odlično sodeluje, za kar gre ob praznovanju 50-letnice delovanja posebna zahvala vsem ravnateljem, s katerimi smo v zadnjih 15 letih sodelovali: Bernardi Kogovšek, Matjažu Jevšnikarju in sedanji ravnateljici Majdi Kokošinek. Skoraj ni prireditve v občini, ki je ne bi s svojimi glasbenimi točkami popestrili učenci in profesorji glasbene šole.

Tako postaja delovanje glasbene šole in sodelovanje z njo nepogrešljivo.

Dolgoletno delovanje Glasbene šole Ribnica je obrodilo veliko dobrih rezultatov in vplivalo na prepoznavnost glasbenikov tudi v širšem slovenskem prostoru in zunaj meja, kar je med drugim predstavljeno tudi v zelo zanimivem in slikovitem zborniku, ki ga je glasbena šola izdala pred kratkim. Vodstvu, zaposlenim in učencem glasbene šole čestitamo in verjamemo v odlično sodelovanje med občino in glasbeno šolo tudi v prihodnje.

V imenu Glasbene šole Ribnica je priznanje prejela ravnateljica Majda Kokošinek.

POHVALA ŽUPANA

Po občinskem odloku o priznanjih in nagradah ima župan možnost podeliti tudi pohvalo župana. V letošnjem letu tako podeljuje tri pohvale. Pohvalo župana prejmejo

KLUB MALEGA NOGOMETA VELIKE LAŠČE za večletno uspešno delovanje na področju športa

Obrazložitev:

Klub malega nogometa Velike Lašče

je bil ustanovljen leta 2009. Takrat je dozorela ideja, da bi se velikolaški klub prijavil v 2. Slovensko futsal ligo. V sezonah od 2009 do 2013 je klub nastopal v 2. Slovenski futsal ligi in se uvrščal v sredino lestvice. V sezoni 2012/2013 je prvič nastopal tudi v četrtfinalu Slovenskega pokala v futsalu. V pretekli tekmovalni sezoni 2013/2014 so se povabili na tekmovalje v 1. Slovenski futsal ligi z navdušenjem odzvali, a kljub dobrim predstavam jim je zmanjkalo nekaj športne sreče, da bi ostali v elitni družini. Tako bodo v prihajajoči tekmovalni sezoni ponovno nastopali v 2. Slovenski futsal ligi. Klub je nastopil tudi na nekaj turnirjih po Sloveniji in lansko leto konec junija med

42 ekipami osvojil odlično 5. mesto. KMN Velike Lašče v zadnjih sezonah v državnem prvenstvu nastopa tudi z mlajšimi selekcijami U-21 in U-18. Največja uspeha kluba pri delu z mlajšimi selekcijami sta bila dosežena v sezonah 2010/2011 in 2011/2012. Pod vodstvom Srečka Rajšla in Primoža Škulja je ekipa U-13 osvojila odlično 2. mesto, ekipa U-15 pa 3. mesto. KMN Velike Lašče v zadnjih dveh letih tudi organizira Občinski ligo v malem nogometu in Zimsko ligo v futsalu Velike Lašče. V letošnji tekmovalni sezoni nastopa 11 občinskih ekip, za katere igra več kot 120 igralcev iz naše občine, skupaj z igralci zunaj naše občine pa v ligi nastopa več kot 140 igralcev.

V imenu Kluba malega nogometa Velike Lašče je priznanje prejel predsednik Aleš Pirman.

DREN GRUDEN za izjemne uspehe v Osnovni šoli Primoža Trubarja Velike Lašče

Obrazložitev:

Osmošolec Dren Gruden je v šolskem letu 2013/14 prestavil marsikateri mejnik, ki bo prihajajočim generacijam za zgled in cilj. Težko si je namreč zamisliti, da je možno v enem

ČASTNO OBČANSTVO

V skladu z občinskim odlokom o priznanjih in nagradah je Občinski svet Občine Velike Lašče na 24. redni seji dne 9. maja 2014 sprejel sklep, da se častno občanstvo Občine Velike Lašče podeli

JOŽETU CENTI za izjemne dosežke na področju kulture.

Predlagatelj: Uredniški odbor občinskega glasila Trobla

Obrazložitev:

Akademski slikar Jože Centa se je rodil 15. marca 1934 v Dvorski vasi in že dolgo bogati kulturni utrip Velikih Lašč. Spoznavanje in vstopanje v svet likovne umetnosti se je začelo že od težkega otroštva dalje in skozi leta šolanja preraščalo v prepoznavnost slikarjevega izražanja.

Delo Jožeta Cente v katalogu razstave leta 1988 slikovito opisuje tudi častni občan Občine Velike Lašče, žal že pokojni, Janez Debeljak: »Dvorska vas

v velikolaškem koncu, kjer je bil rojen Jože Centa, mu je ob odhodu v svet dala za doto tri najzlahtnejše darove, ki jih premorejo ti kraji: Trubarjeve bukvice, Levstikovo neupogljivo slovenstvo ter Krpanovo odrezavo duhovitost in Stritarjevo bogato domačo govorico.«

Leta 1981 je Jože Centa za obnovljen kulturni dom v Velikih Laščah izdelal Levstikov portret in tako obeležil pomembne obletnice – stopetdesete obletnice Levstikovega rojstva, dodal pomemben pečat. Bil je tudi pobudnik in gonilna sila srečanjski slikarjev pod skupnim imenom Trubarjevi kraji, ki od leta 1982 vsako pomlad prihajajo v velikolaške kraje, kjer ustvarjajo in z umetninami prikazujejo lepote naših krajev, ki so nato razstavljene v galeriji na Trubarjevi domačiji.

Jože Centa je s svojo vlogo kot slikar in s pomembnim oblikovanjem kulturnega življenja pripomogel k rasti in prepoznavnosti Velikih Lašč tudi v luči likovne umetnosti. Prav njemu gre zasluga, da so lepote naših krajev upodobljene na številnih platnih likovnih umetnikov. Kar pomenijo rojaki Trubar, Levstik in Stritar za pisano besedo, pa prav gotovo prvo mesto pri izražanju skozi likovno umetnost predstavlja Jože Centa, saj ostaja zvest tukajšnjim krajem, ki jim z vso predanostjo razdaja svoje talente.

Kjerkoli se pojavi, izžareva pozitivno energijo in prisotne očara s svojevrstnim načinom podajanja misli. Zato si naš rojak Jože Centa ob svoji osemdesetletnici zasluži častno občanstvo Občine Velike Lašče.

PRIZNANJE OBČINE VELIKE LAŠČE

V skladu z občinskim odlokom o priznanjih in nagradah je Občinski svet Občine Velike Lašče na 24. redni seji dne 9. maja 2014 sprejel sklep, da se priznanji Občine Velike Lašče podelita

šolskem letu dobiti pet zlatih državnih priznanj na tekmovanjih iz znanja. Mogoče si je še težje zamisliti, da nekomu to uspe na tako različnih področjih – na naravoslovnem, družboslovnem in jezikovnem. Drenu je to uspelo. Prejel je zlata državna priznanja na tekmovanjih iz matematike, fizike, kemije, diabetesa in slovenščine. Njegov spis z naslovom *Čari jasne nedelje* je bil na literarnem natečaju *Bodi pisatelj* uvrščen med najboljše tri v Sloveniji in javno predstavljen na Kongresnem trgu v Ljubljani.

Dren je tudi odličen učenec z zaključenimi odličnimi ocenami pri vseh predmetih vsa

osnovnošolska leta. Ne smemo zanemariti njegovih dobrih rezultatov na športnem področju, predvsem pa ne sme ostati skrivnost njegova pomoč sošolcem pri učenju in pripravi na preverjanja znanja.

Mogoče bi Drena še najbolj spoznali, če bi prebrali katero od njegovih pesmi. V njih bi videli razmišljujočega, včasih kritičnega, a vedno optimističnega in življenja polnega mladostnika, ki si včasih dovolj podvomiti tudi v stvari, ki jih večina nas jemlje za samoumevne.

JOŽE DEBELJAK za dolgoletno uspešno delo na področju kmetijstva

Obrazložitev:

Jože Debeljak se je že v rani mladosti navdušil za kmetovanje, saj mu je zibelka tekla na kmetiji starega očeta v Gornjih Retjah. Po končani kmetijski šoli je postal gospodar kmetije, kjer ga je čakalo ogromno dela – opremiti jo s stroji in napolniti hlev z živino. Dodaten zaslužek si je našel v KZ Velike Lašče, tu je sedem let delal v klavnem obratu.

Leta 2000 se je odločil, da se bo preusmeril v proizvodnjo mleka in se v celoti ukvarjal s kmetovanjem. To je bila njegova ne samo poklicna, ampak tudi življenjska prelomnica. Stalež živine je povečal na 70 glav plemenske živine in proizvodnjo povečal na 230 tisoč litrov mleka, kar predstavlja četrtno vsega odkupljenega mleka v naši občini. Aktiven je tudi v organih

Kmetijske zadruge Velike Lašče, kjer je član Upravnega odbora, in tudi v Govedorejskem društvu Velike Lašče. Za svoje delo je prejel priznanje Zadrुžne zveze Slovenije, na razstavah pa že več zvoncev za razstavljeno živino.

Jože Debeljak je vzor mlajšim prevzemnikom kmetij v naši občini in dokazuje, da se da s trdim delom in znanjem preživeti na velikolaški zemlji in ohranjati to pokrajino obdelano.

Roman Viršek, občinska uprava

INVESTICIJE NA KOMUNALNEM PODROČJU

Po posameznih področjih se v občini Velike Lašče izvajajo naslednje investicije:

Cestna infrastruktura

V letu 2014 bomo na novo asfaltirali 2 daljša odseka, in sicer povezavo Laporje—Gradež ter cesto Lužarji—Naredi. Predvidena je tudi preplastitev močnejše poškodovanih odsekov na relaciji Rašica—Rob. Trenutno se že izvajajo zemeljska dela v Laporjah, kjer bomo v sklopu asfaltiranja uredili tudi nekaj poškodovanih okoliških odsekov.

V pomladnem obdobju smo vložili veliko napora v ureditev poškodovanih makedamskih cestišč in obcestnih bankin, saj nam jih vsako leto močnejše nevihte in nalivi vedno znova erodirajo.

K boljšemu stanju cestne infrastrukture v občini bo prispeval tudi novoustanovljeni Režijski obrat, katerega primarna naloga bo skrbeti za vzdrževanje občinskih cest. Sedaj smo v fazi zaposlovanja delavcev v obratu, izvedli pa smo že tudi investicijo nakupa manjšega tovornega vozila.

V načrtu je tudi izgradnja pločnika v Velikih Laščah proti Cereji, ureditev centra Turjaka ter križišča pri vrtcu v Karlovcih.

Vodovodi

Na javnem razpisu za obnovo vodovodnega sistema Velike Lašče smo že izbrali najugodnejšega izvajalca. Za letos so predvideni odseki Perhajevo—Kukmaka, Hrastinjaki in center Roba. Vodovodni sistem Turjak smo letos že urejali v Turjaku, predvidena pa je tudi obnova v starem delu Gradeža. Obnovili bomo tudi dva daljša odseka v Rutah. Postavili smo tudi nov hidrant v Dedniku in zaradi odmaknjenosti uredili daljši povezovalni cevovod.

Kanalizacija in čistilne naprave

Ponovno smo izvedli javni razpis za kanalizacijo in čistilno napravo Rašica, vendar žal ponovno nismo pridobili s strani države predvidenih sredstev, zato smo bili prisiljeni razpis tudi letos prekiniti.

Pred kratkim je bil sprejet tudi PRAVILNIK o subvencioniranju izgradnje malih komunalnih čistilnih naprav na območju občine Velike Lašče. Več o tem si lahko preberete na straneh Uradnega glasila Občine Velike Lašče.

Javna razsvetljava

Tudi v letu 2014 bomo nadaljevali s sanacijo svetilk v skladu s strategijo razvoja javne razsvetljave v občini Velike Lašče, ki določa potrebne ukrepe za prilagoditev zahtevam Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja.

Postavili smo tudi že nekaj novih svetilk na cesti Na postajo ter pri cerkvi v Robu, predvidena pa je še nova osvetlitev pločnika Gradež—Turjak ter luči v vaseh Vrh, Kaplanovo, Podkraj, Gradež nad 100 (pri EKO otoku) in Laporjah.

INVESTICIJSKI PROJEKTI NA PODROČJU ŠPORTA IN ŠOLSTVA V POLNEM TEKU

V času od aprila do junija smo uspešno zaključili kar nekaj postopkov oddaje javnih naročil in tako pravočasno pripravili vse potrebno za začetek investicijskih del, ki tako kot običajno, ko gre za investicije pri vrtcu ali šoli, padejo v čas letnih počitnic.

Ko okrog teh poslopij utihne otroški živ-žav, zabrnijo stroji, kar kaže na to, da je skrb za zagotavljanje boljših prostorskih pogojev za naše otroke in zaposlene v vzgoji in izobraževanju stalno prisotna.

Med pomembnejšimi pridobitvami je **ureditev igrišča pri vrtcu na Karlovcih**. Igrišče je dobilo novo ograjo, travnata površina je zaključena z vrtnimi robniki. Stara ograja ob igrišču je bila dotrajana in nevarna. Velikega pomena pa je tudi to, da je celoten prostor okrog vrtca sedaj ograjen, kar bo omogočalo možnost za sproščeno igro, predvsem pa varnost za otroke. Vse skupaj pa prispeva tudi k lepšemu videzu šolskega prostora na Karlovcih.

Konec junija je bila podpisana pogodba za **nakup novega vozila za šolske prevoze**. Najstarejše vozilo Opel Vivaro, ki si je na šolskih poteh nabralo že kar zajetno število kilometrov, bo z novim šolskim letom zamenjano z novim kombijem VW Transporter, z vso potrebno opremo, ki je predpisana za vozila, s katerimi se prevažajo skupine otrok, in kar je za naš teren zlasti v zimskih razmerah z vidika varnosti še posebej pomembno, štirikolesnim pogonom.

Šola bo na podlagi soglasja občine v času počitnic poskrbela za **sanacijo kanalizacije in namestitev male čistilne naprave na podružnični šoli Turjak**. Sredstva za navedeno investicijo so bila zagotovljena z rebalansom proračuna.

Največja letošnja investicija na področju šolstva pa je nadaljevanje projekta

Energetska sanacija javnih stavb

Občina je v letu 2013 uspešno kandidirala na javni razpis Ministrstva za infrastrukturo in prostor za energetska sanacijo v okviru Operativnega programa razvoja okoljske

in prometne infrastrukture za obdobje 2007—2013, 6. razvojne prioritete »Trajnostna raba energije« 1. prednostne usmeritve »Energetska sanacija javnih stavb«. Na omenjenem razpisu smo pridobili nepovratna sredstva za energetska sanacijo Vrta Sončni žarek, enota Karlovica, ki smo jo uspešno zaključili v lanskem letu, letos pa je na vrsti **zgradba osnovne šole v Velikih Laščah**. Dne 5. junija je bila z izbranim izvajalcem Grafit, d.o.o., in Sodražice podpisana gradbena pogodba, v skladu s termiškimi planom pa je gradbišče takoj po zaključku pouka že zaživelo.

 OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA KOHEZIJSKI SKLAD »NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST«	
 OPERACIJO DELNO FINANCIRA REPUBLIKA SLOVENIJA	
 OPERACIJO DELNO FINANCIRA OBČINA VELIKE LAŠČE	
NASLOV OPERACIJE: ENERGETSKA SANACIJA OSNOVNE ŠOLE PRIMOŽA TRUBARJA VELIKE LAŠČE	
INVESTITOR:	OBČINA VELIKE LAŠČE, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče
IZVAJALEC:	GRAFIT d.o.o. Cesta Majde Štic 1, 1317 Sodražica
ODGOVORNI VODJA DEL:	Ignac Mihokšič, inž.grad. IZS: G-2491
NADZOR:	AG-inženiring d.o.o. Podjetniško naselje 1, 1330 Kočevje
ODGOVORNI NADZORNIK:	Vladimir Briški, inž.grad. IZS: G-1358

Podpis pogodbe: Jože Mazij, direktor podjetja Grafit, d.o.o. in župan Anton Zakrajšek

Šola - začetek energetske sanacije

Pripravila: Veronika Vasič
foto Lidija Čop

LETNO POROČILO 2013 O SKLADNOSTI PITNE VODE IN VARNOSTI VODOOSKRBE V OBČINI VELIKE LAŠČE — NOTRANJI NADZOR

VODOOSKRBNI SISTEMI — VODOVODI	Mikrobiološka preskušanja vzorcev pitne vode		Fizikalno-kemijska preskušanja vzorcev pitne vode		Skladnost pitne vode iz zajetja	Dezinfekcija pitne vode da/ne	Prekuhavanje pitne vode za prehranske namene da/ne	VARNOST OSKRBE
	št. vzorcev skupaj	rezultat	št. vzorcev skupaj	rezultat				
VELIKE LAŠČE 2.613 prebivalcev letna poraba vode: 114.820 m ³	32	30 skladnih 2 neskladna	15	15 skladnih	skladna	da Kloriranje, natrijev hipoklorid — zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v posameznih tehnično neustreznih delih vodovodnega omrežja	ne	Oskrba je bila varna.
TURJAK 827 prebivalcev letna poraba vode: 32.983 m ³	22	22 skladnih	12	12 skladnih	skladna	da Kloriranje — zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v posameznih tehnično neustreznih delih vodovodnega omrežja	ne	Oskrba je bila varna.
SELO-DEDNIK-NAREDI-BOŠTETJE 126 prebivalcev letna poraba vode: 5.088 m ³	8	7 skladnih 1 neskladen	3	3 skladni	skladna	da Natrijev hipoklorid — zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v posameznih tehnično neustreznih delih vodovodnega omrežja	ne	Oskrba je bila varna.
DOLŠČAKI 80 prebivalcev letna poraba vode: 1.500 m ³	6	5 skladnih 1 neskladen	2	2 skladna	mikrobiološko občasno neskladna (po obilnejšem dežju)	da UV-žarčenje — zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v zajetju	da občasno (po obilnejšem dežju)	Oskrba je bila varna.
KAPLANOVO-ADAMOVO-PODSMREKA 70 prebivalcev letna poraba vode: 3.447 m ³	6	6 skladnih	2	2 skladna	skladna	da UV - žarčenje- zaradi možnosti občasne onesnaženja pitne vode v zajetju	ne	Oskrba je bila varna.
MALI OSOLNIK 66 prebivalcev letna poraba vode: 2.128 m ³	6	5 skladnih 1 neskladen	2	2 skladna	mikrobiološko občasno neskladna (po obilnejšem dežju)	ne	da občasno (po obilnejšem dežju)	Oskrba je bila varna.

Pripravil: Roman Viršek,

ZBRANI ODPADKI V ZAČASNEM ZBIRNEM CENTRU NA TURJAKU V PRVI POLOVICI LETA 2014

Po poročilu Prostovoljnega gasilskega društva Turjak, ki opravlja dežurstva v začasnem zbirnem centru na Turjaku, je bilo v prvi polovici letošnjega leta odpeljanih kar nekaj zbranih količin odpadkov, kar je razvidno iz razpredelnice. V navedenem obdobju je Javno podjetje Snaga, d. o. o., 22-krat odpeljala zbrano elektroniko in 4-krat zbrana še uporabna oblačila in obutev iz posebnega zabojnika.

Začasni zbirni center na Turjaku je odprt **vsako soboto med 8. in 12. uro, v poletnem času (od aprila do septembra) pa tudi ob sredah med 18. in 20. uro.**

Vrsta odpadka	količina
izrabljene avtomobilske gume	90 m ³
stiropor	52 m ³
kartonska embalaža	95 m ³
kovina in kovinska embalaža	82 m ³
ravno steklo	7 m ³
splošni mešani odpadki	255 m ³
zeleni odrez	20 m ³
pohišten les	90 m ³
plastična embalaža	150 m ³
uporabna oblačila in obutev	6 m ³
biološki odpadki	540 litrov

ANALIZA ZBRANIH RAZVOJNIH POTREB ZA SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PROSTORSKEGA PLANA OBČINE

Od 21. maja do 20. junija letos oz. s podaljšanjem do 30. junija smo v skladu s 47. členom Zakona o prostorskem načrtovanju zbirali pobude razvojnih potreb lastnikov zemljišč.

Na predpisanem obrazcu, ki je bil objavljen v prejšnji številki občinskega glasila in na spletni strani, smo zbirali pobude za širitev stavbnih zemljišč in tudi za izvzem iz stavbnega v nestavbno zemljišče. Skupno število pobud je nekaj manj kot 150. V spodnji razpredelnici je podrobnejša delitev števila pobud po katastrskih občinah in po predlogu spremembe.

šifra k.o.	katastrska občina	število pobud za k. o. SKUPAJ	% pobud za k. o.	število pobud iz nestavnega v stavbno zemljišče	%	število pobud iz stavbnega v nestavbno zemljišče	%
1711	TURJAK	45	30,61 %	34	23,13 %	11	7,48 %
1713	KRVAVA PEČ	16	10,88 %	9	6,12 %	7	4,76 %
1714	SELO PRI ROBU	13	8,84 %	13	8,84 %	0	0 %
1715	OSOLNIK	15	10,21 %	8	5,44 %	7	4,74 %
1716	ULAKA	20	13,61 %	10	6,80 %	10	6,80 %
1717	VELIKE LAŠČE	16	10,88 %	10	6,80 %	6	4,08 %
1718	DVORSKA VAS	16	10,88 %	9	6,12 %	7	4,74 %
1719	LUŽARJI	6	4,09 %	4	2,72 %	2	1,36 %
	SKUPAJ	147	100%	97	66%	50	34%

O vseh sledečih postopkih v zvezi s spremembami in dopolnitvami prostorskega plana vas bomo obveščali v naslednjih številkah Troble.

Občinska uprava

Na podlagi Pravilnika o oddajanju prostorov v najem in uporabo (Ur. glasilo občine Velike Lašče št. 2/10)

objavljamo

JAVNI RAZPIS ZA UPORABO ŠPORTNE DVORANE V VELIKIH LAŠČAH ZA SEZONO 2014/2015

Vabimo športna društva, klube in druge zainteresirane uporabnike športne dvorane, da za sezono 2014/2015 oddajo vlogo za uporabo športne dvorane.

Na podlagi zbranih vlog za uporabo športne dvorane bo upoštevana prednostna pravica uporabnikov po naslednjem vrstnem redu:

- OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče za izvedbo šolskega pouka športa in šolskih interesnih dejavnosti;
- programi športnih društev in klubov za otroke in mladino, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport iz občine Velike Lašče;
- programi športnih društev in klubov za odrasle, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport iz Občine Velike Lašče;

- drugi klubi, društva in skupine iz Občine Velike Lašče, ki izvajajo športno rekreacijo;
- športna društva in klubi izven občine;
- drugi uporabniki.

Razpored uporabe dvorane na podlagi prijav pripravi komisija, ki jo imenuje župan. Predlog komisije potrди župan.

Z uporabniki športne dvorane občina sklene pogodbo, v kateri se poleg splošnih plačilnih pogojev in drugih določb o medsebojnih obveznostih lastnika, upravitelja in uporabnika določi tudi odgovorna oseba uporabnika, ki odgovarja za dogovorjeno uporabo športne dvorane, upoštevanje hišnega reda, za morebitno povzročeno škodo na objektu in opremi ter za varnost uporabnikov.

Prijavo na razpis je potrebno oddati na obrazcu, ki je objavljen na spletni strani Občine Velike Lašče (<http://www.velike-lasce.si>), lahko pa ga dobite tudi v tajništvu občine.

Rok za prijavo je 10. september 2014. (Informacije: veronika.vasic@velike-lasce.si, tel. 01/7810-367).

Občina Velike Lašče

OBČINA VELIKE LAŠČE IN USTANOVA ŽUPANOV SKLAD POMAGALA PRIZADETIM V POPLAVAH

Zbrana pomoč je bila 29. maja naložena na tovornjak in 30. maja predana občini Mali Zvornik v Srbiji, kjer so prebivalce poleg poplav ogrožali še zemeljski plazovi.

Vsem, ki so sodelovali v tej humanitarni akciji, se za zbrano pomoč v imenu tistih, ki so jo prejeli, iskreno zahvaljujemo.

Naš humanitarni transport do Srbije sta spremljala župan Anton Zakrajšek in Franc Novak.

Ob predaji zbrane humanitarne pomoči v Malem Zvorniku

Na prizadetem območju

Na občini Velike Lašče, v gasilskem domu v Robu in v gasilskem domu na Turjaku je od 22. do 24. maja potekala akcija zbiranja humanitarne pomoči za prizadete v poplavih v Srbiji in Bosni in Hercegovini. Občani so z izrednim odzivom na akcijo zbiranja pomoči izkazali svojo pripravljenost pomagati ljudem, ki jih je prizadela naravna katastrofa. Del zbrane pomoči je prispevala tudi Kmetijska zadruga Velike Lašče. Ob pomoči članov prostovoljnih gasilskih društev je bilo zbranih 15 ton pomoči: hrana, higienski pripomočki za otroke in odrasle, čistila, posteljnina, odeje, obleke in ležalniki ... Vse je bilo pripravljeno za transport in spakirano v 262 škatlah na 27 paletah.

	pošiljatelj	prejemnik
Občina	Občina Velike Lašče, Slovenija	Opština Mali Zvornik, Srbija
ime in priimek	Anton Zakrajšek, župan	Dragan Bogičević, predsednik opštine
datum	29.05.2014	30.05.2014
podpis		

Iz dokumenta o predaji pomoči

Med razvrščanjem in pakiranjem zbrane pomoči

Pomoč pripravljena za transport

PRAZNOVANJE DNEVA DRŽAVNOSTI

Občina Velike Lašče je letos praznovala dan slovenske državnosti v Dvorski vasi. Praznovanje je potekalo na dveh mestih. Najprej je bila v podružnični cerkvi sv. Janeza Krstnika maša za domovino, ki jo je nadvse slovesno vodil domači župnik Vladimir Jaksetič. V nagovoru je s svojo značilno globoko retoriko orisal ljubezen in večstoletno hrepenenje slovenskega naroda po lastni domovini, hkrati pa je nas državljanje in ljudi, ki jim je zaupano vodstvo države, spomnil na odgovornost do dragocene lastnine. Slovenci bi morali biti tako pokončni, kot je bil Janez Krstnik. Slavnostno petje cerkvenega mešanega pevskega zbora pod vodstvom zborovodkinje Ladke Deterding je doseglo vrhunec z zaključno pesmijo — slovensko himno. Zanimivo je, da so farni pevci v tej cerkvi na šentjanževo, davnega leta 1930 ob otvoritvi šole v Dvorski vasi, zapeli himno kraljevine Jugoslavije — Naprej zastava slave.

Praznovanje se je nadaljevalo tam, kjer je do nedavnega stal ponos vasi — »Ljudska državna šola«. Danes na tem mestu raste nova zgradba, ta bo nudila dom gasilcem Dvorske vasi in Male Slevce.

Letošnje kresovanje v Dvorski vasi je imelo dva namena. Glavni in prvi namen kresovanja, ognjenega praznika ali šentjanževega, je počastitev soseskega zavetnika sv. Janeza Krstnika, svetnika, »ki je največji med možmi, rojenimi od žena«. Zaradi njegove posebne preroške vrednosti — pokazal nam je prihod našega Zveličarja in tako zaključil Staro zavezo in začel Novo zavezo — obhaja cerkveno občestvo njegov svetniški spomin na dan njegovega rojstva in tudi na dan njegove smrti, kar je edinstven primer med krščanskimi svetniki.

IZ NAGOVORA ŽUPANA ANTONA ZAKRAJŠKA NA PRIREDITVI OB DNEVU DRŽAVNOSTI

Uvodoma je župan poudaril pomen dneva državnosti kot najpomembnejši praznik naše domovine, države Slovenije. »Ob tem praznovanju izrazimo hvaležnost, si oživimo upanje v bodočnost, če hočemo obstati kot narod ... Naša hvaležnost naj bo izkazana vsem znanim in neznanim ljudem, ki so skrbeli, da se je slovenska beseda in z njo nenadomestljiva duhovna izkušnja slovenskega naroda ohranila v njihovem času in okolju, ki je bilo slovenstvu dostokrat izredno nasprotno in celo sovražno. Samo zaradi te kulturne prebujenosti in skrbi premnogih staršev, učiteljev in vzgojiteljev so bila velika dejanja Trubarja, Prešerna, Slomška in drugih pomembnih mož smiselna in so dobila svoj pomen pri nastajanju slovenske samobitnosti.«

V nadaljevanju je župan spomnil na dneve pred triindvajsetimi leti ob slovesni razglasitvi Slovenije za

Drugi namen kresovanja, ki ga je pripravila občina Velike Lašče skupaj z vaščani in gasilci, je spomin na dan, ko je Slovenija po večstoletnem prizadevanju postala samostojna in neodvisna država.

Kulturni recital je skrbno pripravila in vodila Branka Levstik z mladimi, talentiranimi izvajalci: Klaro, Evo, Nino in Erikom. Domovinske misli in številna magična verovanja ob zanimivem nebesnem dogodku — kresovanju sta poustvarjala Teja Levstik in Rok Kaplan. Za nemoten potek programa je skrbela povezovalka Nika Adamič.

Rdeča nit slavnostnega govora gospoda župana Toneta Zakrajška je povezovala svetle mejnike na poti slovenske osamosvojitve.

Ko se je stemnilo in tradicionalno za prireditve v Dvorski vasi dodobra ohladilo in ko so farni pevci odpeli domovinske pesmi, se je ob prižiganju kresa začelo ljudsko rajanje z ansamblom Krpani.

M. D.

Župan Anton Zakrajšek je ob pomoči državne poslanke Alenke Jeraj in mladih recitatorjev prižgal kres. (foto: Miran Mencin)

neodvisno, samostojno in demokratično državo. V dneh, ki so takrat sledili, je odločilno vlogo odigrala prav enotnost, pogum in odločnost vseh odgovornih. »Kot mnogokrat dotlej se Slovenci tokrat nismo pustili podjarmiti napadalcu, ki je proti naši želji po svobodi nastopil s silo. Priborili smo si svoje mesto v družini evropskih in svetovnih narodov in dobili njihovo priznanje in zaupanje. To pa je priznanje pravilnosti takratnih odločitev in dejanj, ki smo jih sprejemali združeni in enotni. Prepričan sem, da ima demokratična država svoj smisel le, če se državljanji zavedajo, da so nosilci oblasti. Oblasti, ki nikakor ne pomeni samo moči, ampak tudi dolžnost delati za blaginjo vseh ljudi.«

Župan je ob zaključku nagovora ob prazniku vsem prisotnim čestital in se zahvalil župniku Vladimirju Jaksetiču za lep nagovor pri maši za domovino, cerkvenim pevcem in zborovodkinji Ladki Deterding za ubrano petje, Branki Levstik in otrokom ter mladini za lep kulturni program, domačim gasilcem pa za organizacijo in izvedbo kresovanja, ki je sledilo po prireditvi.

Dan državnosti naj bo, kot pravi župan, »...dan manifestacije veselja, domovinske in državljske samozavezi in ponosa, hkrati pa spomin in opomin, da lahko velika zgodovinska dejanja opravimo samo s skupnimi močmi, povezani v trdno skupnost.«

ABONMA 2014/2015

V mesecu aprilu smo zaključili s 17. sezono gledališkega abonmaja v organizaciji Občine Velike Lašče in v jeseni »naš« abonma vstopa že v polnoletnost. Hvala, ker ste naši zvesti obiskovalci in ker iz leta v

leto polnite dvorano Levstikovega doma, saj je prav dobra obiskanost in zadovoljno občinstvo največja nagrada za organizatorja in tudi za gostujoča gledališča.

Veselite se, smeh in s tem trenutki sreče so tiste stvari, ki naš vsakdan lahko obogatijo, napolnijo s pozitivno energijo in navsezadnje pripomorejo k ohranjanju prijateljskih vezi. Z izbranimi predstavami, ki jih

predstavljamo v nadaljevanju, želimo in upamo, da boste nasmejani in dobre volje preživeli večere gledališkega abonmaja tudi v prihodnji sezoni. V naslednji številki Troble pa bomo objavili vse potrebne dodatne informacije o vpisu abonmaja.

Vodja gledališkega abonmaja
dr. Tatjana Devjak, podžupanja

Šentjakobsko gledališče Ljubljana

HOTEL PLAZA

(komediji enodejanki)

Avtor: Neil Simon

Režija: Jernej Kobal in Gojmir Lešnjak – Gojc

Igrajo: Silvija Jovanovič, Tone Bertonec, Mario Dragojevič, Sara Horžen, Lili Bačer Kermavner, Bojan Vister, Matic Valič, Dragan Remškar, Maša Kavčič.

HOTEL PLAZA nosi tehnični podnaslov »double bill«, kar bi lahko prevedli »dve enodejanki«.

Dve briljantni in le na videz bagatelni komediji nam govorita o smešnosti bistva srednjega razreda. Polom samozadovoljnega malomeščanstva se je z zavratno in potuhnjeno tišino stopnjeval vse do danes, ko s posebno osuplo zaskrbljenostjo ugotavljamo, da izginja. Njegov kratek vek nam vzbuja sentimente, ki jih ni mogoče s prezirom ali nemarnostjo zavreči. Neil Simon, mojster bulvarne komedije, s smehom izdatno poskrbi za to.

SiTi Teater

TAK SI

(komedija)

Avtor: Goran Vojnović

Režija: Aleksandar Popovski

Igrata: Klemen Slakonja in Tadej Toš

Kaj se zgodi povprečnemu taksistu v slovenski prestolnici, ko v njegov taksisti sedejo konceptualni umetnik, nekdanji gej, novopečeni vstajnik, brezposelni panker s kravato, duhovnik brez prakse, italijanski turist in dementni profesor marksizma? Taksist Roman je nezadovoljen s svojim življenjem, ki ga je zapeljalo v slepo ulico. Ko je zaradi finančne krize ogrožena tudi njegova eksistenca, se potlačene frustracije začnejo dvigovati, na plan pa jih povleče prav drugačnost njegovih naključnih sopotnikov.

Dramšpil

NA KMETIH

(komedija)

Avtor: Vinko Möderndorfer

Režija: Boštjan Štorman in Lucija Čirovič

Igrajo: Sara Horžen, Vesna Levstik, Maks Lesar, Nina Gregorič, Antonija Češarek, Nejc Horžen, Janez Petek, Urška Jaklič Žagar, Andreja Škrabec, Teja Arko, Maša Karpov, Janez Rus.

Igra Na kmetih je hudomušna kmečka burka s kriminalnim pridihom. Na komičen način izpostavlja problem korupcije in kriminala. Dogaja se na idilični turistični kmetiji, daleč stran od mestnega vrveža, kjer v duhu materialističnega sveta poslujeta mati in hči. Skupina gostov je prepričana, da je samotna kmetija več kot primerna za opravljanje sumljivih poslov. Načrte jim nepričakovano zaplete in preplete obisk policijskega ministra. Z obilico humorja igra nastavlja ogledalo družbenim vprašanjem, ki so dandanes še kako aktualna. O žlahtnosti besedila in bravurozni komičnosti priča tudi nagrada Žlahtno komedijsko pero, ki jo je avtor Vinko Möderndorfer prejel leta 2003.

SiTiTeater

MULC... VAS GLEDA!

(komedija)

Avtorja: Rok Vilčnik in Bojan Emeršič

Režija: Bojan Emeršič / Jaša Jamnik

Igra: Bojan Emeršič

O svetu odraslih, pasteh sodobne vzgoje, odnosih v družini in prvi ljubezni nam bo skozi otroške oči z vrhano mero navihanega humorja spregovoril Mulc. Monokomedija, v kateri pa nastopajo vse ključne osebe,

ki navihanemu mulcu poskušajo razložiti pravila sveta. Vendar pa pogled na odrasle razkriva vrsto nasprotujočih si zgledov, ki dajejo misliti da vse le ni tako črno-belo.

Mestno gledališče Ljubljansko

SEDEM LET SKOMIN

(komedija)

Avtor: Georg Axelrod

Režija: Primož Ekart

Igrajo: Sebastian Cavazza, Mojca Funkl / Anja Drnovšek, Ajda Smrekar, Gregor Čušin, Gregor Gruden

Menda po sedmih letih skupnega življenja, ko smo že dobro utrjeni in utrujeni od vsakodnevne rutine, nastopi trenutek, ko nas zamika, da bi partnerja zapustili ali pa vsaj skočili čez plot. Se noro zaljubili in se predali goreči strasti. Tako se vse bolj dozdeva tudi Richardu, postavnemu in čednemu moškemu srednjih let, ki za nekaj dni ostane sam v razgretim stanovanju, saj je njegova soproga Helen odšla s sinom na počitnice.

MGL Ptuj

NAJSTAREJŠA OBRT

(komedija)

Avtor: Paula Vogel

Režija: Peter Srpčič

Igrajo: Zvezdana Mlakar, Anica Kumer, Marijana Breclj, Alenka Cilenšek, Marinka Štern

Seveda, če je pet bab na kupu, še posebej takih, ki se presneto dobro

poznajo, je normalno, da med njimi prihaja do nesoglasij in trenj. Še posebej aktualno je vprašanje nasledstva, saj bo najstarejša med njimi, ki je tudi zvodnica tega krdela, v kratkem odšla v težko prislužen pokoj, in tako bo morala ena od ostalih prevzeti skrb za družino prijateljic noči. Ob tem se na izjemno zabaven in humoren način lomijo kopja glede vprašanja njihovega poslovnega modela, novih trendov pri opravljanju tovrstnih storitev, odnosa do strank in stanja gospodarske krize, ki seveda tudi ob postopnem izumiranju njihovih stalnih strank najeda njihovo eksistenco.

SNG Nova Gorica

KRAJA

(komedija)

Avtor: Eric Cappell

Režija: Jaša Jamnik

Igrajo: Tomo Tomšič, Gorazd Jakomini, Arna Hadžialjevič, Helena Peršuh in Gojmir Lešnjak – Gojc

Ko se sredi noči uspešnež z ženo in prijateljskim zakonskim parom vrne z obletnice poroke v podeželsko hišo, se sooči z razdejanjem, nato pa naleti tudi na vlomilca. Ta vzame položaj v svoje roke, razgalja intimo četverice ter ob tem zamaje srečni prijateljski in ljubezenski videz njihovih vezi. Komični triler Kraja je z bolehamim in v svoji identitetni preobleki težko prepričljivim likom tatu ter z malo, a značajsko pestro družino dveh zakonskih parov najprej komedija. Srhljivo razsežnost ji ustvarja razgaljenje odnosov na ravni ljubezenskih oziroma prijateljskih vezi, ki razkrije prevare, obenem pa v prikazu manipulativnega ravnanja postreže tudi z dimenzijo vdora v območje intimne. Naslovna prilastitev tujega imetja se tako ne ustavi zgolj pri gmotnih rečeh, ampak pomeni čisto pravi vdor v tuja življenja. Da pa vse ne bi ostalo pri preprostem razmerju enega tatu in skupinice žrtev, se v razreševanju položaja identiteta dejanskega tatu šele postavi pod vprašaj.

PRIZNANJA UČENCEM

Župan Anton Zakrajšek je 13. junija 2014 na občini sprejel devetošolce, ki so si ob zaključku šolanja prislužili posebno priznanje. V **Zlato knjigo** Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče je bil v šolskem letu 2013/2014 vpisan učenec **Matej Sušec**, priznanje s področja vrednot **POPSZ** (poštenost, odgovornost, prijateljstvo, spoštovanje, znanje), pa sta prejela **Eva Strle** in **Gasper Zalar**. Učence sta na sprejemu pri županu spremljala razrednika Maja Mugerle in Marjan Košele.

Občinska uprava, V. V.

Foto: Lidija Čop

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA 2013/2014

Šolsko leto 2013/2014 je pri koncu in predstavljamo vam dosežke našega dela, rezultat dela pri pouku in obšolskih dejavnostih. Učencem smo omogočili pridobivanje izkušenj na številnih različnih področjih od šolskega do državnega nivoja. Tekmovali smo na 33 tekmovanjih iz znanja in 32 športnih tekmovanjih ter pod mentorstvom naših učiteljev in vodstvom šole dosegli izjemne rezultate: 11 zlatih in 12 srebrnih odličij na državnem nivoju, učenci petih in šestih razredov so postali državni prvaki v igri med dvema ognjema, učenci 1. in 2. razredov pa so drugi v državi.

Rezultati kažejo na izjemno uspešno delo naše šole v tem šolskem letu. Posamezni učenci so se še posebno izkazali.

MATEJ SUŠEC

DIABETES – zlato priznanje
(Gordana Kos)

BIOLOGIJA – zlato priznanje
(Gordana Kos)

MATEMATIKA – srebrno priznanje
(Stanka Dedo Lale)

FIZIKA – srebrno priznanje
(Veronika Pajk)

SABINA BELAJ

LOGIKA – zlato priznanje (Polona Klun)

MATEMATIKA – srebrno priznanje (Martina Mihelič, Ljubica Galun)

GAŠPER ZALAR

ANGLEŠČINA – srebrno priznanje
(Maja Mugerle)

ZGODOVINA – srebrno priznanje
(Renata L. Hržič)

DAVID ŠKOF

RAČUNALNIŠTVO – BOBER – srebrno priznanje (Ljubica Galun)

VID RIGLER

MATEMATIKA – zlato priznanje
(Martina Mihelič, Ljubica Galun)

TILEN DEBELJAK

MATEMATIKA – srebrno priznanje
(Ljubica Galun)

DREN GRUDEN

KEMIJA – zlato priznanje, 1. mesto v državi (Veronika Pajk)

FIZIKA – zlato priznanje (Veronika Pajk)

DIABETES – zlato priznanje
(Gordana Kos)

SLOVENŠČINA – zlato priznanje
(Magda Grajš)

LOGIKA – srebrno priznanje
(Polona Klun)

MATEMATIKA – zlato priznanje
(Martina Mihelič, Petra Svetlin)

LITERARNI NATEČAJ BODI PISATELJ – njegov spis ČARI JASNE NEDELJE uvrščen med 3 najboljše v Sloveniji

NA NATEČAJU ŽUPANČIČEVA FRULICA med najboljšimi v državi

KLARA GRUDEN

FIZIKA – srebrno priznanje
(Veronika Pajk)

MATEMATIKA – srebrno priznanje
(Martina Mihelič, Petra Svetlin)

KEMIJA – srebrno priznanje
(Veronika Pajk)

FILIP DAVOR MARJANOVIČ

FIZIKA – srebrno priznanje
(Veronika Pajk)

MATEMATIKA – srebrno priznanje
(Martina Mihelič, Petra Svetlin)

ZALA PODOBNIK

DIGITALNA FOTOGRAFIJA – zlato priznanje, 2. mesto v državi
(Ljubica Galun)

BOŠTJAN PODLOGAR

FOTOGRAFSKI NATEČAJ - SLOVENSKI KOZOLEC 1. mesto
(Milan Kastelic)

LJUBLJANSKI MARATON – 3. mesto (Bojan Novak)

DRŽAVNO PRVENSTVO V KROSU – 4. mesto

SVIT SPINDLER

MEDNARODNI LIKOVNI NATEČAJ – Viški likovni salonček – eden najboljših izdelkov (Milan Kastelic)

ALJAŽ LENIČ

FOTOGRAFSKI NATEČAJ – SLOVENSKI KOZOLEC – 2. mesto
(Milan Kastelic)

V letošnjem letu so naši učenci tudi prvič avtorji oz. soavtorji knjig, kar je izjemen spreh.

ANA LENIČ

Avtorica knjige z naslovom Pes Flok (Sonja Škrlič)

Avtorji knjige Z DOMIŠLJIJO NA POTEPU

MATEJ SUŠEC, DAVID PERME, DAVID MIHELIČ NATALIJA TOMAŽIN, SARA ŽUŽEK, MIHA ZRNEC

Mentorice: Magda Grajš, Marija Oblak, Marija Lampret

Naši starejši učenci so državni prvaki v igri med dvema ognjema, mlajši učenci pa drugi v državi:

DRŽAVNI PRVAKI: MED DVEMA OGNJEMA – 5./6. r (mentor: Bojan Novak)

Jon HVALA
Maj KIKELJ
Jon INDIHAR
Miha MARINČ
Bor PERC
Zala KASTELIC
Lara PERHAJ
Hana AHAC
Nika SERNEL

Lovro KUTNAR
Andraž GRUDEN
Lovro PRIJATELJ
Nik JAKOPIN
Katja INDIHAR
Živa FILEŠ
Zala STARC
Ema KOPAČ

MED DVEMA OGNJEMA – 1./2. r (mentorica: Simona Bavdek)

Žak Tomšič Tekavčič
Ažbe Gradišar
Alen Zgonc
Maks Kastigar
Žan Videtič
Mihael Čop
Neža Gradišar
Izabel Pečnik
Luka Ponikvar
Salome Velida Beganovič

Lea Fileš
Hana Starc
Tia Kujavec
Neli Cimperman
Sara Modic
Mandali Trobec
Matej Marolt
Gašper Zakrajšek
Rebeka Dolšina

Matej Sušec, Tjaša Prijatelj in Naja Miklič so

uspešno vihteli kuhlino in pod mentorstvom Gordane Kos dosegli odličen rezultat.

Športnika generacije 1999

TJAŠA PRIJATELJ

ŠPORTNICA ŠOLE

KLEMEN SERNEL

ŠPORTNILK ŠOLE

Sodelovali smo v številnih projektih, natečajih, dobrodelnih akcijah ter na številnih prireditvah in srečanjih v šoli in zunaj nje, tudi na srečanjih, ki so potekala na državnem nivoju.

PROJEKTI

- Shema šolskega sadja
- Ohranjanje kulturne dediščine
- Tradicionalni slovenski zajtrk
- Rastem s knjigo
- Eko vrt
- Modri Jan
- Zdrava šola
- akcija Čisti zobje
- Varnost otrok v cestnem prometu: Pasavček, Varno mladostništvo
- Zlati sonček
- Turizmu pomaga lastna glava
- Inovativno podjetništvo

DOBRODELNE AKCIJE

- Pokloni zvezek (Karitas)
- zbiranje zamaškov, papirja, kartuš (Bitea, društvo Sonček)
- Unicefove punčke

ŠOLE V NARAVI, TABORI, EKSKURZIJE

- ekskurzija na Dunaj
- izlet v Benetke za zlate bralne značkarje
- gledališka predstava Mali princ za zaključek Bralne značke

V vseh* razredih smo izpeljali šole v naravi oz. tabore in ekskurzije.

*V 2. razredu je bil izveden plavalni tečaj.

NATEČAJI

Likovni natečaji

- Plakat miru – Lions klub (mednarodni n.)
- Viški likovni salonček (mednarodni n.)
- Eurobasket (šolski n.)
- Recikliraj steklenico, z risbico na končni izlet (nagradni n.)
- Slovenski kozolec (fotografsko-likovni n.)

Literarni natečaji

- Z domišljijo na potep – Smar-team
- Beremo, da bi videli
- Postani pisatelj – Pionirski dom
- Roševi dnevi
- Župančičeva frulica
- Beltinci – Poezija 2014

TEKMOVANJA

Šport in šah

- ekipni atletski mnogoboj
- posamično atletsko tekmovanje
- kros v Loškem Potoku
- 17. Krpanov kros

- Ljubljanski maraton
- državno prvenstvo v posamičnem in ekipnem krosu
- atletski troboj
- košarkarski superšolar (*mlajši, starejši učenci, starejše učenke*)
- mali nogomet (*mlajši, starejši učenci*)
- tekmovanje v odbojki (*starejši učenci*)
- tekmovanje v mali odbojki (*mlajše učenke*)
- tekmovanje v namiznem tenisu
- ŠKL med dvema ognjema (*1./2., 3./4. in 5./6. razred*)
- Fireball med dvema ognjema (*1./2., 3./4. in 5./6. razred*)
- Tek trojk
- Športni kviz (*šolsko*)
- Šah (*regijsko*)

Druga tekmovanja

- tekmovanje iz matematike (*šolsko – Š, regijsko – R, državno – D*)
- tekmovanje iz logike (*Š, D*)
- tekmovanje iz kemije (*Š, D*)
- tekmovanje iz fizike (*Š, R, D*)
- tekmovanje iz biologije (*Š, D*)
- tekmovanje iz slovenščine za Cankarjevo priznanje (*Š, R, D*)
- tekmovanje iz angleščine (*Š, R, D*)
- tekmovanje iz nemščine (*Š*)
- tekmovanje za slovensko, angleško in nemško bralno značko
- tekmovanje iz zgodovine (*Š, R, D*)
- tekmovanje iz znanja diabetesa (*Š, D*)
- tekmovanje za zlato kuhalnico (*R, D*)
- tekmovanje inovativnih tehnologij (*D*)
- tekmovanje čebelarjev (*D*)
- Male sive celice (*Š, R*)
- BOBER – tekmovanje v informacijski in računalniški pismenosti
- Cici vesela šola

PRIREDITVE, PROSLAVE, SREČANJA, OBELEŽENJA

- proslava ob dnevu samostojnosti in neodvisnosti, slovenskem kulturnem prazniku, dnevu državnosti
- novoletni dobrodelni koncert
- proslava ob materinskem dnevu in dnevu žena
- proslava v Smrečju
- zaključna prireditev ob koncu šolskega leta
- valeta
- prireditev za učence OPB
- županov koncert
- komemoracija v Velikih Laščah, Robu in na Turjaku
- program ob srečanju oldtimerjev v Robu
- kinopredstava
- otvoritev novih prostorov na centralni šoli
- otvoritev prenovljenega vrtca na Karlovinci
- aktivnosti ob evropskem prvenstvu v košarki v Ljubljani
- evropski dan jezikov
- Cvetka Epruvetka
- srečanje zborov na Turjaku

- Simbioza
- peka poprtnikov in potic s predstavnicami Društva podeželskih žena Velike Lašče
- srečanje z ostarelimi z doma starejših občanov Videm - Dobropolje
- udeležba na območnem srečanju folklornih skupin »Ko mlinček ropoče 2014«
- udeležba na festivalu Športa mladih
- srečanje s predstavniki Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine
- udeležba na mednarodnem festivalu "Igraj se z mano"
- Turizmu pomaga lastna glava
- Najdihojca – festival otroških gledaliških skupin
- Karneval na Igu
- delavnice o odraščanju
- plesne delavnice za učence prvega triletja
- Lions klub Ribnica – sodelovanje na dobrodelnem koncertu v Sodražici
- starejši učijo mlajše
- sodelovanje v gledališču na prostem v Krvavi Peči
- sodelovanje z zavodom Parnas
- predstavitev srednjih šol
- izid Lešnikov
- samopostrežna malica
- predavanja za starše: Marko Juhant o vzgoji oz. človekovih dolžnosti in Aleksandra Rožman o motnjah hranjenja
- različna srečanja s starši

Ponosni pa nismo le na odmevne rezultate, ampak na vsakega učenca, ki se je trudil po najboljših močeh, in na vsakega od njih, ki s kulturnim, spoštljivim in odgovornim ravnanjem daje OŠ Primoža Trubarja značaj dobre šole. Takšnih učencev imamo veliko. Tisti, ki v največji meri živijo POPSZ vrednote (prijateljstvo, odgovornost, poštenost, spoštovanje in znanje), pa so v tem šolskem letu naslednji:

4. a – Mark T. Tekavčič	6. a – Maša Marolt
4. b – Žak Gradišar	6. b – Klara Perhaj
4. R – Ana Lenič	7. a – Sabina Belaj
4. T – Žiga Marič	7. b – Saša Simčič
5. a – Nina Gradišar	8. a – Zala Podobnik
5. b – Zala Starc	8. b – Manca Bavdek
5. T – Jaša N. Petrovič	9. a – Gašper Zalar
	9. b – Eva Strle

Vsem učiteljem, staršem in drugim, ki ste na kakršen koli način sodelovali pri delovanju naše šole v tem šolskem letu, se zahvaljujem za pomoč. Iskrena zahvala občini Velike Lašče, svetu staršev in svetu zavoda za konstruktivno sodelovanje, predvsem pa smo veseli učencev, ki se zavedajo pomembnosti znanja in vedenja in nam pri razvijanju teh vrednot sledijo.

In generaciji 1999 na pot:

Imate potencial, izkoristite ga. Ste generacija, ki obeta. Srečno.

Ravnateljica:
mag. Metoda Kolar

TURIZEM V VRTCU

Otroci Vrtca Sončni žarek že nekaj let aktivno sodelujejo v projektu Turizem in vrtec. Letošnja tema projekta je bila »Na zabavo v naravo«. Dejavnosti so izvajali otroci starejših skupin; Ribice (4—6 let), Miške (5—6 let) in Metulji (4—5 let).

NAMEN in CILJI PROJEKTA:

- Spoznavati pomembnost narave za ljudi in živali
- Pridobiti čim več staršev za sodelovanje pri skupnih aktivnostih v naravi
- Spoznavati lepote »domačega kraja«, zanimivosti naše okolice (različne razgledne točke, neokrnjeno naravo)
- Pridobivati prijetne, pozitivne izkušnje s prijetnim in družabnim bivanjem v naravi
- Spoznavati vloge narave in čistega okolja v povezavi z gibanjem v naravi

Aktivnosti z otroki so v večini potekale zunaj na prostem. Otroci so bili ves čas gibalno aktivni, preživeli so veliko časa na svežem zraku ter spoznavali okolico domačega kraja. Zelo veliko smo hodili po bližnji okolici vrtca. Otroci so se preizkušali v hoji, teku, hoji po strmini ... Opazovali smo rastline in živali, ki smo jih vsakodnevno srečevali.

Preko dejavnosti smo želeli otrokom približati naravo in njeno lepoto, predvsem pa že predšolske otroke ozaveščati, kako pomembno je preživeti čas v naravi. Otroci pri različnih gibalnih aktivnostih razvijajo grobo motoriko, opazuje naravo, se družijo s prijatelji in razvijajo prijateljske odnose. Pridobivajo na fizični kondiciji in se preizkušajo v gibalnih spretnostih.

Vsaka skupina se je osredotočila na interes otrok svoje skupine. Nekaj dejavnosti smo izvedli skupaj: različni pohodi, Cici kros, orientacijski pohod in nekaj izletov.

V skupini Metuljev smo že na začetku šolskega leta starše seznanile s projektom. Želeli sva jih čim bolj pridobiti in vključiti k skupnemu izvajanju dejavnosti. Na prvem roditeljskem sestanku smo se dogovorili za piknik v naravi, tega smo ga izvedli v oktobru. Druženje je bilo zelo prijetno v lepem jesenskem popoldnevu.

Z otroki smo v vrtcu pripravili kompot. Starši so nam pomagali pri organizaciji, pripravi žerjavice in palic za peko jabolok ter pri pečenju kostanja. Da je bilo druženje zanimivejše, so morali otroci in starši na začetku opraviti naloge, ki so bile namesto vstopnice za piknik.

Staršem bi se še enkrat zahvalila za pomoč in pripravljenost za vso organizacijo in dobrote. Otrokom je ta dan ostal v lepem spominu.

Na obisku smo imeli čebelarja Braneta Borštnika, ta nas je seznanil z življenjem čebel in pomenom čebel za ljudi. Pogovarjali smo se o naravi; otroci so pripovedovali, kaj je za njih narava, in risali na temo Kaj radi delamo v naravi.

Bili smo na izletu v Sodražici, izvedli smo ga s skupino Račk. Otroci iz vrtca Sodražica so nas popeljali do njihovega jezera. Pot nas je vodila po lepi naravi, pripravili so nam zanimive naloge, ki so nas pripeljale do cilja.

Šolsko leto smo končali v sklopu projekta in se odpravili na pohod na Sv. Ahac.

Projekt smo zaključili z razstavo v knjižnici Frana Levstika v Velikih Laščah. Vsaka skupina je pripravila svoj plakat z vtisi in foto utrinki.

Zapisa: vzgojiteljica Kristina Polzelnik Pirnat

MAJHNA, MALO VEČJA, NAJVEČJA KNJIGA

»Boš videla, kako zanimivo knjigo imam s seboj!«

»Čisto sama znam povedati deklamacijo.«

»To knjigo sem si sam izbral v knjižnici.« ...

Takšne in še več zanimivih komentarjev poslušamo vzgojiteljice, ki nam jih otroci vsakodnevno pripovedujejo. Temu z eno besedo v vrtcu rečemo CICIUHEC.

In kaj je pravzaprav CICIUHEC?

To je projekt, namenjen predšolskim otrokom. Z njim spodbujamo družinsko branje ter sodelovanje s knjigo na različne načine. Otroci pripovedujejo obnove vsebin pravljic, naučijo se deklamacije, narišejo risbice. Vse naučeno predstavijo v vrtcu in na plakatu se skrbno beležijo rezultati.

Poleg projekta Ciciuhec pa se v vrtcu s knjigo srečujemo tudi na druge načine. Vsakodnevno beremo, listamo revije ter obiskujemo knjižnico. V knjižnici se udeležujemo tudi pravljicnih uric in si tako popestrimo naše dneve. Pri tem nam je v veliko pomoč knjižničarka Katarina Duščak, ki z vsem srcem sodeluje z nami ter pripravi tudi zaključno prireditev ob podelitvi kolajn in diplom. Ob tej priložnosti se ji v imenu vrtca prav iskreno zahvaljujemo.

Letos je bila prireditev pripravljena po enotah vrtca. Enoti Turjak in Karlovica je obiskala knjižničarka, interpretirala pravljico ter podelila nagrade. V Velikih Laščah pa so se nam pridružili učenci petega razreda OŠ Primoža Trubarja z Igrico Kraljična na zrnu graha, pod vodstvom mentorice Marjetke Koprivec. Prav lepo se jim zahvaljujemo. Sledila je še podelitev priznanj in kolajn Ciciuhec.

Enoletni krog je zaključen, v jeseni pa se že veselimo novih izzivov in doživetij z našimi najmlajšimi bralci.

Damijana Tomažin in Nataša Heybal

MODRO USTVARJANJE 2013/2014

V šolskem letu, ki se izteka, smo aktivno delovali pri krožku *Modro ustvarjanje*. Obiskovalo ga je deset učencev in učenk 5. b razreda in dve učenki iz 6. a razreda. Sestavljali smo križanke in anagrame, nato pa se lotili igre Kraljična na zrnu graha. Najprej sem napisala priredbo, dodala pa sem še ples. Pri učenju plesa nam je pomagala Vera Lipovec, prav tako pri pripravi kostumov in šminke, za kar se ji še enkrat lepo zahvaljujem. Imeli smo kar nekaj težav z vajami, saj smo se šele na odru na nastopu zbrali vsi. Ves čas so nas spremljale odsotnosti zaradi bolezni ali drugih obveznosti nastopajočih. Ampak nam je uspelo in prvič smo nastopili na Najdihojci, konec aprila. Čeprav se nam je postelja prevrnila, smo uspeli odlično speljati igro do konca. Vsi so se resnično potrudili in vsak je uspešno premagal tremo. Drugič smo nastopili v vrtcu Sončni žarek ob njihovem zaključku bralne značke, tretjič pa na Vidmu, v občini Dobropolje, v domu starejših občanov. Nika Petrič je zaigrala tudi na harmoniko. Veseli smo, da smo lahko starejšim malo popestrili dopoldne. Spremljali sta nas knjižničarka Katarina Duščak in ravnateljica mag. Metoda Kolar. Obema se zahvaljujemo

za pomoč in podporo. Upamo, da se tudi v naslednjem šolskem letu naučimo kaj novega in spet nastopimo. Uživala sem ob delu z mladimi igralci in tudi njim se zahvaljujem za prijetno druženje in delo.

Zapisa mentorica krožka Marjetka Koprivec, fotografirala Kristina Polzelnik.

HEMA ŠOLSKEGA SADJA IN ZELENJAVE V ŠOLSLEM LETU 2013/2014

Kot že vrsto let smo si tudi letos že v jeseni zastavili program dela in ga uspešno zaključili v teh dneh. Obiskali smo sušilnico sadja na Gradežu v okviru naravoslovnega dne. Skuhali smo odlično slivovo marmelado; seveda smo slive najprej prebrali, oprali, nekaj smo jih dali posebej za v zamrzovalno skrinjo, nekaj pa jih je pristalo na kompostu. Zaradi novogradnje v jeseni nismo mogli v šolski sadovnjak. Smo pa zasadili jabloano in hruško spomladi pod

vodstvom Petra Indiharja in ob pomoči devetošolcev, ki so kopali jame. Posadili smo tudi malino. Opazovali smo obrezovanje sadnih dreves in trte ter način cepljenja ter se pogovarjali z Ano Ogorelc. Že v jeseni smo v učilnici v plastenke potaknili vejice ribeza in opazovali, kaj bo s potaknjenci v različnih vrstah prsti. Uspelo nam je vzgojiti mlade sadike in tudi te smo zasadili v bližini šole. Obiskali smo kmetijo Jordan v Malencah pri Kostanjevici in se do sitega najedli jagod. Večino sadja in zelenjave smo kupili na slovenskih kmetijah. Zdravo smo seveda razmišljali, pojedli veliko svežega sadja in malo manj zelenjave, razmišljali okoljevarstveno, sestavili različne križanke in povezovali shemo z likovnim ustvarjanjem. Zahvaljujem se vsem, ki so kakor koli pomagali pri našem delu, še posebej pa mojim učencem v 5. b razredu.

Foto in zapis: Marjetka Koprivec, vodja Sheme šolskega sadja na OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

ZAHVALA OB KONCU LETA

Pravijo, da je učiteljski poklic najtežji na tem svetu, starševstvo pa je neodločljiv in najlepši poklic. In če zmoremo skupaj z roko v roki učitelji in starši, zmoremo vse. Zmoremo lepo občudovati, resnično varovati in plemenito spoštovati.

Kolektiv PŠ Turjak je ponosen na učence in starše. Skupaj, z roko v roki, smo zmogli vse. Iskrena zahvala ravnateljici mag. Metodi Kolar za skrbno spremljanje našega dela ter vsem krajanom in posameznim društvom v kraju, ki ste nam nesebično pomagali ter nam omogočili, da je bil naš pouk zanimivejši, pestrejši in kakovostnejši. Iskrena zahvala gre tudi oddelku vrtca Sončni žarek, ki je gostoval v naših prostorih, vzgojiteljicam Anji, Zali in Majdi za skupno preživete prijetne urice.

Petra Marolt, vodja PŠ Turjak

DRUGAČEN NAČIN UČENJA POPESTRI IN BOGATI

Za tretješolci je bilo letošnje šolsko leto zelo aktivno. Najprej je bilo po dolgih letih ponovno uvedeno v tretji razred številčno ocenjevanje. Z malo bojzani smo vsi to sprejeli in v letošnjem letu ni bilo nobenih težav, kajti z opisnimi ocenami in točkovnikom smo se na to vsi dobro pripravili. Izpeljani so bili vsi dnevi dejavnosti in druge neformalne oblike druženja. V februarju smo sodelovali na Občnem zboru upokojencev, v aprilu smo z igrico Kdo je napravil Vidku srajčico nastopili na Najdihojci, ki jo organizira zavod Parnas. Nastopili so vsi otroci 3. b razreda in vsak je opravil svojo nalogo zelo dobro. V maju pa smo z isto igrico in plesom ponovno sodelovali na Mednarodnem festivalu »Igraj se z mano« v Ljubljani, ki ga organizira center Janeza Levca in Društvo za kulturo inkluzije. Zavzemajo se za bolj strpno in odprto družbo in enakovredno vključevanje otrok in mladostnikov v družbeno dogajanje. Festival je organiziran že osmič in vzporedno z nastopi različnih šol in zavodov potekajo tudi zanimive brezplačne delavnice, ki so se jih letos poleg nas udeležili tudi drugošolci. V juniju smo vsi tretješolci odšli v Vrt čutil, ki je v Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani. Vrt omogoča vadbo orientacijskih sposobnosti otrok s senzornimi težavami. Poligon je zasnovan tako, da otroci s pomočjo bele palice ugotavljajo, po katerem materialu hodijo, naletijo na različne stojčke in viseče ovire, orientirajo se lahko z zaznavanjem različnih zvokov in vonjev. Z zavezanimi očmi so igrali posebni namizni tenis, imenovan showdown. Posebna je žogica, ki s svojim gibanjem oddaja zvoke. Spoznali so pisavo za slepe, brajico, in se preizkusili v branju.

V zadnjem tednu smo odšli na voden ogled letališča Jožeta Pučnika. Zvedeli smo veliko novega in zanimivega. Seveda pa so bili s svojo predstavitvijo zelo zanimivi gasilci, še posebej so vse zanimali veliki avtomobili. Videli smo tudi helikopter za reševanje in si na carini ogledali predmete, ki so jih zasegli potnikom. Na koncu pa je vsem prijal sladolep na razgledni terasi, za kar se zahvaljujemo Evini mami.

Otroci in starši 3. b razreda smo pod vodstvom Majde in Petra v juniju izpeljali tudi dva pohoda. V nedeljo, 1. junija, smo se povzpeli na Možic. Ker smo se še želeli preizkusiti v kondiciji, smo se 21. junija povzpeli na Ratitovec. Vreme nam je bilo na obeh pohodih naklonjeno.

Čas prve triade se tako za naše otroke zaključuje. Tri leta je dolga doba, pa vendar je čas med različnimi aktivnostmi, druženji in seveda učenjem hitro minil. Skupaj smo se veselili, smejali, včasih tudi žalostili. Drug drugega smo dobro spoznali, se spoštovali in osebno rastle.

»Ljudje bodo pozabili, kaj si rekel ... pozabili bodo, kaj si naredil, ampak nikoli ne bodo pozabili, kako so se ob tebi počutili.« (Maya Angelou)

Branka Levstik

IGRA MED DVEMA OGNJEMA

Pa jih zopet imamo. Državne prveke v igri med dvema ognjema. Katja in Jon sta nam lansko leto na slavnostni akademiji obljubila, da se bodo še naprej trudili. Pa so se.

V šolskem letu 2013/14 smo pridno vadili igro med dvema ognjema. Učitelji smo prav ponosni, da smo vsako jutro, pred poukom vadili z učenci in se ob tem zabavali v igri med dvema ognjema. Pogosto nam ni bilo lahko. Učenci so prihajali v šolo spočiti, polni energije, mi pa smo se bali, da ne bo poškodb. Pa vendar je bil naš trud in njihova igrivost, mladost in želja po igri, gibanju poplačan.

Vsako jutro ob sedmih je našo lepo športno dvorano napolnila množica otrok. Smeh, igra, tekmovalnost, tri starostne ekipe, trije učitelji ... Tako telovadnico navsezgodaj zjutraj napolnimo in zadovoljimo potrebo po gibanju in začnemo dan polni energije. Uspelo nam je ob močni podpori ravnateljice Metode Kolar, sodelavcev, otrok in predvsem staršev, ki so nas podpirali, in kljub temu da vsi otroci niso bili v jutranjemu varstvu, jih vozili, ne da bi se pritoževali.

S starejšima ekipama smo se udeležili mednarodnega tekmovanja v igri med dvema ognjema v Trstu. V finalu so mogoče pričakovali več, a žoga je okrogla. Tako so učenci 3., 4. razreda dosegli 3. mesto, učenci 5., 6. razreda pa 4. mesto. Sledil je turnir igre na OŠ Dobrova. Vsem trem ekipam je uspel preboj do državnega prvenstva.

Rezultati državnega prvenstva v igri med dvema ognjema za šole leto 2013/14

1., 2. razredi:

- 5. mesto: OŠ Hruševac Šentjur
- 4. mesto: OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled
- 3. mesto: OŠ Šmarje pri Jelšah
- 2. mesto: OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče**
- 1. mesto: OŠ Stročja vas

Državni prvaki v igri Med dvema ognjema

3., 4. razredi:

- 5. mesto: OŠ Stročja vas
- 4. mesto: OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče**
- 3. mesto: OŠ Srečka Kosovele Sežana
- 2. mesto: OŠ Šmarje pri Jelšah
- 1. mesto: OŠ Hruševac Šentjur

5., 6. razredi:

- 5. mesto: OŠ borcev za severno mejo Maribor
- 4. mesto: OŠ Srečka Kosovele Sežana
- 3. mesto: OŠ Hruševac Šentjur
- 2. mesto: OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled
- 1. mesto: OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče**

OŠ je v letošnjem letu dobila tudi pokal za najbolj »fair play« ekipo.

Učencem čestitamo. Želimo jim prijetne, športne in varne počitnice.

Simona Bavdek, Branka Levstik, Bojan Novak

Najmlajši tekmovalci

TRUBARJEV DAN ALI DOM V JEZIKU

7. junij 2014, Velike Lašče, Trubarjeva domačija, Škocjan, Turjak

Letošnje praznovanje Trubarjevega rojstnega dne je bilo za nas presežno. Poudarilo je izvor začetka slovenskega knjižnega jezika z bogatim, izjemno kakovostnim in odmevnim programom, ki so ga pripravili Društvo slovenskih pisateljev, RTV SLO — program ARS, Javni zavod Trubarjevi kraji in drugi.

Slovenska pisateljska pot med seboj povezuje kraje in domačije, v katerih so se rodili, živeli ali ustvarjali slovenski pesniki in pisatelji v preteklosti. Je zelo obsežen, pomemben razvijajoči se projekt, ki ga vodi pesnik in režiser Igor Likar. S projektom želimo obuditi duha velikih ustvarjalcev ter ga povezati z življenjem v današnjem času, izročilo približati ne le ljubiteljem leposlovja, ampak tudi tistim, ki živijo v prostorih z bogato duhovno dediščino, in še posebej mladim.

Primožu Trubarju, Franu Levstiku ter Josipu Stritarju so sodelavci projekta namenili tri mesta od 106 doslej vrisanih v pomemben zemljevid slovenske kulture. V naših krajih se je 7. 6. 2014 vse od 10. ure dopoldne do 22. ure zvečer odvijal Trubarjev dan ali Dom v jeziku.

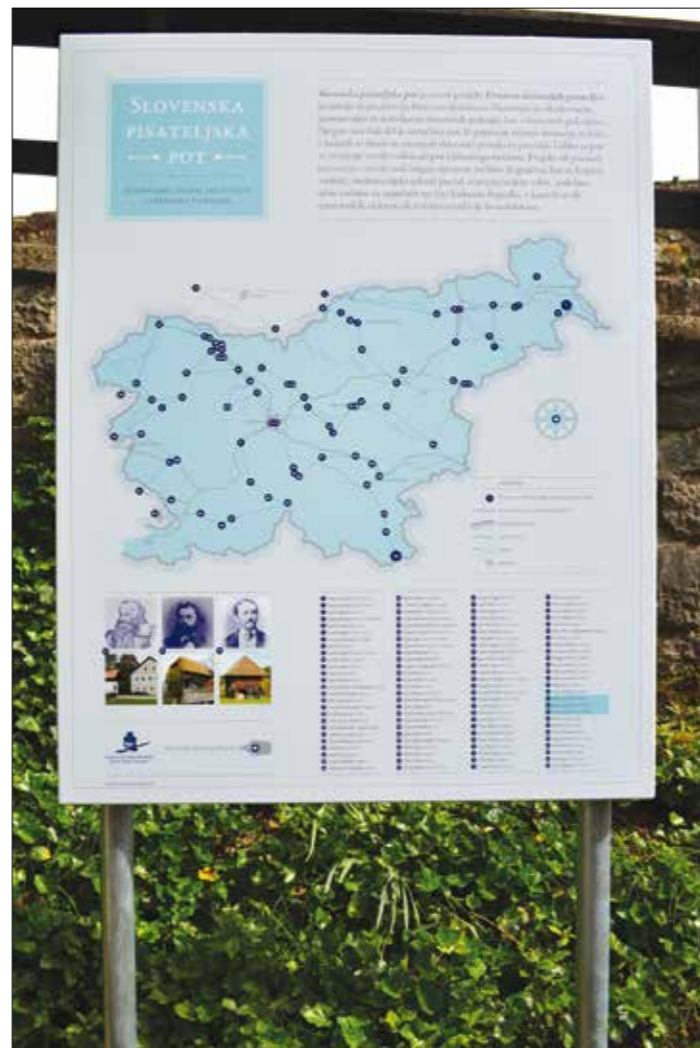

Med podpisom konvencije Slovenske pisateljske poti

V dopoldanskem času je bila v Levstikovem domu predstavitev in podpis Konvencije Slovenske pisateljske poti o pristopu k projektu Društva slovenskih pisateljev ter predstavitev sodelovanja z regionalnimi razvojnimi agencijami in okrogla miza o pomenu medsebojnega sodelovanja teh krajev ter razmislek o tem, kaj lahko v luči spomina na velike naše preteklosti ponudi, razvije, oživi vsaka od občin podpisnic. Sledili sta dve zanimivi predstavitvi, ki udeležena ideje projekta. Maja Zupan je predstavila literarni triatlon za šolarje zadnje triade. Povezal bo Prešernovo Vrbo, Cankarjevo Vrhniko in Trubarjevo Rašico ter prozo, poezijo in interpretacijo mladih ustvarjenih del. Vlasta Mlakar je orisala zamisel za posebno gostujočo razstavo Pisateljska rožca, ki odkriva botanične značilnosti, izročilnost, vraže in motiviko rastlin v literarnih delih.

Skozi spominske sobe v Levstikovem domu, Trubarjev park in vrvež trškega dne, na katerem so se predstavljale domače skupine in ponudniki, so se gostje z zanimanjem sprehodili. Prisluhnilo smo slovenskim ljudskim glasbilom, ki nam jih je na izviren in živahen način predstavil muzikolog

in glasbenik Tomaž Rauch, in s tem se je začel Trubarjev dan prepletati z običajnim sobotnim dnevom v Trubarjevih krajih in nas je iz Velikih Lašč peljal na Rašico.

Župan Anton Zakrajšek

Na Trubarjevi domačiji je bila najprej slavnostna otvoritev table *Slovenske pisateljske poti*. Slavnostni govornik Ivo Svetina, podpredsednik DSP, je v svojem govoru poudaril nežno moč besede in tistih, ki pišejo in so pravzaprav postavili naš narod na kulturni zemljevid Evrope, ter hvaležnost za storjeno preteklim rodovom in hkrati zavest, da ne smemo pozabiti nase, na ustvarjalce, ki živijo tukaj in zdaj. Anton Zakrajšek, župan občine Velike Lašče, je poudaril pomen Trubarja za razvoj slovenskega jezika in naroda ter izrazil obžalovanje nad dejstvom, da se

Slavnostni govornik Ivo Svetina - podpredsednik Društva slovenskih pisateljev

politika mačehovsko obnaša do biserov preteklosti, in se čudil nad tem, da obisk Trubarjeve domačije ni bolj vpet v naš izobraževalni sistem. V programu ob odkritju table so nastopili učenci velikolaških oddelkov Glasbene šole Ribnica.

Povezovalka Ana Porenta in učenke Glasbene šole Ribnica, oddelek Velike Lašče.

Na ogled Trubarjeve spominske sobe je goste pospremil dolgoletni vodnik in izjemen poznavalec njegove poti in dela Andrej Perhaj. Po obisku spominske sobe smo se nekateri obiskovalci posvetili zvočnim točkam SPP v okolici Trubarjeve domačije. Poskusna predstavitev zvočnih točk s pomočjo aplikacije posnetkov iz Trubarjevih misli in pisem na mobilnih telefonih, imenovana Hoja za Trubarjem, je vzbudila zanimanje obiskovalcev, ki so dali priznanje avtorju zamisli Igorju Likarju, scenariju zvočnih točk po arhivskih materialih Radia Slovenija Saške Rakef, zvočni podobi in izvedbi zvočnega zemljevida Braneta Zormana in Irene Pivka v koprodukciji zavoda za procesiranje sodobne umetnosti CONA, Radio Slovenija —program ARS in SPP-DSP.

Med predstavitvijo zvočnih točk Slovenske pisateljske poti

Dvanajsterica je nadaljevala dan po Trubarjevi poti v spremstvu Borisa Zoreta do škocjanske cerkve. Škocjanski župnik dr. Edo Škulj je predstavil Trubarjev krst in cerkev sv. Kancijana ter 754-letno zgodovino škocjanske župnije. Posebno je poudaril povezavo Turjaških z župnijo, s Primožem Trubarjem in njegovim zetom Jurijem Dalmatinom, ki je postal škocjanski župnik leta 1585, eno leto po izidu prevoda Biblije. Po 500 letih je bilo v tej cerkvi tudi prvo somaševanje ljubljanskega nadškofa in škofa evangeličanske cerkve.

Skupina se je zaustavila tudi na Trubarjevi malici na Gradežu, kjer so poskusili prosono kašo s suhimi slivami z lesenimi žlicami iz lončenih skled in sok iz stisnjenih jabolok. S pomočjo zbirke starega orodja in ogleda Sušilnice sadja Gradež so spoznali stoletja star način pridelave in priprave Trubarjeve malice.

Po ogledu Turjaškega gradu in stalne razstave "Trubar in Turjaški" so se vrnili na izhodiščno točko.

Na predvečer Trubarjevega dne smo na Slovenski pisateljski poti v Trubarjevi čitalnici spoznali "Zgodbe s pisateljske poti" – Igor Likar je predstavil zamisel za pripovedne nastope literarnih vodnikov "Od peresa do kolesa", kulturno društvo iz Grgarja pri Novi Gorici pa je predstavilo zgodbo "Borove poti", posvečene Mateju Boru (Vladimirju Pavšiču), ki je zaživela ob stoletnici njegovega rojstva.

Ob 18. uri se je z nagovorom predsednika Društva slovenskih pisateljev, Vena Tauferja, v katerem je poudaril pomen slovenske knjige za kulturni razvoj in narodov obstoj ter zaskrbljenost ob prodaji Mladinske knjige, ki je bila vrsto desetletij izdajateljica slovenske izvirne literature, se je pričel tudi prenos na radiu ARS iz studia na prostem na Trubarjevi domačiji na Rašici.

O Trubarjevi Cerkovni ordningi, prvi knjigi, namenjeni intelektualcem in velja za prvo pravno besedilo v slovenščini, se je Aleksander Čobec ob 450-letnici njenega izida pogovarjal z dr. Kozma Ahačičem, vodjo Sekcije za zgodovino slovenskega jezika na Inštitutu Frana Ramovša, ter z dr. Jonatanom Vinklerjem, urednikom Trubarjevih Zbranih del. V oddaji smo slišali tudi odlomke iz Cerkovne ordninge, te je v izvornem jeziku interpretiral igralec Brane Grubar, prevode v sodobno slovenščino pa bral Igor Velše. Pred lanskim dnevom reformacije so v Nemčiji našli še en izvod po doslej edinem znanem ohranjenem izvodu v Vatikanski apostolski knjižnici (po izidu je bila izdaja Ordninge skoraj v celoti uničena), v pogovoru so govorili o preverjanju avtentičnosti novo odkritega izvoda in o pomenu Cerkovne ordninge z vidika zgodovine slovenske kulture.

Sledil je literarni večer članov Društva slovenskih pisateljev Beseda, ki te pomni. Z odlomki iz proznih del ali s svojo

Helena Grebenc Gruden

poezijo so nastopili Marij Čuk, Mirijam Drev, Vladimir Kovačič, Željko Kozinc, Peter Rezman, Barbara Simoniti, Jana Putrle Srdič, Marjan Strojani in Vlado Žabot. Program se je nadaljeval z odprtjem tradicionalne, 32. likovne razstave Trubarjevi kraji v Galeriji Skedenj, ki si je letos za izziv zadala upodabljanje literarnih sanj. Otvoritev je pospremil program Glasbene šole Velike Lašče, razstavlja juče avtorje pa je predstavila Helena Grebenc Gruden. Ob tej priložnosti

SREČANJE VODNIKOV SLOVENSkih DOMAČIJ NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

V sklopu prireditev ob Trubarjevem dnevu, 7. 6. 2014, je bilo na Trubarjevi domačiji srečanje vodnikov v spominskih sobah in rojstnih hišah slovenskih pisateljev na Slovenski pisateljski poti. Poleg naših lokalnih vodnikov, ki delujejo pod okriljem Javnega zavoda Trubarjevi kraji, so se srečanja udeležili predstavniki Zavoda Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem Vrhnika (ki skrbi za rojstno hišo Ivana Cankarja), Zavoda za kulturo in turizem Žirovnica (Prešeren, Finžgar, Čop, Jalen), Cerkljanskega muzeja (Bevk) in Koroškega pokrajinskega muzeja (Voranc).

Matjaž Gruden

je bila tudi slavnostna predaja portreta Primoža Trubarja, ki ga je z željo po njenem domovanju na Trubarjevi domačiji podaril letošnji častni občan občine Velike Lašče slikar Jože Centa.

Po razstavi je sledilo sklepno dejanje Trubarjevega dne, pogostitev DOD Gradež in koncert skupine Same babe. Poezijo Janeza Menarta so uglasbili na samem začetku svojega delovanja, leta 2003. Ob tem je izšla tudi njihova prva zgoščenka Za ljubi kruhek in njene črne lase. Na koncertu so člani skupine Same babe zapeli in odigrali na samo njihov, zanimiv, zvoneč in izviren način poezijo Janeza Menarta, Ervina Fritza, Franeta Milčinskega Ježka ter nekaj svojih priredb ljudskih pesmi in avtorskih skladb.

Ob koncu dogajanja sem v vlogi velikolaške glasnice zaključila celodnevno dogajanje z besedami:

*Kar je pelo, naj potihne.
Kar govorilo je, naj šepeta.
Ta velika luč naj ugasne,
naj sveti luna nam z neba.*

*Vsaka duša naj sij
Trubarjevega dne
spravi za čas, ko bo tema ...
naj še dolgo se z besedo greje,
ki je od tu doma.*

Ana Porenta

Projekt Slovenska pisateljska pot ponuja tudi priložnost, da se neformalno začno povezovati vodniki, ki s svojo živo besedo predstavljajo enega najpomembnejših delov življenja na domačijah slovenskih pisateljev. V sproščnem pogovoru so se vodniki dotaknili različnih vidikov svojega dela; od pedagoškega (vodniki so vključeni v pedagoški proces, saj »dajo skozi« celotno šolajočo populacijo), do turistično-promocijskega.

Delo vodnikov je delo z ljudmi in za ljudi, kar poleg usposobljenosti in veselja do dela zahteva tudi potrpežljivost, prijaznost in včasih precej potrpljenja. Od vodnikov je v precejšnji meri odvisen uspešen razvoj Slovenske pisateljske poti, ki lahko ponudi mnoge različne oblike sodelovanja med slovenskimi občinami in kulturno-turističnimi ustanovami.

Srečanje je bilo spoznavno, vodniki so se na tak način srečali prvič, so pa izrazili pripravljenost za nadaljnje sodelovanje. To velja izkoristiti.

Andrej Perhaj

Foto: Barbara Pečnik

vabijo na

Literarni triatlon

Slovenska pisateljska pot

Prešeren – Trubar – Cankar

Živimo v času, ko so vrednote, kot so družina, iskrenost in kultura na težki preizkušnji. Učence, dijake in njihove starše zato prijazno vabimo, da se udeležijo edinstvenega tekmovanja. S projektom želimo spodbuditi mlade h kreativnemu ustvarjanju, izražanju sebe ter krepitvi pozitivne samopodobe. Starši jih bodo lahko spodbujali in nudili logistično podporo. Za družine bodo tekmovanja prijetno in koristno preživeti prosti čas.

Tekmovanje z druženjem je namenjeno učencem zadnje triade osnovnih šol in dijakom srednjih šol v Sloveniji in zamejstvu. Udeležba na literarnem triatlonu je prostovoljna in naj ne bi dodatno obremenjevala učencev v pedagoškem procesu. Želimo, da se v projekt vključijo tudi starši udeležencev. Njihova pomoč je še kako zaželena, prav zaradi logistične podpore za prihod na posamezne lokacije dogajanja, hkrati pa bo obisk posamezne lokacije priložnost za čudovit družinski izlet. Literarni triatlon je več kot dobrodošla oblika medgeneracijskega druženja in sodelovanja.

Literarni triatlon sestavljajo tri discipline z interpretacijo napisanega:

- pisanje poezije,
- pisanje proze,
- pisanje »raziskovalnega« eseja.

Sodelujoči je lahko vsak posamezno ali pa učenci/dijaki, ki oblikujejo tekmovalno trojko, tako da eden pripravi prozni prispevek, drugi pesem, tretji pa »raziskovalni« esej. Nastala literarna dela pošljejo po pošti na naslov določenega javnega zavoda. S strani organizatorjev bodo sodelujoče trojke oz. posamezniki vabljeni na dogodek v muzejske hiše oz. domačije literatov, kjer bodo dela predstavili javnosti.

Tematika pisanja literarnih del mora biti povezana z življenjem in/ali delom in/ali okoljem in/ali obdobjem dotičnega literarnega ustvarjalca. Prispela dela naj izhajajo iz osebne refleksije in intimnega doživljanja pomena treh velikanov slovenske kulture.

Pomembno:

Rok za oddajo poezije je 1. november 2014. Pisne izdelke naj udeleženci pošljejo po pošti na naslov: Zavod za turizem in kulturo Žirovnica, Žirovnica 14, 4274 Žirovnica.

Rok za oddajo proze je 1. marec 2015. Pisne izdelke naj udeleženci pošljejo po pošti na naslov: Zavod Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem Vrhnika, Tržaška cesta 25, 1360 Vrhnika.

Interpretacija besedil na temo dr. Franceta Prešerna bo potekala v Žirovnici v soboto, **29. 11. 2014.**

Interpretacija besedil na temo Primoža Trubarja bo potekala na Trubarjevi domačiji v soboto, **18. 4. 2015.**

Interpretacija besedil na temo Cankarja bo potekala na Vrhniki v soboto, **16. 5. 2015.**

Razglasitev in predstavitev najboljših tekmovalcev ter podelitev nagrad bo izvedena v okviru dogodkov ob 180-letnici smrti velikega poliglota in prvega slovenskega bibliotekarja Matije Čopa na Slovenski pisateljski poti prihodnje leto šolsko leto pred poletnimi počitnicami.

Komisijo, ki bo ocenjevala pisne izdelke in tekmovanje v interpretaciji, določi Društvo slovenskih pisateljev.

Najboljše trojke mladih literatov bodo nagrajene z izvirnimi izleti izjemne kulturne dediščine Slovenske pisateljske poti.

Dodatne informacije o projektu:

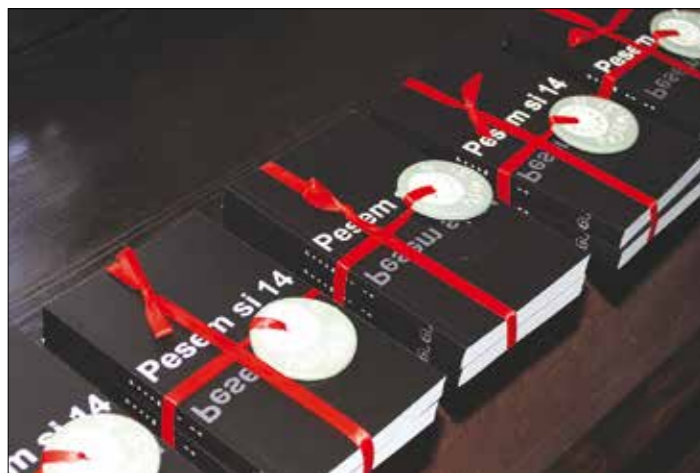
Zavod za turizem in kulturo Žirovnica, Žirovnica 14, 4274 Žirovnica

tel: 040 221 929 ali 04 580 91 06, kontaktna oseba: Urška Aljančič

e-mail: info@zirovnica.eu

Veselim se sodelovanja z vami!

PESEM SI 2014, OSMI ZBORNIK POEZIJE

V prijetnem sončnem popoldnevu smo 10. maja 2014 zdrsnili med stene Trubarjeve spominske sobe na Rašici in med platnice novega zbornika *Pesem si 2014*. Že samo sonce in objemi pred pričetkom so napovedovali nepozabno srečanje.

V sedmih letih delovanja je naš spletni portal www.pesem.si prerasel v pravo vseslovensko skupnost, saj imamo več kot 1300 članov, ki so v času od pričetka delovanja strani objavili skoraj 95 000 avtorskih pesmi. Zelo dobro je zaživel tudi leta 2008 odprti forum; ta poleg komentiranja pesmi razvija pesniške debate, mentorsko delo in ustvarjalne ter prevajalske delavnice, povabila na prireditve, izobraževanja in izide knjig. V minulemu letu smo *pesem.si* urejali: Lidija Brezavšček iz Radovljice, Aleksandra Kocmut s Prevalj, Silvana Orel Kos iz Begunj pri Cerknici, Tea Plesničar iz Nove Gorice, Peter Rezman iz Šoštanja in Ana Porenta iz Velikih Lašč ter skrbnik in vodja portala Gregor Grešak in programer Žiga Stopinšek.

Vsako leto pripravimo zbornik najboljših pesmi, objavljenih na portalu www.pesem.si. Letos bo že osmi po vrsti — *Pesem si 2014*, na 282 straneh so objavljene pesmi več kot 60 avtorjev iz vse Slovenije in tudi pesmi južnoslovanskih narodov.

Izid zbornika se je pričel s Katarino Juvančič in Dejanom Lapanjo; oba sta v svojem glasbenem nastopu predstavila predvsem globoko občutene in vrhunsko interpretirane pesmi iz avtorske zgoščenke Selivke. Na njej so upesnjene in uglasbene zgodbe žensk naše preteklosti in sedanosti; to sta Katarina in Dejan avgusta 2012 izdala v samozaložbi (*Stray Cat Tunes*). Poleti in jeseni 2012 sta svoje interpretacije predstavila na turnejah po Škotskem in Irskem, zdaj pa Selivke letijo na vse strani

Evrope (od Srbije do Škotske) in seveda tudi po Sloveniji. V domačih in tujih medijih so Selivke požele same laskave ocene – med drugim je ugledna britanska glasbena revija *Rock'n'Roll* (R2) v novembrsko-decembrski izdaji 2012 ploščku prisodila pet zvezdic, priznana publicistka Varja Velikonja pa ga je kot edino domačo edicijo uvrstila med najboljše albume leta 2012.

Med glasbo so člani skupine Gledeja (KUD Primož Trubar Velike Lašče) Tjaša Tomc, Alenka Vasič, Urša Zalar in Matej Polzelnik prebirali pesmi — posebej za to priložnost smo v rahlo gledališko govornico (režija Gregor Grešak in Ana Porenta) oblekli vse lanskoletne pesmi — izbranke letnih časov (pesem po izboru bralcev ter kratka pesem, pesem v formi in pesem letnega časa po izboru uredništva). Prvič smo jih slišali vse skupaj, ob tem smo se zavedali, kako izjemna bera poezije je v novi pesniški knjigi. Pesmi so se povezovala na poseben način, razpoloženje ene je narekovalo drugo, včasih je bila pesem odgovor na prejšnjo, poetični tok nas je ponesel v zgodbo o možu s klobukom, Giselle in – nas samih. V pesmih prevladuje poetološka in eksistencialna, mestoma angažirana tematika, prinešene so skozi intimne, prepričljive pesniške izpovedi.

Na srečanju smo segli v roke izbrankam in izbrancem Alenki Mihorič, Ivanki Kostantino, Matjažu Hladniku, Dimitriju Škrku in Jožetu Vidmarju. Poleg njihovih pesmi so bile predstavljene tudi izbrane pesmi avtorjev Mateja Krajnca, Zalke Grabnar, Damjana Japlja, Petre Skušek, Damirja Ocvirka, Sonje Leskogar, Gašperja Trčka, Tomaža Mahkoviča in srednješolke Helene Zemljič kot najmlajše avtorice izbrane pesmi. Predstavili so se tudi člani uredništva, ki vse leto ure in ure pregledujejo, prebirajo, bdijo nad pesmimi, jim prostovoljno (brezplačno) in z veliko znanja in osebne požrtvovalnosti pomagajo rasti, jih izbirajo (podrčtujejo) in so pripravili tudi letošnji zbornik. Tako so člani *Pesem si* na prireditvi ob izidu pozdravili Lidija Brezavšček, Silvana Orel Kos, Tea Plesničar, Ana Porenta ter skrbnika portala Žiga Stopinšek in Gregor Grešak. Posebne pozdrave nam je poslala tudi Aleksandra Kocmut s Prevalj ter Peter Rezman, ki se zaradi drugih pisateljskih obveznosti poslavlja od uredništva na *Pesem.si*.

Srečanje se je nadaljevalo z druženjem v Galeriji Skedenj ob dobrotah, ki so jih pripravili člani DOD Gradež. Ko

je bilo razpoloženje ravno pravšnje, smo se posedli v krog, prisluhnili najnovejši uglasbitvi kantavtorice in pesnice Majde Kočar, sledilo je branje udeležencev srečanja – uživali smo ob pesniškem prepletu govoric, ki jih je pričela najmlajša udeleženka srečanja Ernestina Lea, nadaljevala Taja, potem so se (poleg izbrancev, predstavljenih zgoraj) predstavili še Vesna Šare, Jana Kolarič, Jure Drljepan, Karmen

Vidmar, Martina Pavlin, Evelina Žefran, Irena Beguš, Samo Kreutz, in seveda uredništvo – Lidija Brezavšček, Silvana Orel Kos, Gregor Grešak – vsi s pesmimi – finalistkami letošnjega Pesniškega turnirja. Za piko na i je Tea Plesničar prebrala svojo uvodno besedo v letošnji zbornik, v katerem sporoča, da je tišina neskončnost, v katero se lahko naseli začetek pesmi, ustvarjanja ...

Zdelo se je, kot bi se bil ustavil čas ... pesmi so odzvanjale v noč in pustile sled in občutek, da je *Pesem si* več kot spletna stran tistih, ki pišejo poezijo, več kot praznični izid letnega zbornika poezije — da se povezanost s pesmijo širi v resnično življenje.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste bili z nami, da smo skupaj ob knjigi *Pesem si 2014* zaplavali v posebno brezčasje. Hvala občinam Ribnica, Sodražica, Dobropolje in Velike Lašče, ki so podprle izid zbornika *Pesem si 2014*. V letu do naslednjega zbornika pa načrtujemo več prireditev – poetičnih branj po vsej Sloveniji. Upamo, da se še srečamo.

Zavod za razvijanje ustvarjalnosti
foto: Gregor Grešak

V TURJAŠKEM GRADU SO ODMEVALE SLOVENSKE POPEVKE

V soboto, 24. maja 2014, je v viteški dvorani Turjaškega gradu Velikolaška vokalna skupina številne obiskovalce navdušila s koncertom pod naslovom *Večer slovenskih popevke*.

Velikolaška vokalna skupina, ki stopa že v petindvajseto leto obstoja, je za letošnji letni koncert pod vodstvom zborovodkinje Martine Kovačič izbrala bogat repertoar priljubljenih slovenskih popevk. V njihovi edinstveni novi preobleki (tudi pevke in pevci so zasijali v novih oblekah) so izzvenele več kot čudovito, za kar so bili po vsaki pesmi nagrajeni z bučnim aplavzom.

Vse skupaj se je začelo s *Soncem pomladi*, ki nas je lepo ogrelo, da smo se v mislih zazibali v ritmičnih naslednje *Mandoline*. *Samo nasmeh je bolj grenak* nas je popeljal v tiste zlate čase slovenske popevke in nas spomnil, da je res najlepše *Tam*,

kjer sem doma. Živahna Čez Šušarski most pa nas je s pomočjo glasbenega odmora, ki sta ga brata Blaž in Nejc Podobnik ob ritmični podpori sestre Anje z izvrstno izvedbo svojih avtorskih in drugih skladb pospremila v drugi del čudovitega koncerta. V drugem delu so nas pevci ob klavirski spremljavi Blaža Podobnika popeljali od *Ne čakaj na maj do Poletne noči*. Vmes pa se je zgodilo mnogo lepega: *Brez besed* (obogatena z glasbo Neže Purkart na saksofonu) smo lahko spoznali, da je svet čudovit, saj *Zemlja pleše* za vse nas, čeprav si moramo večkrat priznati, *Kako sva si različna*, a na koncu vendarle najlepše sporočilo

nosi glasba in priljubljena *Moje orglice* (iz katerih je spretno izvabljal znano melodijo Domen Indihar).

Ob koncu koncerta so se Vokalci predstavili še z venčkom refrenov ostalih znanih slovenskih popevk, pri katerih so se izkazali tudi kot solisti. Da je koncert potekal tako, kot se za tako lep glasbeni večer spodobi, pa je z izbranimi besedami poskrbela Katarina Polzelnik Sever.

Za sceno in oblikovanje vabil in plakatov je poskrbela Martina Venturini.

LČ
foto Niko Samsa

AKTIVNOSTI KUD MARIJ KOGOJ V MESECU JUNIJU

18. Pevska revija – ob prazniku občine Velike Lašče

V četrtek, 4. 6. 2014, je v Viteški dvorani KUD MARIJ KOGOJ organiziral vsakoletno revijo pevskih zborov občine Velike Lašče. Na njej smo gostili tudi dva gostujoča zbora, in sicer iz občin Borovnica in Dobrepolje. Skupaj je torej nastopilo 8 zborov.

Že v juniju 1990 smo preizkusili akustičnost Viteške dvorane, ko smo organizirali "Večer s pevske zbori". Spoznali smo odlično akustičnost grajske dvorane, zato smo lažje in bolj korajžno v letu 1996 novoustanovljeni občini Velike Lašče predlagali, naj se na gradu Turjak odvijajo vsakoletne občinske pevske revije. Te naj bi bile v času ob obletnici rojstva velikega Primoža Trubarja, obenem bi tako popestrili občinski praznik. V prvih letih revij je bilo v naši občini celo okoli 10 zborov. Prav se nam je zdelo, da te pevke in pevci enkrat letno pred javnostjo pokažejo, koliko odrekovanja in truda so vložili v prostovoljno petje med letom.

Revija je tako postala nepogrešljiva in je tudi nekakšen povod, da je KUD Marij Kogoj lažje navezal stike z občino Kanal ob Soči, ki je tesno povezana s skladateljem – genijem Marijem Kogojem, čigar ime nosi Turjaško kulturno društvo že od leta 1956. Kanalčani so že dvakrat gostovali na naših revijah, spet pa bomo pevce in pevke iz Kanala povabili medse na JUBILEJNO 20. REVILJO čez dve leti, saj bomo takrat obenem praznovali tudi 60. obletnico ustanovitve KUD Marij Kogoj.

Verjamemo, da se je naša revija že tako **močno uveljavila**, da bi bilo kulturno življenje v občini Velike Lašče brez nje osiromašeno. Prav zato želimo, da ta vsakoletni dogodek ostane tudi v prihodnje.

21. "Turjaški harmonikar" 2014 – ob Turjaških dnevih

Štirinajst dni po pevski reviji se je na Turjaku zgodilo tudi tradicionalno kulturno srečanje – 21. TURJAŠKI HARMONIKAR 2014. To medobčinsko srečanje je bilo prvič organizirano že v letu 1990 in bilo posvečeno zmagi kranjskih čet nad Turki. Pri tem je sodeloval Andrej Turjaški, zmaga je bila izvojevana 22. junija 1593. Prireditev pa je posvečena tudi dnevu državnosti. Vseskozi je glavni organizator srečanja KUD Marij Kogoj, leta 1998 se je na željo KUD organizaciji pridružil še JSKD OI LJ.-OKOLICA. Vsakoletna srečanja imajo že od začetka značaj medobčinskega sodelovanja (dobri medosedski odnosi) in vseskozi nalogo spodbujati samozavest in pogum za nastopanje pred javnostjo pri mladih nastopajočih.

Letos je nastopilo 20 harmonikark in harmonikarjev iz 7 občin, največ seveda iz domače, Velike Lašče. Srečanje je bilo organizirano v petek, 20. 6. ob 19. uri pod šotorom za gostilno Rozika na Turjaku. Ker je šotor brezplačno ponudila gostilna Rozika, je lahko to srečanje dokaz dobrega javno-zasebnega partnerstva. **Podeljena so bila tudi 4 Kogojeva priznanja zaslužnim aktivnim društvenim članom; podelil jih je predsednik AC. Ti prejemniki so bili: Simon Petrič, Marko Zelnik, Jože Perhaj in Eugen Šerbec.** Nato se je odvil uradni program, po koncu le-tega, pa je Tatjana Avsec,

Tjaša Kaplan iz občine Velike Lašče je letos prvič nastopila na Turjaškem harmonikarju

vodja JSKD, podelila priznanja vsem nastopajočim, ti so nato za konec skupinsko zaigrali še dve skladbi.

Zahvaljujemo se vsem obiskovalcem in nastopajočim ter vsem, ki ste kakor koli pomagali, da je bilo letošnje harmonikarsko srečanje nemoteno obelodanjeno.

KUD MARIJ KOGOJ
predsednik: Franci Pečnik — AC

ROZAMUNDA OSVAJA ...

Petek, četrtega julija je potekal v Lojzovem teatru zanimiv program, več o dogodkih v naslednji številki Troble ...

Tokrat samo slikovni utrinek s predstave »Turjaška Rozamunda po velikolaško«, ki je navdušila občinstvo. Lojzov teater je obiskalo do sedaj največ gledalcev, preko 150!

Dododek je zabeležil tudi Prvi program radia Slovenija.

Srečo Knafelc, foto Jure Knafelc

LOJZOV TEATER JE ZAŽIVEL ...

Skoraj natančno eno leto je minilo od prve predstave v sicer še nedokončanem letnem gledališču, Lojzov teater poimenovanem.

Sedmega junija letos pa je gledališče doživelo tudi uradno otvoritev in sicer z nastopom etnoskupine Pot in polurnim odlomkom veseloigre Glej, kako lepo se začinja dan! v izvedbi Loredane Jurković in Alojza Usenika iz Kulturnega društva Bazovica z Reke. Posebno predstava je več kot 120 prisotnih gledalcev pripravila do sproščenega smeha ob modrovanjih nepovabljenega gosta.

Je pa resnici na ljubo potrebno povedati, da je Lojzov teater doživljal krstno prireditev v svoji končni obliki že 23. maja, ko je bila izvedena lutkovna igrca Debela repa. Andrej in Mateja iz lutkovne skupine »Bobek« sta z originalno izvedbo pritegnila pozornost vseh otrok, okoli 50 iz vrtca Ciciban iz Ljubljane in dvajsetih iz osnovne šole Rob, ti so prireditev tudi začeli s pevskim nastopom. Prostor se je izkazal kot zelo primeren za podobne prireditve za otroke.

Srečo Knafelc, foto Jure in Srečo Knafelc

PRVA LIKOVNA USTVARJALNICA V KRVAVI PEČI

Poleg vseh drugih dejavnosti smo v Krvavi Peči organizirali tudi delovno srečanje ljubiteljskih likovnih ustvarjalcev. Želeli smo ustvariti zbirko del, ki bo govorila o lepotah in posebnostih Krvave Peči, in mislimo, da smo uspeli. Povabilu na sodelovanje se je odzvalo trinajst amaterskih umetnikov, ti so likovno zabeležili svoje videnje posebnosti Krvave Peči. Predstavitev del je bila izvedena 4. julija v Lojzovem teatru. Dela bodo dobila svojo stalno postavitev v Domu veteranov in bodo tako dodatno popestrila vtise obiskovalcev Krvave Peči.

Tekst in foto Srečo Knafelc

RESNIČNI DOGODEK IZ TEATRA ...

Mladi zajček na sliki ni hipnotiziran niti kako drugače namerno postavljen ob levjega čuvaja gledališča — tako je prenesel slikanje iz neposredne bližine zaradi strahu, da bi ga opazil naš kuža Čar, ki se je še malo pred tem »sprehajal« mimo leva in ni opazil od strahu otrplega zajčka ...

Zajček je svojo živahnost pokazal ob poskusu dotika, takrat je — po vsaj desetih minutah »otrplosti« — skočil iz svojega »skrivališča« in v pravem zajčjem cik-caku stekel preko polja proti gozdu ...

Srečo Knafelc

»NAŠE POTI SO VEZ MED LJUDMI!« Z VAMI ŽE 40 LET

Prvič je potujoča knjižnica krenila na pot v torek, 15. oktobra 1974; od takrat smo zamenjali tri avtobuse, prevozili skoraj 400 tisoč kilometrov, izposodili na milijone knjig in stkali na tisoče neprecenljivih vezi.

Obletnico bomo praznovali 15. septembra ob 17.00 na postajališču Senožeti, Dol pri Ljubljani.

SPLOŠNI PODATKI O DELOVANJU POTUJOČE KNJIŽNICE, Enote Mestne knjižnice Ljubljana:

VOZILO

LETO IZDELAVE : 2007

TIP VOZILA: Iveco irisbus

POSLIKAVA: Bine Skrt

Bibliobus ima avtomatizirano izposojno gradivo, dva prenosnika z dostopom do interneta, možnost priključitve na free wi-fi in multifunkcijski tiskalnik (fotokopiranje, tiskanje, skeniranje).

DELOVANJE

- obiskujemo 46 postajališč, od tega tri domove za upokojece, rehabilitacijski inštitut Soča, ženske zapore na Igu ter 40 krajev v 10 občinah. Poleg postajališč v MOL delujemo tudi na področjih občin Brezovica, Dobrova-Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Horjul, Ig, Medvode, Škofljica, Velike Lašče in Vodice,
- postajališča obiskujemo enkrat, dvakrat ali štirikrat mesečno, vedno na istem kraju ob istem času,
- vozimo 5 dni v tednu popoldne in eno nedeljo mesečno dopoldne,
- povprečen čas postanka je 60 min,
- dopoldne izvajamo ure pravljic za predšolske otroke,
- sodelujemo na festivalih in prireditvah,
- na leto prevozimo približno 9000 kilometrov.

STATISTIKA (2013)

— ŠTEVILO AKTIVNIH ČLANOV: 1481

— ŠTEVILO NA NOVO VPISANIH: 163

— OBISK: 13.143-krat so nas uporabniki v letu 2013 obiskali v Potujoči knjižnici, dejansko število obiskovalcev pa je precej večje, saj si na eno »mamino« izkaznico običajno izposodijo knjige vsi družinski člani.

— IZPOSOJA : 59 143 enot gradiva

GRADIVO

Zbirka potujoče knjižnice obsega približno 61 500 enot gradiva, od tega je na bibliobusu približno 8000 enot, ostalo je v skladišču Potujoče knjižnice. Uporabniki imajo možnosti naročanja gradiva: po elektronski pošti, telefonu ali osebno ob obisku Potujoče knjižnice na postajališču.

	2011	2012	2013
Rezervacije	993	1431	1873
Naročila	940	2509	3100

ZGODOVINA POTUJOČE KNJIŽNICE

DEJAVNOST: Prva potujoča knjižnica v tedanji Jugoslaviji je leta 1973 obiskovala kraje v Istri in zaledju, v Sloveniji pa je istega leta začela svojo pot potujoča knjižnica v Kopru.

Prvo namensko izdelano vozilo — bibliobus je bilo izdelano leto kasneje za potujočo knjižnico v Ljubljani in v Mariboru. Oktobra 1974 se je na pot prvič podal ljubljanski bibliobus, novembra 1974 pa mariborski.

Mreža postajališč v Ljubljani je leta 1974 obsegala 29 krajev, ti so bili razporejeni v 12 prog. Leta 1994 je bilo 34 krajev, trenutno (2014) obiskujemo 46 krajev, razporejenih v 17 prog. Prevozimo jih v enem mesecu.

VOZILA: Zamenjali smo tri vozila, zdaj opravljamo dejavnost v četrtem bibliobusu.

1. bibliobus (15. 10. 1974 — 31. 1. 1982)

Prvi ljubljanski bibliobus, ki je vozil od leta 1974 do 1982, je bil prvo unikatno izdelano vozilo v Sloveniji (Jugoslaviji). Izdelan je bil v tovarni TAM Maribor; zunanjo opremo, oblikovanje in celostno podobo je izdelal oblikovalec Matjaž Vipotnik. V njem je bilo prostora za 4500 knjig. Deloval ni niti osem let (oktober 1974 — januar 1982) in zaradi številnih tehničnih pomanjkljivosti se je izkazalo, da je bil res le prototip za vse bibliobuse, ki so jih izdelovali kasneje.

Nedelja, 7. 9. 2014, 20:30, Turjak, Grad Turjak, Viteška dvorana
Vstopnice: 30 €, Festibus: 10 € (LJU: 19:00)

Capella Carniola (SI)

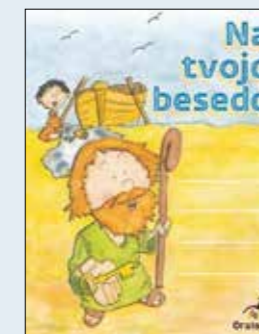
Janez Jocif (enoročne flavte, fujara, krivi rog, dude, portativ, lajna, oprekelj, umetniški vodja), **Marta Močnik Pirc** (sopran), **Irmgard Anderl Krajter** (šalmaj), **Matej Krajter** (renesančna pozavna), **Kristina Martinc** (kljunaste flavte), **Izidor Erazem Grafenauer** (vihuela), **Franci Krevh** (tolkala), **Barbara Kanc** (ples), **Tanja Skok** (ples)

Libre Vermell de Montserrat & labirinti pomladi in ljubezni

Labirinti na kamnitih tleh srednjeveških cerkva so prispodoba posvečene poti. Njihova fizična podoba ima določen začetek in konec. Bistvo labirinta pa najdemo zunaj njegovega fizičnega okvira. Predstavlja ga njegov namen in pot, ki mu je posvečena. Tudi glasba ima svojo fizično podobo, ki pa ni njen cilj. Njeno bistvo je usmerjati duhovna potovanja tistih, ki se ji predajajo. Glasbeno plesna romanja Capelle Carniole so v prvem delu koncerta posvečena kultu skrivnostne Črne Marije srednjeveškega samostana Montserrat v Kataloniji. Preprosta slovenska ljudska pripoved o Marijinem romanju in srečanju z brodarjem nas v drugem delu uvede v posvetnejše labirinte, posvečene pomladi in ljubezni.

ORATORIJ 2014 NA TVOJO BESEDO

ORATORIJ V VELIKIH LAŠČAH
od 28. 8. do 30. 8.

Glavni junak Oratorija bo apostol Peter, ribič, **ki je postal eden izmed dvanajstih apostolov**, po Jezusovi smrti pa tudi papež. Peter se je v svojem življenju spopadal z vihravostjo in bojazljivostjo, a ga je odnos z Jezusom spremenil.

Geslo, ki nas bo spremljalo med letošnjim oratorijem, bodo Petrove besede »**Na tvojo besedo**«, s katerimi Peter izraža svojo vero v Jezusa in tudi nas vabi k njej.

Če želiš izvedeti več o apostolu Petru in njegovem druženju z Jezusom, se ob koncu počitnic pridruži animatorjem na oratoriju. To bo lepa popotnica za nove šolske dni.

Prijave – do 20. avgusta.

Branka 031414867, Teja teja.levstik@gmail.com ali v župnišču.

KLAVIRSKI RECITAL METE KOKOŠINEK

V torek, 24. 6. 2014, je v prostorih glasbene šole v Velikih Laščah Meta Kokošinek za nas pripravila čudovit večer. Metin klavirski recital ni navdušil samo nas, ki smo bili prisotni v dvorani, ampak njeno igranje navdušuje tudi izven glasbene šole. Večer je zaključila s spektakularnim Czardas-om, ki smo ga tik pred koncem z aplavzom izsilili še enkrat.

Meta ima pri svojih petnajstih letih za seboj že 9 let učenja klavirja pri prof. Izabeli Vlašič, v tem času igra tudi pet let v triu. Do danes je nastopala že na kar nekaj zahtevnih tekmovanjih: Mednarodno tekmovanje v Povolettu (Italija), Mednarodno tekmovanje v Legnanu s triom (Italija) ter TEMSIG – slovensko tekmovanje mladih glasbenikov.

Ker je potrebno tak talent podpirati in razvijati naprej, se je Meta odločila, da bo ostala zvesta svojim črno-belim prijateljicam. Septembra gre namreč na Konservatorij za glasbo in balet v Ljubljano. Rezultati sprejemnih izpitov pa so samo še potrdili, da se je pravilno odločila. Na konservatoriju jo bo poučevala prof. Lidija Malahotky Haas. Njeni domači in prijatelji ji želimo vse dobro na njeni poti ter še veliko tako uspešnih nastopov.

Besedilo in foto: AP

TRŠKI DAN OB OBČINSKEM PRAZNIKU

Trški dan na trgu pred Levstikovim domom je že stalnica med prireditvami v okviru junijskih občinskih praznovanj. Letos je potekal v soboto, 7. junija.

Tako kot vsako leto so se na stojnicah poleg organizatorja JZ Trubarjevi kraji, predstavljali lokalni ponudniki, ki pa niso obiskovalcem ponujali le svojih izdelkov, ampak so sodelovali z različnimi delavnicami in prikazi starih obrti. Sodelovali so: Art-les z lesenimi igračkami in izdelovanjem lesenih vrtayk, Čebelarsko društvo Velike Lašče z medenimi izdelki, DPŽ Velike Lašče s sladkimi dobrotami in delavnico izdelovanja papirnatih rož, Društvo za ohranjanje dediščine z Gradeža s suhim sadjem in demonstracijo izdelovanja zobotrebcev ter predenja, Zavod Parnas s predstavitvijo svoje izobraževalne in knjižne ponudbe ter Jože Petrič s Škrlovice z lesenimi posodami.

Obiskalo nas je kar nekaj gostov. Tudi tokrat so se lahko obiskovalci posladkali s svežimi briškimi češnjami Kmetije Mavrič, iz Društva Zapotok sta se nam pridružili zeliščarki Darja Mlakar in Ana Usenik – Pehta s hribov, iz ribniško-kočevskega konca pa so prišli rokodelci: podnar Jože Belaj iz Sajeveca, lončar Janez Bojc iz Dolenje vasi in pletar Janko Marinč iz Kočevja.

Na stojnici so se predstavljali tudi predstavniki z Rdečega križa iz Ljubljane in nam prikazali osnove prve pomoči, Ana in Franc Debeljak iz Malih Lašč pa sta pripeljala na ogled restavriran avtomobil.

V kulturnem programu so nastopili učenci Glasbene šole Ribnica, velikolaške mažoretke, gradeška skupina Suhe Češplje in ansambel Krpan. Obiskovalci so se lahko pomerili v zabijanju žeblicev in metanju podkev. Da pa je celoten program teklen nemoteno, je spet skrbel Jože Starič. Ker se je ob 10. uri pričela v Levstikovem domu tudi konvencija Slovenske pisateljske poti, sta mu družbo občasno delala tudi glasnica Ana Porenta z bobnarko Manco Bavdek.

Brez hrane in pijače ne gre. Ta naloga je bila že tradicionalno zaupana Konjerejskemu društvu Velike Lašče. Poskrbeli so za lačne sodelujoče in goste na Trškem dnevu in potem še za tehnično ekipo prireditve Trubarjev dan na Trubarjevi domačiji.

Vsem sodelujočim še enkrat iskrena zahvala!

Barbara Pečnik, Jz Trubarjevi kraji
foto Metka Starič in Barbara Pečnik

Nastop velikolaške mažoretne skupine

Povezovalc Jože Starič

Glasnica Trubarjevega dne Ana Porenta

Predica z Gradeža

Starodobnik Franca Debeljaka iz Malih Lašč

POLETNA MUZEJSKA NOČ NA TRUBARJEVI DOMAČIJI, 21. JUNIJ 2014

Trubarjeva domačija se je 21. junija 2014 drugo leto priključila promocijski akciji slovenskih muzejev in galerij Poletna muzejska noč. Obiskovalcem smo vrata odprli med 18. in 23. uro. Ponudili smo jim ogled naših stalnih postavitev in razstav – Trubarjevo spominsko sobo, žagarsko zbirko na Temkovi žagi, ogledali so si lahko 32. likovno razstavo Trubarjevi kraji: »Podobe literarnih sanj« v galeriji in razstavo Brez Laščanov ni Lašč v Trubarjevi čitalnici.

Trubarjeva vrtnica tik pred pričetkom prvega poletnega večera

Že na začetku smo imeli zelo zanimive goste. Domačijo je obiskala skupina otrok s starši. Ena izmed deklic je namreč praznovala svoj rojstni dan in ob tej priložnosti je pripeljala svoje prijateljice in prijatelje na Trubarjevo domačijo. To ni bilo praznovanje z naročenimi animacijami, delavnicami in na koncu s torto, ampak se je deklica pripravila, si vnaprej ogledala domačijo in nato svoje povablence sama popeljala na ogled. Njeno razlago je dopolnil še naš vodnik Andrej.

Andrej Perhaj je ob 20. uri pripravil razlago v spominski sobi s posebnim poudarkom na analizi napisov na stenah – analizo odlomkov iz Trubarjevih del, pisem itd., razlago, ki je sicer ne podaja šolskim skupinam. Na Trubarjevi domačiji lahko torej tudi obiskovalci, ki domačijo že dobro poznajo in ki jo pogosto obiščejo, še vedno vsakokrat izvedo nekaj novega.

Čprav je Poletna muzejska noč veliko bolj urbana prireditev, se počasi tudi na Trubarjevi domačiji število obiskovalcev povečuje. Navsezadnje smo z vključitvijo v projekt tudi del vseslovenske promocije, ki je tako rekoč brezplačna. Sodelavci Trubarjeve domačije tudi na tak način izpolnjujemo njeno osnovno poslanstvo.

Barbara Pečnik, JZ Trubarjevi kraji

Tekmovanje v metanju podkev

Muzikolog in glasbenik Tomaž Rauch

Stojnica z lesenimi igračkami

Podnar Jože Belaj

OB TURJAŠKIH DNEVIH 2014

Turjaški dnevi so letos potekali v obliki štiridnevnega festivala kulture, športa in turizma pod pokroviteljstvom župana občine Velike Lašče Antona Zakrajška od 19. do 22. 6. 2014. Občina Velike Lašče je finančno podprla vse prireditve.

Ansambel Madrigal

Uvodni četrtkov koncert evropske srednjeveške glasbe je v viteški dvorani Turjaškega gradu na nivoju izvedel Ansambel solistov moskovske filharmonije Madrigal. Na koncertu »Napevi Evrope« so predstavili tudi znamenito delo, ki predstavlja temelje vsej evropski glasbi, »Velika knjiga Vermell Montserrat«. Organizator Javni zavod Trubarjevi kraji je preko Eventima in na Gradu Turjak prodal 79 vstopnic, prost vstop pa so imeli učenci Glasbene šole Ribnica. Zahvaljujemo se sponzorjema, to sta bila Grand Hotel Union, ki je zagotovil prevoz za soliste, in Glasbena šola Ribnica, ki je posodila notna stojala. Obiskovalci koncerta so očitno uživali v stari glasbi, petju in poslušanju starih instrumentov ter izkoristili redko priložnost za obisk kakovostnega koncerta tujih glasbenikov na gradu Turjak.

Turjaški harmonikar je bil tradicionalno izveden v petek zvečer v organizaciji KUD Marij Kogoj, ta je v sodelovanju z Okrepčevalnico Rozika po srečanju harmonikarjev pripravil še Turjaško noč z ansambлом Pojav pod šotorom.

Športna tekmovanja v balinanju in malem nogometu so potekala ves sobotni dan v Športnem centru Turjak v organizaciji Športnega društva Turjak. Na sobotni večer pa je Društvo za ohranjanje dediščine v vaškem središču Gradeža pripravilo »Večer na vasi« s petjem mladih pevcev Mengeškega okteta, ti so svoj bogati izbor narodnih pesmi, čeprav v zasedbi le sedmih pevcev, peli pozno v noč.

Pohod po Turjaški turistični poti je v nedeljo dopoldne organiziralo Turistično društvo Turjak. Pohodniki so se po tradiciji povzpeli tudi do cerkve sv. Ahaca na Gori, kjer je bila ta dan tudi praznična maša.

Grajski dan na Gradu Turjak je bil letos zasnovan nekoliko drugače. Želeli smo pokazati predvsem kulturno dediščino brez izrazitega poudarka na vojskovanju. Čeprav organiziran na obletnico zmage Andreja Turjaškega v bitki pri Sisku 22. 6. 1593, je grajski dan dobil še eno osrednjo osebnost v Turjaški Rozamundi. Ostrovrhar s svojimi konjeniki žal ni prijahal na Turjaški grad, ker so imeli konjerejci obveznosti na istočasni galopski dirki.

Ob srednjeveškem taboru Društva Viteški red Viridi Hedera, srednjeveški kovačiji Društva srednjeveški popotnik, izdelovanju verižnine, nakita in spominkov Rokodelske

družina Grčar, grajskem pisarju Stanetu Osolniku in potujoči tiskarni Manufakture mojstra Janeza, pergamentarstvu in krznarstvu Marjana Petača, pletarstvu Anice in Florjana Kastelica, lončarstvu Bojc in Nosan, krošnjarstvu Metoda Jakiča, zeliščarstvu, suhem sadju in drugih dobrotah z Gradeža in iz Velikih Lašč – Društva podeželskih žena, so obiskovalci v delavnicah Parnasa izdelovali miniaturne knjige in freske, lesene igrače pri Art-lesu, si ogledali predenje, pletenje, klekljanje, izdelovanje svitkov in klinčarstvo pri članicah društva za ohranjanje dediščine v grajskem stolpu. Nekateri so se udeležili pred palacijem grajskih in pastirskih iger, ki jih je pripravila družina Šavli.

Posebno zanimivo je bilo na valeti, kjer so se odvijale lokostrelske delavnice za vse generacije v organizaciji Lokostrelskega kluba Turjak, ki je organiziral tudi lokostrelski dvoboj med Turjačani in Žužemberčani. Na ogled je bila kozja družina, ki jo je pripeljal Jože Miklič, oslički, ki so jih pripeljali Podlomarji iz TD Cerovo, mogoče pa je bilo tudi zajahati njihove islandske konjičke. Podlomarske povorke okoli gradu in po grajskem dvorišču so bile deležne posebne pozornosti.

V viteški dvorani so člani Viteškega reda Seinsenberensis Tumultus TD Suha krajina iz Žužemberka pred grajskim kosilom in po njem predstavili srednjeveške in renesančne plesne in petje. Lovska družina Turjak je poklonila grajsko kosilo – pečene svinjske krače in kruh s turjaškim turom, kar so Turjačani in njihovi gosti z užitkom pojedli po starinsko z nožem in rokami. Seveda so lovci pripravili tudi odlični srnin golaž, pa cigansko pečenko, celo domače kisló mleko in še marsikaj se je našlo za okrepčilo v Lovskem domu Turjak.

Gostitelj Trojan Turjaški z ženo ob ogledu stojnice pergamentarja Marjana Petača

Tiskar mojster Janez

Turjačan s svojo družino (kostumirano turjaško družino so sestavljali člani družine Jeglič in prijatelji) so večkrat s svojimi gosti obiskali vsa prizorišča. Na dogajanje sta enkratno in neutrudno usmerjala Jože Starič in Manca Bavdek z bobnom.

Vrhunec je bila uprizoritev Turjaške Rozamunde na novo urejenem delu grajskega dvorišča pri Volovskem stolpu. Avtorsko predstavo po motivih Franceta Prešerna v režiji Marka Bratuša je uprizoril KUD Primož Trubar Velike Lašče. Gledalci so bili navdušeni in seveda tudi nasmejani.

Neutrudni grajski glasnik Jože Starič z bobnarko Manco Bavdek

V knjigovelnici zavoda Parnas

Klekljarice z Gradeža

Še bolj kot raznovrstnost in kakovost programa je pomembno dejstvo, da je za pripravo in izvedbo grajskega dne na Gradu Turjak več kot 160 članic in članov iz 23 društev in drugih organizacij vložilo ogromno prostovoljnega dela. Rezultat skupnega prostovoljnega dela je očiten. Zaradi uspešnega sodelovanja že prihajajo predlogi za nove skupne programe.

Podlomarji iz TD Cerovo

Grajski pisar Stane Osolnik

Ob zaključku uprizoritve Turjaške Rozamunde

POLETJE NA GRADU TURJAK

Poletne nedelje od 17. avgusta do 28. septembra 2013

TERMINI:

17. avgust, 31. avgust, 7. september, 14. september, 21. september in 28. september.

V spremstvu lokalnega vodnika boste lahko spoznali grad, njegovo zgodovino in zgodovino njegovih lastnikov Turjaških. Udeležili se boste lahko različnih delavnic. V muzejski trgovini pa bodo na voljo drobni priboljški in spominki lokalnih ponudnikov.

Vstopnina: družine 5 EUR, študenti 2,00 EUR, odrasli 3,00 EUR. Delavnice z doplačilom.

Pričnemo v nedeljo, 17. avgusta, ob 11. uri.

Ob 19. uri bo sledila

OTVORITEV SLIKARSKE RAZSTAVE NA TEMO KOLIŠČARJEV.

Ob otvoritvi bodo predstavljena izžanska kolišča, ki so ena najpomembnejših arheoloških najdišč na svetu. Predstavljajo začetke poljedelstva, živinoreje, lončarstva, stalne naselitve in metalurgije v tem prostoru. Junija 2011 so bila sprejeta na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine.

Člani igralske skupine KUD Fran Govekar Ig pa bodo zaigrali tudi nekaj prizorov iz Jalnovih Bobrov.

Lepo vabljeni!

SONČNI DNEVI NA TRUBARJEVI RAŠICI

Pridružite se nam ob sončnih poletnih avgustovskih vikendih ob Trubarjevi domačiji na Rašici, v zibelki slovenskega jezika. Letos pripravljamo poseben program za vas, od 11.00 do 18.00 se boste lahko sprostili ob Rašici, se rekreirali, zabavali, se ob šumenju vode predali knjigam in branju ali se udeležili delavnic. Seznanili vas bomo tudi z različnimi dogodki in izleti v bližini, v okrepčevalnici na prostem pa se boste lahko podprli.

DOGODKI:

Nedelja, 10. 8. 2014, od 12.00 dalje: DAN ZA ŽARKE

Z mentorji boste spoznali kaligrafsko pisavo, se spremenili v kralje in kraljice, si izdelali lovilce sanj, lutke in še kaj ... ob vodi se boste lahko rekreirali, učili streljati z lokom, se popeljali s čolnom in se pomerili v pastirski igri kozaklamf. Primerno za vse generacije, sončni družinski dan vas kliče v svoje okrilje!

Nedelja, 24. 8. 2014, od 12.00 dalje: KOMARJEV DAN

Prijavljene ekipe (na dan prireditve) se boste pomerile v različnih vodnih in obvodnih spretnostih: v slalomu s čolnom med komarčki, lokostrelskem tekmovanju ter 5. svetovnem prvenstvu v kozaklamfu. Zmagovalna ekipa prejme 10 l komarjeve krvi, drugouvrščena 5 l in tretja 2 l. Tudi spremljevalci se boste lahko sprostili ob igrah na travniku in se zabavali ob navijanju. Zabavno bo!

Petek, 29. 8. 2014 — ob 20. uri gledališče na prostem: **TURJAŠKA ROZAMUNDA po VELIKOLAŠKO** – avtorska predstava po motivih Prešernove Turjaške Rozamunde, ki so jo letos ustvarili člani KUD Primoža Trubarja Velike Lašče z režiserjem Markom Bratušem. Svojtven sprehod po pesnitvi, ki vas bo nasmejal!

Podroben program najdete na www.dan-sonca.si in na www.trubarjevi-kraji.si.

Organizatorji: JZ Trubarjevi kraji, J. A. Z. Zalar in družbeniki k. d., Zavod za razvijanje ustvarjalnosti

UČENJE VSE ŽIVLJENJE UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE VELIKE LAŠČE

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA 2013/2014

Z junijem smo uspešno zaključili šolsko leto 2013/2014 tudi v UTŽO Velike Lašče. Tukaj je še nekaj spomladanskih utrinkov.

V SVETU ZDRAVILNIH RASTLIN, ZAČIMB IN DIŠAVNIC

Predhodni ogled terenav

Spomladi se delo študijskih krožkov, če se le da, preseli ven na sonce. 10. maja so šle svoje, v novembrskih mesecih pridobljeno znanje, preizkusiti na teren zeliščarke. Pod vodstvom Darje Mlakar in Ane Usenik – Pehte s hribov iz Sekcije za zdravo življenje pri Društvu Zapotok so se odpravile mimo Oploti na Rašici po gozdni učni poti Rašica—Turjak proti Malemu Osolniku in spoznale delček velikolaškega zeliščarskega bogastva.

Jutranja kavica na Trubarjevi domačiji pred akcijo

FOTOGRAFSKI KROŽEK

Sonce je na plano zvalilo tudi fotografe in njihovega mentorja Nika Samso. Ena od nalog, ki so si jih zadali v tem šolskem letu, je bila tudi fotografska dokumentacija zbirke kulturne dediščine. Dela so se lotili na Trubarjevi domačiji, na Temkovi žagi, kjer so se naučili fotografiranja predmetov v različnih svetlobnih pogojih, fotografije nato obdelali v studiu in tako ustvarili del fotografske dokumentacije muzejske žagarske zbirke na domačiji.

Danica Cvetko in v ozadju mentor Niko Samsa pri delu

Zadovoljni po končanem delu

NAŠ KRAJ VČERAJ, DANES, JUTRI

V maju so se ljubitelji velikolaške zgodovine odpravili v Rob. Ker je bila letošnja osrednja tema študijskega krožka velikolaško gledališče, so šli Robarke povprašat, kaj se je dogajalo na tem področju v Robu. Ponovno se je izkazalo, da je bilo v Robu vedno pestro. Dramska dejavnost se je pričela razvijati že v letih po prvi svetovni vojni, gledališko dogajanje pa so tudi vestno dokumentirali, tako Angela Puh v robarski kroniki in kroniki KUD Rob, kot tudi robarski župnik v župnijski kroniki. Vera Gorenc, Stana Škulj, Majda Tekavec, Majda Ujčič in druge gospe so še eno njihovo dopoldansko druženje obogatile z zanimivimi zgodbami in starimi fotografijami Robarjev — igralcev.

KROŽEK ZAVODA PARNAS

Kuharske dobrote iz Roba na Dolenjskem

Naslovnica nove knjižice Kuharske dobrote iz Roba na Dolenjskem govori o prenašanju kulinaričnega izročila na mlade.

Članice študijskega krožka zavoda Parnas so zapisale 57 receptov in pred pozabo ohranile drobce življenjskih zgodb. Svoja raziskovanja in preizkušanja receptov so strnile v knjižico Kuharske dobrote iz Roba na Dolenjskem, ki je kot peta knjižica zbirke Vodnik za odkrivanje naše dediščine junija 2014 izšla pri Zavodu Parnas.

Jedi v njej so nanizane skozi letne čase, tako kot rastline zrastejo na vrtu, tradicionalni recepti so prepleteni s sodobnimi, ki temeljijo na lokalno pridelani hrani. Recepti so prepleteni z zanimivimi zgodbami o položaju žensk v teh krajih in bogatem kulinaricnem izročilu. Angela Puh, ki je bila v Robu pobudnica številnih kuharskih tečajev, delavnic in drugih

Pripravo poprtnika smo smeli objaviti pod znamko Register žive kulturne dediščine, na kar smo še posebej ponosni.

Gorjup: o dveh lectar'cah — Neži in Angeli Peček iz Tomažinov, o Zazidnikovi mami — prestar'ci s Hrustovega, o „bukovski Burji, ki se je do smrti kesala, ker ni na ohceti pohan'ga grahka jedla“, zakaj se „na vel'ka sreda vsaka baba v Ljubljano reda“ in še marsikatera druga. Prvič so objavljene fotografije z razstav Kmetijske zadruge iz Roba, ki je delovala v obdobju 1948—1961. Zanimiv za prebiranje je tudi povsem po naključju odkrit prispevek o Jakšetovi mami iz Roba, ki je bil natisnjen v časniku Slovenec leta 1930. Le kratek odlomek za pokušino: „Naša jubilentka je znana tudi po svoji temperamentni in neustrašni zgovornosti, kadar je treba braniti čast božjo in Njenih ustanov. Marsikdaj in marsikje je zastavila svojo jedrnatno besedo in moški – nasprotniki Pravice in Resnice – so morali umolkniti ...“

Knjižica ima 52 strani, ob sodelovanju uredniškega odbora (Majda Jakše Ujčič, Majda Tekavec in Jožica Bizjak) jo je uredila Metka Starič, ki je poskrbela tudi za večino fotografij, grafično pripravo pa je prispeval Srečko Knafelc, za kar se mu pristrčno zahvaljujemo. Knjižico je mogoče kupiti v Zavodu Parnas, z zbranimi sredstvi bomo pokrili stroške tiska.

Predstavitve knjižice je potekala v sklopu dogajanja v Lojzovem teatru (letnem gledališču) v Krvavi Peči. Ob tem so članice študijskega krožka poskrbele tudi za pokušino kar petine jedi iz knjižice. Če ste predstavitev zamudili, pa lepo vabljeni na uvodno jesensko srečanje Univerze za tretje življenjske obdobje Velike Lašče v jeseni, ko bomo knjižico na Trubarjevi domačiji predstavili kot rezultat delovanja našega študijskega krožka v okviru UTŽO Velike Lašče. Delovanje študijskega krožka projektno podpira in sofinancira Občina Velike Lašče.

Metka Starič, Zavod Parnas

Uspešno so zaključili s svojim delom tudi preostali študijski krožki, računalničarji, čebelarji, literarni ustvarjalci in likovnice, katerih delo ste lahko spoznavali v prejšnjih številkah Troble.

Za konec naj se še enkrat zahvalim vsem, ki so tudi letos omogočili, da je UTŽO Velike Lašče živela, predvsem vsem mentorjem in udeležencem, pa tudi Občini Velike Lašče in OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, ki sta nam zagotovili uporabo prostora za delo čebelarkega in računalniškega krožka. Vsem želim lepe počitnice in upam, da se vidimo spet jeseni, na septembrskem uvodnem srečanju.

Barbara Pečnik, UTŽO Velike Lašče

REGIJSKE KMEČKE IGRE IN PRAZNOVANJE 20-LETNICE DPM VELIKE LAŠČE

V letošnjem letu društvo podeželske mladine praznuje 20-letnico obstoja in v ta namen smo se člani društva odločili, da bomo 14. 6. 2014 organizirali regijske kmečke igre. Za pripravo vseh iger je bilo potrebno veliko pridnih rok, zato se vsem, ki so nam na kakršen koli način pomagali, najlepše zahvaljujemo.

Iger se je udeležilo šest ekip naše regije: DPM Bobri, DPM Kalček, DPM Liš 1, DPM Liš 2, DPM Moravče in seveda domača ekipa DPM Velike Lašče. Ekipa so se med seboj pomerile v petih disciplinah – košnji, grabljenju, poligonu sreče, igri kokoške iščejo svoje petelinčke in igri presenečenja – pobiranje bal s samokolnico, ki smo jo pripravili člani društva. Sodniki so skrbno pregledali vse točke in objavili uvrstitve ekip. Najboljša je bila ekipa DPM Liš 1, sledila je ekipa našega društva – DPM Velike Lašče, tretje mesto, pa je dosegla ekipa DPM Moravče. Domači ekipi, ki so jo sestavljali Lucija Dedo Lale, Kristina Hočevar, Zala Žužek, Peter Tekavec, Metod Indihar in David Levstek, iskreno čestitamo!

Voznja bal s samokolnico

Sodelujoče ekipe

Vse sodelujoče je po končanih igrah nagovorila podžupanja Tatjana Devjak in ekipam izročila pokale, priznanja in nagrade. Sledilo je družabno druženje z ansamblom bratov Štrukelj.

Zagotovo pa regijske kmečke igre ne bi izpeljali tako odlično brez pokroviteljev. Še posebno se zahvaljujemo občini Velike Lašče.

Katja Levstek, tajnica DPM Velike Lašče

NA DOMAČI NJIVI

Na Gradežu bo letos že sedmič na starodavni način pridelano proso. To pomeni, da bo vse delo opravljeno kot v starih časih: njiva je bila preorana s konjsko vprego in ročnim plugom, pobranana z leseno brano, proso je bilo ročno posejano.

Vsak začetek je težak

Ker še hitreje kot uporabne rastline raste tudi plevel in ker je treba zemljo razrahljati ter prezračiti, smo članice Društva za ohranjanje dediščine dobile nalogo, da ga moramo ta mesec opleti.

Skoraj na koncu ...

Ko se je skupina pridnih žensk zbrala prvič, je bilo delo zelo mučno, saj je bila gruda zbita in plevel še zelo majhen, zato pa toliko bolj trdovraten. Čez nekaj tednov smo ponovno združile moči v malo spremenjeni zasedbi in v nekaj urah uspele opleti tako proso in tudi nekaj ajde. Zemlja je bila primerno vlažna in plevel se je lepo pulil. Predsednik Matjaž in Stane sta poskrbela, da nismo bile žejne, zvečer nas je pogostila že Jožica z bogatim narezkom.

Kljub bolečinam v kolenih in križu smo se domov vrnile z dobrim občutkom, da smo spet opravile koristno delo. Želimo si, da ga narava jeseni poplača z obilnim pridelkom.

Zdenka Zabukovec

VEČER NA VASI

Tudi letos je točno na prvo poletno soboto, 21. junija, Društvo za ohranjanje dediščine Gradež že tretjič organiziralo Večer na vasi, ki sodi med obujanje starih šeg in navad. Prireditev je sicer sodila v sklop Turjaški dnevoev 2014, ki so potekali od 19. do 22. junija 2014.

Večer na vasi

Zbrane sovaščane in nastopajoče je najprej pozdravil Roman Jeglič, predstavnik društva, odgovoren za prireditev. Pod vaško lipo smo se nato med sproščenim klepetom okrepcali z dobrotami z žara in prisluhnili mengeškemu oktetu Mi (podmladek zbora Mengeški zvon), ki je, kot se za ohranjanje dediščine spodobi, zapel mnogo narodnih pesmi. Le redki so se sramežljivo in bolj tiho pridružili njihovem petju, da ne bi preveč zmotili ubranih glasov, saj je bil njihov nastop na res visoki ravni. Po vsakem venčku so si mladi fantje v narodnih nošah prislužili bučen aplavz, bili so neutrudni, zadovoljili so še tako zahtevne poslušalce in celo presegli naša pričakovanja.

Oktet Mi

Udeležba letos ni bila prav velika, ker je mnogo vaščanov imelo druge obveznosti. Navzočim pa je večer prijetno minil, čeprav smo pogrešali višje poletne temperature.

Zdenka Zabukovec

Foto: Matjaž Starič

STROKOVNA EKSKURZIJA DRUŠTVA ZA OHRANJANJE DEDIŠČINE GRADEŽ

Društvo za ohranjanje dediščine Gradež je 14. junija za svoje člane organiziralo strokovno ekskurzijo po Zgornji Savinjski dolini. Z bogato razlago nas je na poti vodila Katja Mohorič iz Turistične agencije Potepuh, voznik Miha pa je skrbel za našo srečno vožnjo. Že pred postankom na Trojanah nam je Katja posredovala nekaj podatkov o krajih, mimo katerih smo potovali, kasneje pa smo izvedeli še nekaj zanimivih legend in pričevanj: o imenu mesta Nazarje, Savinji, znamenitem Salomonovem obližu, nastanku Igle in ledeniškega jezera ... Navdušila nas je tudi za ogled drugih zanimivosti v teh krajih, ki na tokratnem izletu niso bile v načrtu, kot so Potočka zijalka, Robanov in Matkov kot ter Matkov škaf, cerkev Marije Snežne iz 14. stoletja ... Slednja je zanimiva, ker so z raziskavo odkrili, da so v njej tramovi stari več kot 700 let. Poleg tega je v njej kip Marije z Jezusom iz 13. Stoletja. Ta ni upodobljena z resnim obrazom, ampak z nasmeškom, kar je bila v tistih časih redkost.

Naš prvi ogled je bil namenjen Mozirskemu gaju, kjer je

Uživanje v naravi

Čaroben Mozirski gaj

vsak našel gredice, ki so ga pritegnile – cvetlice, začimbe, grmovnice, drevje, ribnike, skalnjake ali vzorno urejen tipičen slovenski vrtiček — gartlc ... Zanimivi so tudi etnografski objekti: kmečka hiša, čebelnjak, žaga, mlin, kašča, kapelica ..., vse to predstavlja nekdanje življenje. Žal nam je bilo le, da smo zamudili razstavo kač in da so že odcvetele spomladanske cvetlice. Zvedeli smo namreč, da so na Nizozemskem vzgajili poseben tulipan za Mozirski gaj; lahko smo ga videli na njihovem reklamnem gradivu.

Po krepki malici smo pot nadaljevali do graščine Vrbovec v Nazarjah, v kateri je Muzej gozdarstva in lesarstva. Grad je bil prvič omenjen v prvi polovici 13. stoletja, renesančno podobo pa je dobil v 16. stoletju. Domiselno pripravljena razstava nas je vrnila v čas nekdanjih gozdnih in lesnih delavcev. Les je bil dolga stoletja vir zaslužka večini prebivalcev in je pomembno vplival na njihovo življenje in delo, tako je dal neizbrisni pečat tej dolini. V muzeju smo ob pripovedovanju lokalne vodičke Barbare podoživeli stare običaje in delo, prikazani so stari načini sečnje in spravila lesa v dolino, žagarstvo, furmanstvo, flosarstvo ... Spoznali smo celotno pot lesa iz slovenskega gozda do Črnega morja. Razstavljeno je tipično orodje nekdanjih tesarjev, mizarjev in kolarjev, seveda brez sodobnih pripomočkov, še posebej je bila zanimiva baraka – t. i. skorjevka, v kateri so v gozdu prebivali sekači.

Skorjevka v muzeju Vrbovec

Na razstavi smo se lahko preizkusili v poznavanju lesa različnega drevja in izvedeli podatke o najzanimivejših drevesih pri nas in po svetu. Prav nad Solčavo raste največja slovenska tisa, razglašena za naravni spomenik. Visoka je devet metrov, stara naj bi bila več kot 500 let, njen obseg pa je skoraj dva metra in pol.

V Nazarjah smo si ogledali še razstavo rokodelskega krožka Vrba, kjer so naše članice dobile kar nekaj navdihov za ročne umetnine, in vsi smo občudovali izvirne čipkaste vzorce ter izdelke.

Ko smo nadaljevali pot proti Solčavi, je Katja pripovedovala o znamenitih velikonočnih butarah, t. i. poticah, ki jih ljubbenčani izdelujejo po najrazličnejših motivih, kot so kmečko orodje (sekira, žaga, plug, grablje ...), predmeti duhovne ustvarjalnosti (harmonika, kitara, trobenta, knjiga ...) in drugi predmeti, povezani s človekovim življenjem. Proti koncu 19. stoletja so v Ljubnem fantje tekmovali, kdo bo v cerkev prinesel največjo in najtežjo butaro. Ker je bil Jože Poličnik šibke postave, se ni mogel kosati z močnimi vrstniki, zato je leta 1887 namesto najtežje naredil najlepšo potico v obliki tesarske krošnje (nahrbtni zaboj za prenašanje

Čipke, čipke ...

orodja). Njegova zamisel je ostala, le motivi se spreminjajo iz leta v leto. Ker so ljubenske butare edinstvene v Evropi, so bile leta 2013 razglašene za živo ljudsko mojstrovino državnega pomena. Vsaka potica mora še danes vsebovati sedem, natančno določenih vrst lesa (ivo, meko, božji les, tiso, bršljan, čremzo in dren). Iz teh krajev je znano tudi večglasno moško petje umetnih in predvsem starih ljudskih pesmi in smo ga po zaslugi vodičke Katje na avtobusu nekaj časa tudi poslušali.

Naša naslednja postaja je bila cerkev sv. Frančiška Ksaverja. Prvotno je v 15. stoletju tam stala cerkev sv. Barbare. Ko so vanjo prenesli podobo misijonarja in svetnika Frančiška Ksaverja, ki velja za čudodelnika in zavetnika misijonarjev, je postala premajhna za množico romarjev in so jo v 18. stoletju dozidali in preimenovali.

V cerkvi so naše vokalistke Suhe češplje zapele, nato smo si ogledali še znamenito cerkveno zakladnico, kjer so zbrana darila iz avstrijskega, poljskega, francoskega in neapeljskega dvora. Od dragocenosti sta posebej znamenita zlat kelih Marije Terezije in z dragimi kamni okrašena moštranca, mašna oblačila in plašči, ki so jih darovale cesarica Marija Terezija, poljska kraljica Marija Jožefa in mati francoskega kralja Ludvika XVI.

Rinka in Orlovo gnezdo v Logarski dolini

V Solčavi smo se ustavili v Centru Rinka, ki združuje turistično-informacijsko točko, prireditveno-razstavno dvorano in prodajalno izdelkov s Solčavskega in okolice (iz gorskega lesa, volne avtohtonih ovc jezersko-solčavske pasme in avtohtonega kamna – solčavskega marmorja ...). Lokalna vodiča Mojca in Matevž sta nam predstavila zanimivosti teh krajev. Na razstavnem prostoru smo si poleg naštetega ogledali nekaj stare opreme in fotografij o davnem kmečkem življenju ter nekaj tipičnih rastlinskih in živalskih vrst. Izvedeli smo, da v teh krajih zaradi nižjih temperatur ne rastejo kostanj in hrast. Predstavljena je bila kulinarika, od katere je seveda najbolj znan savinjski želodec, za zabavo smo se lahko poskusili tudi v tukajšnjem narečju. Več kot polovica vseh kmetij na Solčavskem leži nad 1.000 metri, pod Raduho je kmetija Bukovnik, znana kot najvišje ležeča v Sloveniji (1.327 m), Matkova kmetija v Matkovem kotu pa je največja, saj meri več kot 700 hektarov.

Na Solčavskem si zelo prizadevajo za trajnostni razvoj; ta temelji na novem in tradiciji, na ohranjanju narave in obenem odprtosti do turistov. Program Solčavsko – harmonija treh dolin, ki je leta 2009 zmagal med kandidati za naziv Evropske destinacije odličnosti, tako združuje ogled, doživetja in srečanja z naravo ter domačini, s preteklostjo in prihodnostjo ter spoštovanjem naravnega okolja.

O največjih turističnih in drugih znamenitostih so nam zavrtili predstavitveni film, na koncu smo si ogledali še razstavo unikatnih lesenih izdelkov Jožefa Strmečnika Šlangerja. Izdeluje jih iz enega kosa izumirajočega lesa in vsak izdelek dodela do najmanjše podrobnosti. Najbolj me je navdušila njegova razlaga, kako je kot samorastnik začel z veliko truda in počasi napredoval ter kako se mu porajajo izvirne zamisli, ki jih pri ustvarjanju združi z neskončnimi in pestrimi oblikami iz narave.

Naša zadnja postaja je bila Logarska dolina, ena najlepših alpskih ledeniških dolin v Evropi, kjer se vsak popotnik spočije na svežem zraku, ob pogledu na neskončno zelenje. Za uspešno upravljanje zavarovanega območja je park dobil nagrado CIPRA Prihodnost v Alpah. Po dolini in pobočjih lahko občudujemo pestrost gorskih cvetic, med katerimi je precej redkih ali celo ogroženih vrst, vse tri ledeniške doline (Matkov in Robanov kot ter Logarsko dolino) obkroža kar osem mogočnih in prepadnih dvatisočakov.

Večina izletnikov se nas je sprehodila do slapa Rinka, čeprav smo malo vprašujoče pogledali v nebo, kjer so se začeli zbirati črni oblaki. Ker posebne vročine ni bilo, se nismo preveč trudili v bližino slapa, katerega pršenje je v poletni vročini zelo dobrodošlo. Najbolj vztrajni smo se povzpeli še na t. i. Orlovo gnezdo, s katerega se odpre spet drugačen pogled na mogočen slap.

Na poti iz Logarske doline smo večerjali na turistični kmetiji Stoglej v bližini Luč, ki je ena od najstarejših v Sloveniji. S turizmom se namreč ukvarja že peta generacija, saj je bila kmetija za goste odprta že v tridesetih letih prejšnjega stoletja.

Med vožnjo domov so nekateri zadremali, drugi urejali vtise, nekateri malo zapeli ..., vsi pa smo bili zadovoljni, da smo spet spoznali nekaj bogate slovenske kulturne dediščine in da je dež počakal do večera.

POČITNIKOVANJE NA HVARU

Društvo upokojencev iz Velikih Lašč je načrtovane izobraževalno-turistične aktivnosti za prvo polovico leta izpeljalo v celoti. Na začetku poletja pa je za svoje člane organiziralo skupaj s potovalno agencijo Relax turizem počitnikovanje na otoku Hvar.

Pogled na mesto Hvar z trdnjave

Dolga pot iz Velikih Lašč do morja je bila z nadstandardnim Relaxovim avtobusom kar udobna. Ker smo potovali ponoči, je tudi hitro minila. Kljub temu smo bili zjutraj v Splitu zelo potrebni kavice. Dovolj časa smo imeli tudi za sprehod po obali. Najbolj vztrajni pa smo si ogledali tudi Dioklecianovo palačo in dobro založen jutranji trg. Na trajektu smo lahko še dve uri počivali, nekateri pa so uživali v razgledu na dalmatinske otoke. Ko smo se zasedrali v Starem gradu, smo pot z avtobusom, ki je bil z nami na trajektu, nadaljevali do hotela Hvar v Jelsi.

Teden dni sta nas Karmen in Tomaž razvajala z animacijskimi programi, hotel pa z dobro hrano. Dovolj je bilo časa za sprehode po bližnji in daljni okolici, za sončenje in kopanje v morju in notranjem ali zunanem bazenu s slano vodo v

Pred cerkvijo Gospa od zdravlja v Jelsi

Sv. Petar v Vrboski

hotelu. Najbolj pa smo si zapomnili tri izlete.

Prvi je bil z avtobusom v največje mesto Hvar, ki je administrativno, kulturno in turistično središče otoka. Leži v dobro zavarovanem zalivu na temeljih antičnega Dimosa. Videli smo več kulturnih spomenikov. Povzpeli smo se tudi na trdnjavo in uživali prelep pogled na mesto in Paklene otoke. Sprehajali smo se po obali, opazovali jahte in srkali poletni utrip med množico turistov. Na poti v notranjost otoka proti Jelsi smo se ustavili na koncu dobro zavarovanega zaliva in si ogledali Stari grad, ki je bil včasih glavno središče otoka. Danes pa je osamljeno, nekako pozabljeno mestece.

Nobene gneče ni bilo, redki turisti in lenobni mir je vladal. Pa toliko je bilo ostankov grške, rimske in starokrščanske arhitekture in zanimivih podrobnosti. To najstarejše hrvaško mestece je nastalo na temeljih grške naselbine Faros, nekje 384. leta pred našim štetjem. V sebi je skrival tudi mnoge poznejše zanimivosti iz renesanse, baroka: staro knjižnico, lapidarij, etnološko zbirko, zbirko slik, numizmatike in fosilov, ki nam jih niso znali pokazati in predstaviti.

Drugi izlet je bil z ladjico na otok Brač. Cilj je bil Bol, malo mestece, ki leži na južnem delu otoka in je najbolj obiskan kraj, predvsem zaradi čudovite plaže „Zlatni rad“. Po Zlati poti smo se sprehodili do znamenite plaže peščenega rta. V senci borovega gozda smo imeli ribji piknik, nato pa smo poležavali na znameniti plaži in se (samo nekateri) kopalili v kristalno čisti, mrzli vodi.

Za tretji izlet je poskrbela družina Damjanić. Saj veste, Kukljev Pero je doma s Hvara. Že ob našem prihodu nas je pričakal v hotelu in povabil v svoj rojstni kraj Vrbosko. Obiskali smo ga in popeljal

nas je po starem delu mesteca, mimo trdnjave – cerkve, njegovega skromnega rojstnega doma in kapele sv. Petra. Pripovedoval nam je o življenju na otokih včasih in danes. Obiskali smo konobo Lavčević in okušali prošek, vino in travarico. Lavčevićev Miljenko je nato prinesel še kitaro in vzdušje je bilo enkratno. Nadaljevalo se je tudi v novem domu Damjanićev nad novo marino, kjer nas je Kukljeva Vanja prisrčno sprejela in bogato pogostila. Zahvaljujemo se velikolaškemu Dalmatincu Peru, dalmatinski Velikolaščanki Vanji in Miljenku za vse skupaj.

Nekateri smo bili na Hvaru prvič in gotovo ne zadnjič. Saj je ta otok Jadrana najbolj znan po prijetnim podnebjem in je na prvem mestu po številu sončnih dni na leto. Ima svojo sladko vodo, bogato mediteransko vegetacijo z vinogradi, nasadi oljk, aromatičnimi rastlinami, borovimi gozdiki, z

mnogimi zalivčki, čistim morjem in simpatičnimi domačini, ki na vsakem koraku ponujajo „maslinovo ulje“, vino in „hvarsko levando“ (sivko).

Čeprav smo ves čas počitnikovanja uživali v soncu, pa nas je na poti domov že v Splitu pošteno oprala nevihta in nas nekako opozorila, da se vračamo v realnost. Toda sonce nas je ponovno pozdravilo na postajališču Krka, tako da smo lahko slikali Skradin, še enega od dalmatinskih biserov. Potem pa smo med vožnjo malo prepevali, se jezili, smejali in zaspali

... in tiho premišljevali, da bomo na tako potepanje šli tudi drugo leto.

Helena Grebenc Gruden

IZLET V OGLEJ, SREDIPOLJE, TRST IN BAZOVICO

Konec maja je Društvo upokojencev Velike Lašče za svoje člane načrtovalo in organiziralo enodnevni izlet v Oglej, Sredipolje, Trst in Bazovico.

Našteti kraji našega obiska povedo, da smo želeli obeležiti stoto obletnico začetka prve svetovne vojne, vojne, ki je za vedno končala mir. Toda že takoj smo posegli v obdobje rimskega imperija in še bolj nazaj, saj smo obiskali Oglej (lat. in it. Aquilea, ime izhaja iz predrimskega imena reke Nadiže „Aquilis“), ki je bil za nas v zgodovini še kako pomemben.

Bazilika Oglejskih patriarhov

Oglejski patriarhi so bili lastniki velikega dela današnjega slovenskega ozemlja in njihova cerkvena in posvetna oblast je močno vplivala na naš življenj. Oglejski patriarhat je bil uradno ustanovljen leta 568. V času Karla Velikega je patriarh Pavlin II. oblast razširil nad istrske škofije, meja s Karantanijo pa je leta 811 potekala po reki Dravi. V poznejšem času je bil za nas pomemben patriarh Peregrin, ki je ustanovil samostan v Stični (1136) in v Gornjem Gradu (1140). Ko je leta 1420 beneška republika okupirala Furlanijo, se je posvetna oblast oglejskih patriarhov zaključila. Leta 1509 je del Oglejske patriarhije prišel pod avstrijsko zasedbo in postal del goriške škofije. Patriarhijo pa so končno ukinili leta 1715, ko sta nastali škofiji v Vidmu in Gorici, slednji pripada tudi sedanja oglejska župnija.

In kaj smo v Ogleju videli mi?

Sprehodili smo se po Via Sacra, po nasipu velikega rečnega pristanišča s 400 m dolgim obrežjem (izpred 45. leta n. št.). Vidne so bile pregrade za dostop k skladiščem, tlakovani podhodi in del mestne cestne infrastrukture. S pomočjo Rimskega foruma z bogato arheološko zbirko, ki nam je pripovedovala o rimski naselbini, smo prišli do mogočne katedrale oglejskih patriarhov, posvečeni devici Mariji, sv. Mohorju ter sv. Fortunatu. Bazilika je bila prava zakladnica umetnosti, najlepši so bili starokrščanski mozaiki, ki jih je bilo za 750 m². Poleg bazilike je bil še baptisterij in 73 m visok, samostojno stoječ cerkveni zvonik.

Ker je bil naš program zelo obsežen, nas je vodič Franco kar malo preganjal. Zato smo nadaljevali pot v Sredipolje (it. Redipuglia), kjer sta vojaško zgodovinski muzej in kostnica. To je najbolj znan in veličasten italijanski spominski kompleks, posvečen več kot 100.000 žrtvam – italijanskim vojakom 3. armade, ki so v prvi svetovni vojni padli na kraškem bojišču soške fronte. V muzeju, ki so ga uredili leta 1971, smo se seznanili z zemljevidom bitk in nekako dobili splošen pregled dogajanj. Ohranjeno je bilo veliko orožja in vojaške opreme. Rekonstruirali so bojno polje na Krasu in strelske jarke. Veliko je bilo slikovnega materiala z originalnimi posnetki tistega časa.

Kostnico so zgradili že leta 1938 in predstavlja ogromno stopnišče, ki se na vrhu konča s kapelico, vojaško opazovalnico, imeni padlih in tremi velikimi kamnitimi križi. Na vrh griča je vodilo več pešpoti po strelskih jarkih, prepletenih z bodečo žico, mi pa smo se raje pripeljali z avtobusom in nemo zrlji v množico imen, ki so s kamnitih sten opozarjali na strahote prve svetovne vojne ... in nedaleč stran je bil Sv. Mihael z muzejem na prostem in Doberdob.

Ne pozabimo, da je Avstro-Ogrska obrambna linija soške fronte potekala čez Doberdobsko planoto, kjer je bilo prizorišče krvavih bojev, saj poznate Doberdob – slovenskih fantov grob.

Da bi nekako pomirili razburkana čustva, smo se odpeljali čez mejo v Sveto na turistično kmetijo Abram – Žerjal, kjer smo uživali v kraških dobrotah. Takoj po kosilu smo se odpeljali na težko pričakovano kavico v Trst. Po avtobusnem ogledu mesta smo obiskali Rižarno (it. Risiera di San Saba) in mnogi smo tu doživeli pravi šok. Industrijski kompleks je bil zgrajen tik pred prvo svetovno vojno za luščenje riža. Opuščeno rižarno pa so po kapitulaciji Italije septembra 1943 spremenili v vojaško in policijsko taborišče. Konec istega leta je ta rižarna že bila spremenjena v edino uničevalno nacistično taborišče s krematorijem na tleh današnje Italije. Postala je okupatorjeva vojašnica, zapor, zbirni center za žrtve

in skladišče za naropano, zlasti judovsko blago. V pritličju so nas peljali v celice smrti. Žrtve so mučili in pobijali na različne načine: v improvizirani plinski celici v garaži ob krematoriju, vlačenu jetnika po dvorišču, s kijem, z obešanjem, davljenjem, končalo pa se je v krematoriju. Polili so jih z bencinom in zažgali. Da so grozodejstva lažje opravljali, so Polizameisteri in esesovci uživali alkohol, ki je bil zelo razširjen. Ponoči 29. aprila 1945 so tik pred pobegom esesovci razstrelili krematorij, garažo in dimnik ter vso dokumentacijo taborišča.

Točne številke pobitih in sežganih ni bilo mogoče določiti. Predvidevajo, da je šlo skozi taborišče med 20.000 do 25.000 ljudi, predvsem Slovencev, Hrvatov, Judov in italijanskih protifašistov. Kar 95 % jih je umrlo, od tega od 3.000 do 4.000 v sami Rižarni. Ostali so bili

Sredipolje. Na vrhu stopnišča pred kapelo

transportirani v Auschwitz, Dachau in Buchenwald.

Po vojni so opravljali preiskave v Rižarni in o njej. V šestdesetih letih so bila opravljena razna zaslišanja, vendar za odprtje procesa ni bilo političnega interesa. Ko so ga leta 1976 le izvedli, so obtoženi že pomrli, priče pa so se izmikale, lagale ali pozabljale. Proces je imel velik odmev v javnosti, saj je odkril potuhnjeno kolaboracijo na različnih nivojih družbe. Obetal se je drugi proces, a je bila politična situacija neugodna za nadaljevanje razkrivanje resnice, so menili.

Da pa bi bila mera polna, smo žalostni, razočarani in besni šli še v **Bazovico** (it. Basovizza), naselje v Italiji, blizu slovenske meje na vzhodnem delu tržaškega Krasa, ki je pomembno kulturno, športno in prosvetno središče slovenske narodne skupnosti v Italiji. Obiskali smo spomenik štirim bazoviškim žrtvam: Slovenci Ferdo Bidovec, Fran Marušič, Alojz Valenčič in Hrvat Zvonimir Miloš so bili člani TIGR (po začetnicah Trst, Istra, Gorica in Reka), ilegalne primorske protifašistične in narodnoobrambne organizacije, in so bili septembra 1930 tam ustreljeni. Poleg spomenika je plošča z datumi oskrnitve spomenika s strani italijanskih neofašistov; zadnja (osma) je bila leta 2009.

Kaj naj sploh še rečemo?

Vidimo se **30. avgusta** na znanstveno poučni ekskurziji v **vesoljskem centru Vitanje**.

Viri za nekaj podatkov: Wikipedija, Google, Delo.

Helena Grebenc Gruden

Bazovica, spomenik bazoviškim junakom

SANACIJA ŠKODE PO ŽLEDU V SADOVNJAKIH

Društvo Kulturbrücke Velike Lašče – Lützelflüh iz pobratene Občine Lützelflüh v Švici je po novicah o žledolomu v Sloveniji začelo z dobrodelfno akcijo – zbiranjem sredstev za omilitev posledic februarjskega žleda. Zbrani denar v višini 3.700 EUR so namenili za nakup sadik sadnega drevja, da bi nadomestili polomljena in poškodovana drevesa v sadovnjakih v Občini Velike Lašče.

Občane, ki so utrpeli škodo na sadnem drevju, pozivamo, da do 31. julija 2014 na naslov društva (Kulturni most Lützelflüh, Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče) pisno sporočijo, koliko dreves je poškodovanih in koliko novih bi želeli posaditi. Vloga naj vsebuje tudi popoln naslov in podpis.

Na razpolago bodo spodaj navedene (predvsem) stare slovenske sorte sadnega drevja. To so:

- jablane** — beličnik, carjevič, krivopecelj, zlata parmena, štajerski mošancelj, dolenska voščenka, boskop in bobovec;

- hruške** — viljamovka, junijska lepatica, konferans, sršenka, tepka;
- slive** — novejšje sorte, odporne na šarko;
- orehi**.

Poleg sadike bo tudi zaščitna mreža. Kdor bo sadil, se bo moral udeležiti izobraževanja, ki ga bodo o sajenju sadnih dreves izvedli sodelavci Kmetijskega zavoda Ljubljana.

Zbrana sredstva so omejena. Komisija društva Kulturni most, zadolžena za nakup in razdelitev sadik, si ob velikem povpraševanju po sadikah pridržuje pravico do optimalne razdelitve sadik, po končanem sajenju v jeseni pa do kontrole izvedenega dela. K temu nas zavezuje odgovornost in hvaležnost do švicarskih donatorjev. Zaradi višje cene je število sadik orehov omejeno.

Dodatne informacije so na razpolago na tel. št.: 031-375-749, Jerica Tomšič Lušin in 051-618-517 Irena Indihar.

Za društvo Kulturni most Lützelflüh – Velike Lašče
Irena Indihar

PODEŽELSKÉ ŽENE VELIKIH LAŠČ NA GRAJSKEM DNEVU

Na sončno nedeljo, 22. junija 2014, je Turjačan gostil Rozamundine snubače. Na ta veseli dogodek je povabil tudi vse okoliške veljake, rokodelce in društva iz okolice. Povabilo smo prejele tudi podeželske žene iz Velikih Lašč. Gospod Turjaški je poskrbel za svoje povabljenke, saj jim je priredil veliko zanimivih dogodkov. Vsak povabljeni se je lahko preizkusil v plesu z grajsko gospodo, si ogledal rokodelske spretnosti, kot so: kvačkanje, klekljanje, izdelava zobotrebcev in ročno izdelan nakit. Mnogi so si nadeli tudi viteško opremo, streljali z lokom ter okusili sladke dobrote

domačih društev. Tudi jedače in pijače ni manjkalo, lovska družina pa je poskrbela za okusne dobrote iz takratnih časov.

V senci znamenite lipe smo tudi članice Društva podeželskih žena pripravile pestro izbiro domačih dobrot in izdelkov. Kdor se je ustavljal, se je lahko posladkal z domačim pecivom in okusil odlično jabolčno pito. Med klepetom je mnogo obiskovalcev opazovalo umetno izdelano cvetje iz krep papirja in si napasel oči nad doma izdelanimi predpasniki ter lasnicami s kvačkanim vzorčkom. Vsem, ki ste se ustavili ob naši stojnici, z nami poklepetali, si kupili kakšno malenkost, se zahvaljujemo, saj ste s tem pripomogli k delovanju našega društva.

Maja Marinčič

OBVESTILO

PRIJAVA ŠKODE ZARADI DIVJADI

Ob prijavi škode, ki jo povzroči divjad na vašem področju, lahko obvestite cenilce pri lovskih družinah.

Lovska družina	kontaktna oseba	tel. št.
LD VELIKE LAŠČE	Zakrajšek Franc	041 805 443
	Indihar Alojz	041 795 891
LD TURJAK	Krampelj Jože	041 730 384
	Hiti Maks	041 406 623
LD MOKRC	Jakič Milan	041 906 120
	Kraševac Drago	031 809 925

UTRINEK IZ ŽIVLJENJA NA SREDNJI ZDRAVSTVENI ŠOLI LJUBLJANA

Sodelovanje šole z Rdečim križem

Na naši šoli je 1025 dijakov. Velika številka, boste rekli. Res je, a kljub temu na šoli ni živahno samo zaradi tega. Živahno je, ker pri nas poteka poleg pouka veliko dodatnih dejavnosti, v katerih lahko dijaki izpopolnijo svoje znanje, pridobijo nove izkušnje ali le preživijo čas s svojimi vrstniki. Kot učiteljica na tej šoli me najbolj razveseli tista zdrava radovednost, živahnost, zagretost za delo. In takšna je prav gotovo ekipa prve pomoči. V letošnjem šolskem letu so na državnem tekmovanju srednješolskih ekip prve pomoči osvojili tretje mesto.

»Drugo leto ciljamo višje,« so rekli, a vseeno niso pozabili omeniti, da so ponosni, saj so jim dijaki z Gimnazije Bežigrad dejali, da jim prav naši dijaki predstavljajo najhujšo konkurenco.

Pa si preberite še, kako je tekmovanje doživljala naša dijakinja:

Sem Lara Kotar, nekdanja učenka Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče, in sem članica ekipe prve pomoči na Srednji zdravstveni šoli Ljubljana.

V ekipi prve pomoči nas je šest dijakov; vse leto vadimo in se pripravljamo na tekmovanje, ki poteka 8. maja v Ljubljani. Tekmovanje poteka tako, da se vse ekipe zberemo na zbirnem mestu, kjer se registriramo, dobimo malico in nadaljnja navodila.

Pa naj vam povem našo izkušnjo z letošnjega tekmovanja. Naše prvo delovišče je bilo kar daleč stran od zbirnega mesta, zato smo razmišljali, kako bi pravočasno prišli do tja. Ker smo dijaki na SZŠLJ tako pametni, smo se odločili, da ne bomo šli peš. Poklicali smo voznika kavalirja, prišel nas je iskat in nas odpeljal do polovice poti, potem smo se mu lepo zahvalili in nadaljevali našo pot. Na deloviščih so nas pričakali poškodovanci in ocenjevalci z Rdečega križa. Slednji so tisti, zaradi katerih se ekipi pospeši srčni utrip, naraste krvni tlak in nadledvične žleze začno izločati precejšnjo mero hormona adrenalina. Potem je napolnil naš trenutek, da smo pokazali, kaj znamo: naredimo pregled, s katerim ugotovimo, kaj je poškodovancu, ga pravilno oskrbimo, podatke o njem posredujemo vodji in on nato posreduje podatke ocenjevalcem. Na vsakem delovišču je tako, da nas ocenjevalci opazujejo in ocenjujejo, tako določijo zmagovalca. Kot najbolj optimistična ekipa smo letos tekmovanje zaključili na odličnem tretjem mestu, saj smo rešili življenje vsem poškodovancem.

Prepričani, da nam naslednje leto zmage ne odnese druga ekipa, se že veselo dobivamo po pouku in pridno vadimo.

Takole Lara. Profesorica Julijana Bekš, dolgoletna koordinatorica sodelovanja naše šole z Rdečim križem, pa je povedala, da je bilo sodelovanje na omenjenem tekmovanju tretje po vrsti. Dijaki pa z Rdečim križem sodelujejo še pri mnogih projektih. Naj jih omenim le nekaj:

V okviru projekta *Samo eno življenje* imaš dijaki vodijo delavnice v osnovnih šolah za učence 5. razredov. Delavnice so namenjene osveščanju o varovanju zdravja in preprečevanju nesreč v prometu.

Polnoletni dijaki se vsako leto udeležijo krvodajalske akcije, pred tem pa so vsi dijaki vključeni v delavnice o krvodajalstvu, ki jih izvajajo mladi prostovoljci, študentje

iz Kluba 25 (v organizaciji RK Slovenija). Prav tako pa sodelujemo pri zbiranju materialnih sredstev za pomoči potrebne otroke iz socialno šibkih družin.

Tudi v naši občini smo se v maju letos odločili, da postanemo aktivni člani RK Slovenije in ustanovimo krajevni odbor RK. Zato ob tej priliki vabim vse učence osnovne šole, da postanejo mladi člani RK.

Tatjana Hrovat Ahac,
Srednja zdravstvena šola Ljubljana

KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA VELIKE LAŠČE

V mesecu maju smo na pobudo župana Antona Zakrajška ustanovili Krajevno organizacijo Rdečega križa.

Ob občinskemu prazniku smo s pomočjo Rdečega križa Slovenije (OZLJ) in v sodelovanju s Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana predstavili programe in dejavnosti Rdečega križa.

POZIVAMO VAS, DA NAM PIŠETE NA ELEKTRONSKI NASLOV simba.tbm@gmail.com,

- ČE STE V STISKI, TEŽAVAH;
- IMATE VPRAŠANJA, POBUDE;
- STE PRIPRAVLJENI POMAGATI ...

V mesecu septembru pa bo v spodnjih prostorih občine Velike Lašče na voljo poštni nabiralnik z oznako RK, kamor nam boste tudi lahko pisali.

Predsednica KORK Velike Lašče
Simona Bavdek

SANACIJA ŽLEDOLOMA

30. junija je potekel podaljšani za sanacijo v žledolomu poškodovanih iglavcev. Na Zavodu za gozdove Slovenije, Območni enote Kočevje, ocenjujemo, da bo ob tej stopnji hitrosti izvajanja del do tega roka sanirana le približno polovica vseh poškodovanih gozdov. Neizvedena dela lahko povzročijo izbruh težav s podlubniki.

Žled v februarju 2014 je na področju, ki ga pokriva ZGS OE Kočevje poškodoval skoraj 400.000 m³ lesa. Večino predstavljajo listavci, največ jih je bilo poškodovanih v zahodnem delu območja od Osilnice do Podplanine, Drage in Loškega Potoka ter na severu v okolici Velikih Lašč in nad Vidmom v Dobropolju. Vendar pa več kot tretjino poškodovanega lesa predstavljajo iglavci, predvsem smreka in bor. Huje so bili poškodovani smrekovi odrasčajoči sestoji v razvojni fazi drogovnjaka, predvsem v državnih gozdovih na Kočevskem polju ter v Goteniški dolini. Poleg žleda pa so letos sestoje jelke prizadeli še jelovi podlubniki, delno zaradi manjših poškodb po žledu, predvsem pa zaradi lanskoletne hude suše. Ti sestoji, če v kratkem ne bo prišlo do ustrezne sanacije, predstavljajo veliko nevarnost za prenamnožitev podlubnikov, smrekovih in jelovih.

Za najbolj poškodovana območja v zasebnih gozdovih je bilo izdanih 14 generalnih odločb brez navedbe količine lesa in 301 individualnih odločb v skupni količini skoraj 50.000 m³. Za državne gozdove je bilo izdanih 622 sanitarnih C odločb za sanacijo žledoloma in lubadar v skupni količini skoraj 100.000 m³, od tega kar 80 % predstavljajo iglavci.

Zaradi težav z velikimi količinami poškodovanega lesa, s pomanjkanjem ustreznih izvajalcev in zastojev na trgu z lesom, so zasebni lastniki in izvajalci del v državnih gozdovih zaprosili za podaljšanje roka za izvedbo sanacije. Odločbe smo podaljšali do koca meseca junija, oziroma v legah nad 800 m nadmorske višine celo do konca meseca julija. Za neizvedene poseke dreves napadenih s podlubniki smo izdali sklepe o izvršbi z dodatnim rokom.

K sreči je hladno in deževno vreme konec maja in v začetku junija upočasnilo razvoj podlubnikov. Ulov smrekovih podlubnikov na kontrolnih pasteh je bil skromen, še posebej malega smrekovega lubadarja. Predvidevamo slabši razvoj zavrtanih podlubnikov in

njihovo ponovno rojenje v začetku julija, v višjih legah še nekoliko kasneje. To je tudi skrajni čas za izvedbo sanacije.

ZGS OE Kočevje izvaja in pripravlja ukrepe za zmanjšanje sekundarne škode po žledu zaradi namnožitve podlubnikov. Najpomembnejši ukrep je čim hitrejša sanacija poškodovanih sestojev, vključno z izvozom okroglega lesa iz gozda. Zelo pomembna je tudi vzpostavitev gozdne higiene, pri čemer se iz gozda pospravijo ali na pravilen način v kupe zložijo ostanki polomljenih vrhačev iglavcev. Nujno je tudi izvajanje preprečevalno – zatiralnih ukrepov na začasnih skladiščih ob kamionskih cestah v gozdovih: lupljenje okroglega lesa, požig okuženega lubja in tudi uporaba fitofarmaceutskih sredstev za zatiranje podlubnikov.

Za čim učinkovitejšo sanacijo gozdov smo na ZGS OE Kočevje organizirali tudi dve delavnici iz varnega dela v poškodovanih sestojih, ki se jih je udeležilo kar 80 lastnikov gozdov.

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Kočevje

Na pobudo gospe Bernardke Petrovič Mager začenjamo z novo rubriko EKO KOTIČEK v katerem bomo poskušali ozaveščati in opozarjati na agresivne rastline, ki se vse pogosteje pojavljajo tudi na našem območju. Bralce Troble naprošamo za posredovanje prispevkov na to temo.

Uredništvo

ORJAŠKI DEŽEN

Tudi v Sloveniji se je orjaški dežen precej razrasel. Povzročila lahko hude izpuščaje na koži in celo slepoto, zato se ga naučite prepoznati in se mu izogibajte!

Iz Azije se je v naše kraje razširila zelo nevarna rastlina s slovenskim imenom **orjaški dežen** (lat. *Heracleum mantegazzianum*). To strupeno kobilnico so k nam prinesli ljubitelji eksotičnih rastlin, saj ima trajnica zanimive cvetove in je precej nezahtevna. Prav njena trdoživost in agresiven način razmnoževanja (krilati plodovi jo razširijo z vrto v divjino, kjer tvori goste, težko prehodne nasade), pa zdaj povzročata preglavice mnogim, ki jo srečajo.

Orjaški dežen je strupen za kožo in oči

Rastlina se širi kot plevel in zraste od dva do štiri metre v višino, vsebuje pa strupe, ki na koži povzročajo boleče in srbeče izpuščaje, sploh v kombinaciji s sončno svetlobo. Če njen sok zaide v oči, pa lahko povzroči celo začasno ali trajno slepoto.

Orjaški dežen, ki je veliko večji od domačega sorodnika, lahko povzroča hude izpuščaje.

V Sloveniji poleg orjaškega dežena uspevajo še domorodne vrste deženov; med njimi je splošno razširjen navadni dežen. Domače vrste so bistveno manjše, od orjaškega dežena pa se razlikujejo tudi po nazobčanosti listov ter dlakavosti listnih pecljev in stebel.

Kje v Sloveniji raste?

Orjaški dežen povzroča težave v mnogih evropskih državah, denimo na Madžarskem. Pri nas so to invazivno tujerodno rastlino v večjem obsegu zabeležili trenutno le na redkih mestih, a se od tam lahko hitro širi. Dokumentirana rastišča so v Ljubljani, blizu botaničnega vrta, našli pa so jo med drugim tudi v okolici Maribora, Bleda in Kočevja.

Če rastlino opazite v divjini, se ji izognite, če pa raste na vašem vrtu, bodite pri iztrebljanju zelo previdni: oblecite dolge rokave in hlače ter škornje ter se rastline nikar ne dotikajte brez rokavic. Izkoplajte tudi korenine, saj je dežen trajnica. Če pridete v stik s sokom rastline, mesto takoj zaščitite pred sončno svetlobo, čim prej sperite s hladno vodo, nato pa kože še dva dni ne izpostavljajte soncu.

Zbrala Bernardka Petrovič Mager

STARODOBNA VOZILA V ROBU

Oldtimer klub Škofljica s 350 člani, nekaj jih je tudi iz velikolaške občine, je 24. maja organiziral 19. Vseslovensko srečanje ljubiteljev starodobnih vozil. Udeležencev iz kluba je bilo 138, od tega z motorji 52, terenskih vozil je bilo 7, avtomobilov in ostalih vozil 79. Gostje iz drugih klubov so predstavili 52 avtomobilov, 6 terencev in 31 motorjev. Na promocijsko vožnjo se je podalo 227 vozil.

Prireditve se je pričela na Škofljici. Predsednik kluba Franc Gruden je pozdravil obiskovalce. Pridružil se mu je župan občine Škofljica, tudi član kluba, Ivan Jordan. Nagovoril je goste, občane Škofljice, dobrodošlico je izrekel županom sosednjih občin: dr. Petru Verliču iz Grosuplje, Antonu Zakrajšku iz Velikih Lašč, Bertu Menartu iz Logatca, Mladenu Sumini iz občine Log Dragomer in Jožetu Levstiku iz Ribnice.

Po enajsti uri je karavana vozil krenila na 50 km dolgo pot z namenom, da kar največjemu številu gledalcev prikaže premično tehnično dediščino na kolesih. Preko Šmarja - Sapa smo se po prelepi pokrajini spustili do Grosuplje. Dr. Peter Verlič, grosupeljski župan, je pozdravil goste in domače občane in poudaril, da je ponosen, da so ljubitelji starodobnikov mesto Grosuplje prepoznali za enega izmed postankov na njihovi poti. Omenil je tudi, da so Grosuplje ena izmed najbolj srečnih občin in pozval občane k nakupu srečk Euro Jackpot. Za veselo razpoloženje je poskrbela skupina Combo Big Band Grosuplje.

Po dobri uri in pol so spet zahrumeli motocikli, pokadilo se je iz »auspuhov«, vožnja se je nadaljevala skozi Št. Jurij do Turjaka, mimo Rašice do Roba, v občini Velike Lašče, kjer je bil drugi postanek. Pred kulturnim domom se je zbrala večja množica velikolaških občanov, otroci so z navdušenjem, smehom in ploskanjem pozdravljali starodobnike.

Velikolaški župan Anton Zakrajšek je pozdravil navzoče, zlasti starodobnike, in jim zaželel prijetno počutje. V nekaj besedah je predstavil Velike Lašče, kraj, ki se s ponosom predstavlja kot »zibelka slovenske kulture«, saj so so v teh krajih rodili in delovali veliki slovenski možje. Na Rašici se je rodil pisec prve slovenske knjige Primož Trubar; v Retjah je tekla zibelka Franu Levstiku, v Podsmreki je bil rojen pesnik, pripovednik, dramatik in esejist Josip Stritar.

Učenci OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, enota Rob, so se pod vodstvom učiteljice Sonje Škrli in Dragice Dobravec predstavili s pristrčnim programom na temo avtomobilov in vzbili smeh na lica vsem prisotnim.

Kupec pride v prodajni salon novih avtomobilov. Dolgo si ogleduje nova, draga vozila. Vpraša prodajalko: »Zanima me, kako je s servisiranjem teh vozil?« Prodajalka odgovori: »Oh, to pa res ni noben problem. In vsak, ki kupi ta avto, dobi brezplačno tudi darilo.« »Še darilo dobim?« Prodajalka vljudno: »Seveda, vozni red Slovenskih železnic!«

Po dolgem času se srečata znanki. Pogovor teče o vremenu, novih oblačilih, otrocih, ki nič ne ubogajo. Nakar se prva dama domisli in pohvali svoj novi avto: »Poglej moj avto. Pritisnem gumb – streha se odpre, pritisnem drugi gumb – odpre se okno ... »Ja, takega imam jaz že zelo dolgo. Zaloputnem ena vrata, odprejo se pa ostala tri!«

Takih lepih šal je bilo šest. Zapeli so tudi pesmico: »Stari avti zbrani tukaj so za nas, da bi proslavili njihov slavni čas. In čeprav so stari, niso za v smeti, ker nas naučijo, kako se preživi. Tu, tu, tu po cesti, trikrat naokrog, kombi nas zapelje v šolo v bližnji Rob.

Ansambel Krpani je do petja razgrel nekaj navzočih, enourni postanek v Robu je ob zvokih domače glasbe prehitro minil. Po tretji uri so se vozila že vzpenjala proti Kureščku, nato

se je skozi Škrilj pot spustila proti Igu in po barjanski cesti do cilja na Škofljici. Udeleženci so prejeli pokale; ti jih bodo spominjali na veselo druženje in obisk štirih občin: Škofljice, Grosuplje, Velikih Lašč in Iga; vse občine so bile tudi donatorice prireditve.

Pripis: Naj še jaz, Opel Super 6, dodam nekaj besed. Ker sem se oglasil v zadnji Trobli in sem nekoliko dvoumno napovedal udeležbo na majskem srečanju na Škofljici, me je tam iskal velikolaški župan Anton Zakrajšek. Ana in France sta mu razložila, da sem doma v garaži. Obljubila sta mi, da me lahko pripeljeta na trški dan v Velike Lašče. Dan 7. junij je bil zame zares srečen dan. Zlezel sem izpod ponjave, s katero sem skrbno pokrit, pomežiknil v jutranje sonce, France je obrnil kurbel in po dvakratnem poskusu sem po štirih letih spet premaknil svoje ude. Sem pa gospod. V Lašče sem se dal prepeljati na prikolici (na žalost nisem registriran, je predrago za eno vožnjo letno). Postavil sem se na vidno mesto pred Levstikovim domom, v bližino stojnice Društva podeželskih žena. Čeprav pijem bencin, so mi zadišali njihovi piškoti. Tudi županu sem se oddolžil, skupaj sva se fotografirala, na kar sem zelo ponosen. Pričakujem, da se bodo spremenili predpisi o registraciji starodobnikov in takrat se morda v Laščah in okolici večkrat vidimo. Naj bo klanec, al ravnina, oldtimerji velika srečna smo družina.

Ana Pia Debeljak

CENTARSKE, PURKAŠKE, SEKIRIŠKE IN KRVAVŠKE APNENICE JUŽNO OD MOKRCA

Nekoč je bila na kmetih poleg opravil na polju in v gozdu zelo razširjena tudi apneničarska dejavnost, to je žganje karbonatnega kamna v apno. Slednjega je rabila vsaka domačija predvsem zaradi zidanja, beljenja in razkuževanja bivalnih in kmetijskih objektov. Pri večjih apneničarjih je apneničarjenje predstavljalo pomemben dodatni vir zaslužka. Pri žganju karbonatnega kamna v poljskih, gozdnih in senožetskih apnenicah ni bilo večjih stroškov. Karbonatnega kamna je bilo povsod več kot dovolj in je bil takorekoč zastoj, lesa za kurjavo in pletenje koša pa tudi. Izhodišče naših raziskav je bila radovednost, ali so se tudi prebivalci v naseljih med Osredkom in Krvavo Pečjo južno od Mokrcra (1059 m) ukvarjali s to tradicionalno dejavnostjo in kakšen je bil obseg apneničarstva na tem območju. Odgovor na to vprašanje vam ponujamo v pričujočem prispevku (zaradi obsežnosti ga bomo objavili v dveh delih – op. uredništva).

Apneničarsko področje med Cento in Krvavo Pečjo vključuje centarske, purkaške, sekiriške in krvavške apnenice, ki so jih prebivalci teh območij postavljali na ledinski zemlji in senožetih ter v gozdovih in gmajnah. Centarji, Purkačani, Sekiriščani in Krvavci so tradicionalno apno uporabljali za obnovo ter gradnjo bivalnih in kmetijskih objektov, še zlasti po nepojasnjenem požaru na začetku prve svetovne vojne leta 1914, ki je domala uničil vso vas, ter takoj po drugi svetovni vojni.

Centarske gozdne apnenice

Centa, manjše naselje pri Osredku pod Mokrcem (1059 m) ob cesti Ig—Kurešček (826 m)—Rob, je področje južno od mokrških vršakov, znano med drugim tudi po tem, da so vaščani teh krajev zlagali gozdne, senožetske in ledinske apnenice. Na območju Cente so ohranjeni ostanki in sledovi treh Ruparjevih in ene Zalarjeve apnenice.

Ruparjeve gozdne apnenice nad Cento

Ruparjeve apnenice nad Cento so bile vse zložene do leta 1930. Ohranjeni so sledovi treh gozdnih apnenic. Vse tri leže v gmajni nad vasjo, par sto metrov od domačije "Pri Ruparju". O Ruparjevih apnenicah sva se pogovarjala z domačinom Janezom Purkartom.

Janez Purkart iz Cente

Janez Purkart, potomec purkaških apneničarjev v Centi se je rodil pred 72 leti v Centi št. 3 na domačiji "Pri Ruparju". Po poklicu je strugar in kmetovalec.

Purkarti iz Cente so zlagali svoje apnenice v gmajni nad vasjo s številnimi stelnjicami, kjer je bilo vedno dovolj trave, listja in resja za steljo. To je precej skalnat teren, porastel z redkim gozdom in leševjem, tako da je na tem mestu dovolj osnovnih surovin za žganje karbonatnega kamna v apno. Tu je dovolj gabra in bukev za drva, drobnega drevja ter vejnatega

grmovja za pripravo frate za kurjenje apnenice in izdelavo lesenega koša ter dovolj ilovice za izdelavo plašča. Za pripravo frate ni bilo potrebno imeti veliko orodja: sekiro, kramp in navadno ročno žago "robidarico". Za apnenico

Ostanki ene od treh Ruparjevih apnenc na bližnji gmajni nad Cento

je bilo potrebno znositi in pripeljati veliko frate, ker ima ta majhno kurilno vrednost in hitro zgoreva. Da bi se med kurjenjem lahko malo spočili, so pripravili tudi nekaj drv, ki so gorela počasneje od frate, s katerimi pa so kurjači varčevali, da ne bi preveč podražili apna, kajti bukova drva so precej dražja od frate. Za pripravo frate in drv so porabili več kot en mesec. Potem pa je bilo treba še nalomiti dovolj kamna in ga primerno obdelati, zlasti tistega za izdelavo oboka ali "velba". Priprava kamna je bila v celoti ročna in težaška. Apneničarji so iskali predvsem močno razklan kamen. Kamen so lomili z železnimi drogovi, "kajlami" in težkimi macolami. Pomagali so si tudi tako, da so pozimi v razpoke nalivali vodo, da je iz vode nastali led kamen čim bolj razgal. Ker so delali vse ročno, je tudi priprava kamna vzela več kot en mesec. Potem je bilo treba še les in kamen znositi ali prepeljati k apnenici. Kamen so prenašali na lesenih nosilih ali trгах.

In kakšen je bil postopek pridobivanja apna na južni strani Mokrc?

Centarji so najprej skopali v ilovnata tla do 1,5 m globoko jamo in jo obložili s kamnom. Tako so naredili temelje gozdne apnenice. Nato so iz primerno obdelanega kamna zložili 1,5 m visok obok, ki je moral biti dovolj trden, da je vzdržal desetine ton kamna, naloženega nad njim. Prazen prostor pod obokom je bil namenjen kurišču z odprtino za nalaganje frate in drv.

Ko so naredili kamniti obok ali še pred tem, so okrog apnenice zabili od 7 do 8 m dolge brezove in gabrove kole tako, da je bila med njimi razdalja manj kot meter, razdalja med kamnitim obokom in lesenim košem pa od 75 do 80 cm. V prazen prostor med košem, ki so ga pletli postopoma, meter po meter, so nametali ilovico in jo sproti dobro steptali. Kamen nad obokom so nalagali tako, da so največje skale dajali v sredino, proti robu in navzor pa vse manjše kose. Na ta način so dosegli, da se je ves kamen enakomerno žgal in da je izguba toplote bila čim manjša. Kamnito kopo so zaključili tako, da so na vrhu v debelini skoraj enega metra naložili najdrobnejši kamniti material, ki so ga apneničarji imenovali vrhnja ali zunanja kopa.

Sledovi in ostanki vseh treh Ruparjevih apnenc so še danes razmeroma dobro ohranjeni. Gre za ilovnate kolobarje premera od 5 do 6 m z globino jam od 1,2 do 1,5 m. Po drugi svetovni vojni so se v teh jamah še dobili kosi belega apna,

na ilovnatem kolobarju pa kosi svetlorjave in temnorjave prežgane ilovice in na pol prežgani kosi kamna. Šlo je torej za zložene apnenice, ki so žgale dolomit in so dajale od 30 do 40 ton apna, naloženega kamna pa je moralo biti od 70 do 90 ton. Nekaj žganega apna iz Ruparjeve apnenice je bilo porabljenega za gradbene potrebe domačih porabnikov, ostalo apno pa je šlo v prodajo za gotovino. Kupci iz bližnjih vasi Osredok, Purkače, Sekirišče, Krvava Peč in Zapotok so prihajali ponj s kmečkimi vozovi, t. i. šinarji.

Francljeva gozdna apnenica pod Centarskim klancem

Francljeva ali Zalarjeva apnenica, kmetiji se je namreč po domače reklo "Pri Franclju", je bila v Centi največja centarska apnenica, saj je njen zunanji premer znašal 8 m; jama, ki so jo skopali za apnenico, pa je bila globoka okrog 2 m. Postavili so jo pod cesto na začetku Centarskega klanca pod manjšo jaso v dolinki, ki je na zahodnem in južnem robu obdana s plastnatim kamnom. Kjer je danes s travo in mladimi brezami ob robu porasla jasa, so verjetno pobrali leševje in drugo drobno drevje ter kamen za apnenico in tako očistili teren, da se tam lahko kosi trava in pase divjad. Drva za kurjenje so bila bukova. Okrog dolinke je še danes sam kamen. Tako kot vse apnenice od Krvave Peči do Cente je tudi Zalarjeva apnenica žgala svetlosiv plastnat progast dolomit in ne apnenec, ker je ves teren južno od Mokrc sestavljen iz dolomita, apnenec pa se pojavlja šele na najvišjih vrhovih Mokrc. Francljeva ali Zalarjeva apnenica je bila podobna ostalim apnenicam južno od Mokrc, le da je bila nekoliko večja od ostalih. "Francljevo" apnenico so postavljali, če štejemo tudi vso pripravo, več kot tri mesece. Dela na apnenici je vodil mojster iz bližnjega Osredka. Kurjenje od 7 do 8 m široke in 6 m visoke apnenice se je zavleklo na tri tedne, vendar jim žganje dolomita ni čisto uspelo. Apno ni bilo prav belo, skuhalo pa se ga je manj, kot so pričakovali. Francljeva ali Zalarjeva apnenica je bila narejena po vojni, tam med letoma 1950 in 1952, žgano apno pa so uporabili za obnovo med vojno porušenih hiš v Zapotoku, Osredku, Centi, Purkačah, Sekirišču in Krvavi Peči. Od Zalarjeve apnenice je ostal le še ilovnati kolobar, iz katerega rastejo več desetletij stare smreke.

Francljeva ali Zalarjeva apnenica pod Centarskim klancem

Purkaške apnenice na Ledinah

Malčkova ledinska apnenica

O Malčkovi ali Purkartovi ledinski apnenici v Purkačah sem se pogovarjal z očetom Bogomirjem in sinom Mirkom Purkartom. Vaščani jima pravijo Mirko starejši in Mirko mlajši.

Bogomir Purkart (Mirko st.) je bil rojen leta 1927 v Purkačah št. 2 v občini Velike Lašče. Po poklicu je kmetovalec in gozdni delavec. Septembra bo star častitljivih 87 let.

Mirko Purkart, ml., se je rodil leta 1956 v Purkačah št. 2 na kmetiji »Pri Malčkovih«. Po poklicu je vodilni kvalificirani zidar in kmetovalec. Večerno šolo za VKV zidarja je končal v Litiji.

Bogomir Purkart (Miro st.) in Purkart Miro ml. iz Purkač

Kje natanko je bila zložena Malčkova oz. Purkartova apnenica?

Purkartovi iz vasi Purkače smo zložili svojo apnenico v vrtači, ali kot temu rečejo Purkačani, dolinki na golem svetu pod vasjo, ki mu pravimo Ledine. Naša ledinska apnenica je bila v vsem podobna sekiriškimi apnenicam na Gradišču, golem svetu pod cesto Purkače—Sekirišče. Včasih so bile tu njive, kjer so kmetje sadili krompir, sedaj pa travniki, kjer kosimo travo za živino. V dolinki še danes izdanja svetlosiv plastnat in progast dolomit.

Kaj nam lahko poveste o pripravi lesa za kurjavo in izdelavo koša ter kamna za zlaganje vaše apnenice in katere vrste orodja ste pri tem uporabljali?

Na Ledinah ni bilo na površini nikoli pravega gozda. Prvotno površje je bilo porastlo z grmovjem in drobnim drevjem, tako da nam ni bilo težko pripraviti dovolj frate za kurjavo apnenice. Nasekali smo jo s sekirami in razžagali z navadno ročno žago "robidarico", nato pa ročno znosili ali z voli prepeljali k apnenici.

Včasih je bilo na površju veliko več kamna, kot ga je na tem mestu danes, a smo ga leto za letom pobirali in čistili teren za pridobivanje travnikov in njiv. Kamen za apnenico smo nabirali torej sproti, ko smo čistili travnike in njive. Pri lomljenju kamna smo uporabljali krampe, motike, "kajle" in železne drogove ali "kriperce", k apnenici pa smo ga zvozili na kmečkih vozovih "legnarjih", ki so sprva imeli še lesena kolesa. "Kriperce" so bile na koncu razvejane v "prste".

Sledovi Malčkove ali Purkartove apnenice na Ledinah pod Purkačami

Kakšen je bil postopek zlaganja vaše apnenice?

Malčkova apnenica je, kot smo že povedali, zložena na Ledinah v lepi dolinki. Dolinko, v kateri je bila postavljena naša apnenica, smo po vojni prekopalni z buldožerjem, da smo pridobili novo površino za travnik. S tem smo zabrisali večino sledi za prvotno apnenico, a ne docela.

Pri postavljanju apnenice smo najprej na dnu dolinke skopali 1,5 m do 2 m globoko jamo in jo obložili s kamnom. Jama je imela širino okrog 10 m (zunanji premer). Na razdalji 75 cm od kamnitega oboka smo krog in krog apnenice zabili v tla okoli 8 m dolge lesene kole. Razdalja med njimi je bila manj kot en meter. Nato smo z leševjem in drugim vejevjem začeli plesti koš. Pletli smo ga od tal do vrha postopoma, meter za metrom. Pri postavljanju apnenice smo si pomagali z zidarskim odrom. Istočasno s pletenjem koša smo ga znotraj oblagali z ilovico, ki smo jo dobro steptali. Debelina ilovnatoga plašča je znašala okoli 0,5 m. Kamnito kopo smo prekrili s svežimi smrekovimi vejami, da ne bi ilovica prodrla v kamnito kopo in umazala pridobljeno žgano apno. Na obok smo sproti zlagali kamen za žganje v apno. V sredino kope smo dajali največje kamne, proti robu pa smo zlagali vse manjše kose dolomita. Apnenico smo na vrhu zaključili z najdrobnejšim kamnom. Zložili smo jo do višine od 5 do 5,5 m. Kamna v apnenici je bilo okoli 100 ton. Apnenico smo podkurili s suhim dračjem. Gorela je neprekinjeno od 8 do 10 dni.

Po napornem in dolgotrajnem kurjenju je sledilo nekajdnevno hlajenje apnenice, ta je mirovala, nakar ste jo podrli. Kako je potekala prodaja pridobljenega žganega apna?

Ko smo apnenico podrli, smo imeli od 55 do 60 ton žganega apna. Nekaj žganega apna smo porabili zase, ostalo količino pa smo prodajali. V večini primerov ni šlo za prodajo za denar, temveč za različno blagovno izmenjavo.

Stevo Dozet, doktor geoloških znanosti

Nadaljevanje prispevka si boste lahko prebrali v naslednji številki Troble.

BISEROMAŠNIK, BOD' POZDRAVLJEN!

Napis, ki je skupaj z mogočnim mlajem pred faro cerkvijo v Velikih Laščah naznanjal pomemben dogodek v župniji. Naš rojak Anton Masnik je namreč obhajal 60 let duhovništva. Obletnica, vredna vsega spoštovanja in časti. Slovesno mašo je vodil biseromašnik ob somaševanju ribniškega dekana Antona Berčana in kanonika Franca Gorjupa, ki tudi izhaja iz naše župnije, ter domačega župnika Vladimirja Jaksetiča.

V pridigi se je biseromašnik spomnil svojih domačih, ki so mu s krščansko vzgojo in molitvijo pripomogli k spoznanju in uresničevanju želje po duhovništvu. Čeprav so bila leta njegovega izobraževanja zaradi splošnega poveljnega stanja izredno težka in polna preizkušenj, je sam ostal trden in odločen postati duhovnik. V lepem spominu ohranja svoje otroške dni, ko je komaj petleten deček že ministriral v farni cerkvi in se vedno rad vračal in z gorečo molitvijo prošnje in zahvale prihajal pred prelepi kip Marije v glavnem oltarju velikolaške cerkve. Še posebej pa mu je k srcu prirasla lepa nabožna slovenska pesem in v vseh župnijah, kjer je deloval, je skrbel za ubrano cerkveno petje. Da je izvrsten pevec, je dokazal tudi ob tej slovesnosti.

Dosedanjo življenjsko pot in delo biseromašnika so v nagovorih predstavili tudi ključar Franc Zabukovec, župan Anton Zakrajšek in zborovodkinja Ladka Deterding. Župnik Vladimir Jaksetič pa je ob koncu opomnil vse prisotne na pomen molitve tudi za nove duhovne, redovniške in misijonarske poklice v naši župniji, za kar pa je potrebna gorečnost faranov, ki jo je čutili ob tem jubileju.

Da je bila slovesnost primerna bisernemu jubileju, so z mogočnim petjem poskrbeli pevci mešanega cerkvenega zbora, pritrkovalci z ubranim pritrkavanjem na zvonove, veliko delo pa so opravile velikolaške gospodinje in vsi drugi, ki so na kakršen koli način pomagali.

LČ

foto Lucija Ademoski

ŠPORT NA TURJAKU NE POZNA MEJA

Tudi prizadevni člani novoustanovljenega športnega društva so v okviru letošnjih Turjaških dni dali športni doprinos prireditvi in organizirali sobotni del, ki je bil sestavljen iz tekmovanja v balinanju in malem nogometu.

Na prizorišču balinišča v športnem parku Turjak so ekipe Iga, Drage pri Igu – Ledvičke, Ilirske Bistrice, mešane ekipe iz Škofljice ter domače ekipe ob kratki pogostitvi pričeli s tekmovanjem. V včasih bolj ali manj izenačenih dvobojih smo dobili zmagovalca dveh skupin, ki sta se pomerila v velikem finalu. Zmagovalna ekipa je prejela pokal prvega tekmovanja v balinanju na Turjaških dnevih. Druženje so tekmovalci zaključili s kosilom in sladkimi dobrotami graških gospodinj.

Malo kasneje pa so na prizorišče malotrsnega terena pritekli nogometaši v malem nogometu. Tekmovanje je potekalo v malo prevročem vremenu, vendar so ekipe pokazale izredno borbenost in dobro znanje malega nogometa. Ekipe so se v dveh skupinah pomerile za prvi dve mesti, katera so osvojila ekipe Rozike, RBŽ, Galaktikov in Errorja. V polfinalu je bila ekipa Galaktikov šele po šestmetrovkah boljša od domače ekipe Errorja, ter Rozika, ki je šele proti koncu strla odpor ekipe RBŽ, ki je za tretje mesto po šestmetrovkah premagala ekipo

Zmagovalne ekipe v malem nogometu

Errorja. V velikem finalu pa smo gledali izredno izenačeno tekmo, v kateri sta ekipi edina zadetka dosegli malo pred koncem tekme. Po prikazanem bi bilo najbolj športno, da bi pokal za prvo mesto podelili obema ekipama, vendar pa je bilo potrebno najti zmagovalca. Po streljanju šestmetrovk je prvo mesto na prvem nogometnem turnirju v okviru Turjaških dni dosegla ekipa Galaktikov iz Rašice.

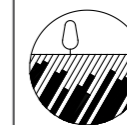
Gorzd Milavec

PLANINSKO DRUŠTVO
VELIKE LAŠČE
Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče

22. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI: ZAHVALA

Planinsko društvo Velike Lašče se zahvaljuje vsem, ki so na kakršen koli način pomagali pri organizaciji in izvedbi 22. pohoda po Velikolaški kulturni poti. Iskrena zahvala občini Velike Lašče za novi most na Trubarjevi domačiji, ki je vsem udeležencem pohoda omogočil varen prihod do cilja. Hvala tudi vsem, ki se pohoda udeležujete in s tem dokazujete, da naš trud ni zaman. Letos vas je bilo 405.

Zavod za prostorsko, komunalno in
stanovanjsko urejanje Grosuplje d.o.o.

Vse na enem mestu.
www.zpsku.si

PRI GRADNJI NOVEGA OBJEKTA, ALI PRI REKONSTRUKCIJI, DOZIDAVI, NADZIDAVI ALI LEGALIZACIJI OBSTOJEČEGA VAM NUDIMO UGODNE PROJEKTANTSKE STORITVE:

- izdelava vse potrebne projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za vse vrste objektov,
- pridobitev gradbenega dovoljenja,
- izdelava geodetskega posnetka in parcelacije zemljišča.

Za vas na enem mestu izpeljemo vse potrebne postopke do začetka gradnje vašega objekta.

Nudimo pa vam tudi kompletno ureditev etažne lastnine v vaši večstanovanjski stavbi.

Najdete nas na Taborski cesti 3 v Grosuplju in po telefonu (01) 7810 320.

KOLESARSKI KRONOMETER KNEJ-KARLOVICA

TVD Partizan Velike Lašče je 15. junija 2014 izvedel tradicionalni kolesarski kronometer Knej-Karlovica. Kronometer je izvedla utečena ekipa TVD Partizan ob pomoči gasilcev PGD Karlovica, ki so poskrbeli za zaporo cest, in Martine Nedeljkovič, ki je bila pripravljena na nudenje prve pomoči. Kronometra se je udeležilo 42 tekmovalcev, med katerimi je bilo razveseljivo veliko otrok, dirko pa je popestrilo tudi nekaj »profesionalnih amaterjev«; ti so pokazali, kako hitro se da voziti s kolesom.

Administrativni del priprav, ki vključuje zbiranje soglasij, prijavo na Občino in na Upravno enoto, nam po toliko letih ne povzroča več preglavic in je potekal gladko. Več časa smo namenili posodobitvi strojne in programske opreme za merjenje časa, saj smo uvedli samodejno merjenje začetka dirke vsakega tekmovalca (leteči štart). Aplikacija za spremljanje dirke je sedaj tako dodelana, da so rezultati in trenutna razvrstitev objavljeni na spletni strani takoj, ko tekmovalec pripelje skozi cilj.

Vreme je bilo za dirko primerno, kajti napovedani dež se nas je usmilil, sonce pa tudi ni premočno sijalo. Tekmovalci so letos prišli iz Ribnice, Ljubljane, Vrhnik in iz naše občine. Razveseljiva je množična udeležba osnovnošolske mladine, pa tudi nekaj družin je prevozilo proggo. Organizatorji želimo, da bi bilo v prihodnje mladine in družin še več.

Po tekmovanju smo pred bifejem Pri Janezu na Karlovcu podelili po dva kompleta medalj: enega za odprto prvenstvo, drugega pa za občinsko tekmovanje.

Jože Starič

Rezultati (v oklepaju je navedena uvrstitev v občinskem merilu):

Učenke OŠ

- 1 (1) Beti Žužek 0:12:14.35
- 2 Sara Žužek 0:13:21.244
- 3 (2) Zala Škulj 0:13:23.20
- 4 (3) Lana Brodnik 0:13:33.41
- 5 Pia Žužek 0:15:21.73

Učenci OŠ

- 1 (1) Lovro Kutnar 0:11:49.60
- 2 (2) Aljaž Strnad 0:12:06
- 3 (3) Lenart Adamič 0:12:22.20
- 4 Aleksij Kolar Stare 0:13:15.61
- 5 (4) Erazem Adamič 0:15:07.66
- 6 (5) Aljaž Žužek 0:16:34.05

Ženske do 35 let

- 1 Špela Pugelj 0:10:10.52
- 2 (1) Eva Kutnar 0:11:01.10
- 3 (2) Irena Žužek 0:11:38.08

Ženske nad 35 let

- 1 (1) Katja Oblak 0:12:23.77
- 2 (2) Alenka Zidar Zupan 0:12:35.37
- 3 (3) Janja Samsa 0:13:54.87

Moški 60 let in več

- 1 (1) Franc Kutnar 0:08:13.34
- 2 Ivan Kastelic 0:08:29.10
- 3 (2) Tone Brodnik 0:11:06

Moški od 40 do 60 let

- 1 Borislav Škubic 0:07:03.62
- 2 (1) Jože Škulj 0:08:01.21
- 3 Franc Šilc 0:08:04.05
- 4 Ludvik Peterlin 0:08:06.26
- 5 (2) Janez Škulj 0:08:46.62
- 6 Slavko Rajbar 0:08:56.60
- Jože Starič 0:10:19:99 (izven konkurence)
- 7 (3) Milan Stare 0:10:53.42

Moški do 40 let

- Jan Hrovat 0:06:27.01 (izven konkurence)
- 1 Andrej Holc 0:06:53.55
- Aleš Kutnar 0:07:05.26 (izven konkurence)
- 2 Nejc Peterlin 0:07:32.15
- 3 (1) Andrej Krička 0:07:43.21
- 4 (2) Miha Sivec 0:08:02.33
- 5 (3) Rok Papež 0:08:17.76
- 6 (4) Blaž Svete 0:08:22.96
- 7 (5) Jure Adamič 0:08:43.59
- 8 (6) Tomaž Tanko 0:09:00.69
- 9 (7) Uroš Centa 0:09:52.35
- 10 (8) Aleš Brodnik 0:10:06
- 11 (9) Mark Oblak 0:11:19.44
- 12 (10) Luka Zakrajšek 0:11:27.18

S KOLESOM V DUBROVNIK

Megleno, precej hladno sobotno jutro, skupina štirih kolesarjev — Jože Škulj, Boštjan Gradišar, Andrej Krička in Frenk Kutnar — skoraj neslišno hitimo po Mišji dolini proti Rašici, kjer se nam pridruži še Primož Jakša in Miha Sivec. Še pozdrav domačim in gremo. Hočevje, Krka, Zagradec, Žužemberk kar letijo mimo. Soteska, Podturn; Črnomelj nas pričaka že ves v soncu, rokavčki, anoraki romajo v nahrbtnike. Policisti v Vinici nam samo pomahajo, mi pa hitimo preko hrvaških krajev Bosiljevo in Generalski stol proti Slunju. Pot nas vodi gor in dol po redko poseljenem delu »lepe njihove«, kot nagrado zagledamo pod cesto slapove reke Mrežnice za nekaj kajakaši. In končno Slunj, kjer v prvi trgovini skoraj izropamo hladilnik s hladno pijačo. Jože in Boštjan sta imela bidone že popolnoma prazne, vsi napolnimo rezerve, se malo ohladimo in pomalicamo.

Dela ceste med Slunjem in Grabovcem, kjer zavijemo proti Bihaču nas je zaradi gostote prometa malo strah. Končni cilj Dubrovnik je še daleč, zato po nekaj premaganih klancih z obveznim vriskom IJA, IJA, IJA000 na strahove pozabimo, vreme imamo lepo, moči dovolj, da nas tisto malo vetra v prsi ne ustavi. V Bihač se po prevoženih 210 km pripeljemo še pred nogometno mrzlico. Po nastanitvi »kod« Avlije in večerji se zaslužno pridružimo navijačem.

Kdo si je izmislil klance? Do Jajca, v zgodovini najbolj znanega jugoslovanskega kraja, ki je naš cilj drugega dne, vodijo poti čez vse bosanske hribe, vsaj tako se nam je zdelo. Lepota rečnih dolin in bosanskih rek, kraji Ključ, Mrkonjič Grad, čarobnost vasi, prijaznost ljudi in naš obvezni IJA, IJA, IJA000 in naš vlak vozi skozi različne krajine, ki si so jih izmislili ljudje, da bi delili, namesto združevali. Jože je močan; ko on vleče, gremo več kot 35, tudi do 40 km/h; ko noge zapečejo ga zamenja Primož, Andrej ali jaz ali Miha ali Boštjan, slednji nam skoraj v vsak hrib pobegne. Andrej si je zadal prav posebno nalogo, na poti je fotograf. Odhiti naprej, nas »pofotka«, medtem mi odbrcamo, da nas komaj ujame. Ob reki Plivi, malo pred Jajcem, nas očara Plivsko jezero v vsej svoji lepoti. Prekolesarimo 167 km, Hostel Jajce na robu mesteca nam nudi današnji dom. Prava znamenitost mesteca je 17 metrov visok slap reke Plive, ki se v samem središču mesta izliva v reko Vrbas. Staro mestno jedro, obdano z obzidjem varuje čarobnost starih bosanskih mest. Bolj na hitro si ga ogledamo in odbrcamo nazaj v začasni dom.

Po zajtrku, bogati omleti na bosanski način za vse, razen zame, ker jajc ne smem, kar ni šlo v glavo glavni kuharici. »Kakšen človek si ti, ki ne ješ jajc v Jajcu?« je rekla. In ko se dan začne s smehom, gre vse lažje. Ob Vrbasu vrtovi, njivice, nasadi malin in jagod, ceste pa presenetljivo dobre, Donji Vakuf, Bugojno; Andrej vleče, zamenja ga Boštjan, pa Primož ... Gornji Vakuf, cesta se pričinja vzpenjati na Makljen, (1123 m) vreme delno oblačno, ravno pravo za kolesarje, še dva IJA, IJA, IJA000 in smo na vrhu. Počitek, slikanje in eden najdaljših spustov, praktično do Neretve. Komaj si od daleč ogledamo Ramsko jezero pri Prozoru, že priletimo do jezera Jablanica in Neretve. Potem pa pok in Andrejeva prva guma se je naveličala življenja. Na vsej poti je bila to edina okvara. Azijski turisti se fotografirajo z nami, vozniki nas

spodbujajo s hupanjem, neki sodobni poslovnež iz Sarajeva nam podeli kolesarske majice kolesarskega kluba Festina, misleč, da smo ena od ekip z dirke Po Sarajevu, ki se odvijala v nedeljo. V popoldanskih urah po 165 km pribrcamo v Mostar, kjer nas že čakata Mirko Pavšič s prijateljem Mirkom, onadva sta naša skrita rezerva, če bi prišlo do resnih težav. V avtu imamo potovalke s civilnimi oblačili, higienski pribor, rezervno hrano, rezervne dele, vsak večer se dobimo, da napolnimo zaloge in izmenjamo vtise, mi kolesarske, onadva turistične in kulinarčne. Hvala, Mirko, zelo veliko je vreden občutek, da je v bližini nekdo, ki ga lahko pokličeš, ko ga res potrebuješ. Hotel v muslimanskem delu mesta — ni piva, ni alkohola, kot da smo nekje na Bližnjem vzhodu — je skoraj nov, sobe s klimo, TV. Samo mesto, umazanija in zastave na vsakem koraku. Ogledamo si stari del s starim mostom, večerja, naslednji dan napadamo Dubrovnik ...

Pred odhodom kratek razmislek, Međugorje ja, Međugorje ne; že se vzpenjamo; če smo že tu, bomo pa še to ... Klanci, vročina, niti vrisk IJA, IJA, IJA000 nam ne gre iz grla kot po navadi, nekako pa le dosežemo romarsko središče. Turizem, da te kap. Po spustu proti Čapljini spregledamo smerokaz za slapove Kravice in do meje v Metkoviću prehitimo skupino

kolesarjev iz Žalca, potepinov kot smo mi. Do Opuzena nam pomaga jugo, letimo 40–50 km/h; ko se obrnemo proti Dubrovniku pa pogledajte šmenta, jugo proti nam, mi proti jugu. Spredaj nasankaš, zadaj pa ni nič bolje, ampak gre, bo šlo, saj smo iz Trubarjevih krajev, dajmo IJA, IJA, IJA000, saj bo šlo. Po toliko prevoženih kilometrih nas že vse boli, rame hočejo po svoje, zadnja plat sploh ne razume, da moram na kolesu tudi sedeti, noge so še najbolj prilagodljive, a tudi te se že oglašajo. Ko prisopihamo v Neum, nam bosanski policist, ko izve, od kod prihajamo, samo pomaha in pravi, da nas ne sme zadrževati, ker smo tako od daleč. Čez most Bistrina, ob morju, Slano, Trsteno, kraji s trgovnicami z vodo, kratek postanek in gremo naprej ... Dubrovnik, končno! Oba Mirka že čakata za fotografiranje ob krajevni tabli. Četrti dan: 158 km. V sredo dež, poskrbi za počitek, popoldne si ogledamo mesto, pripravimo opremo, oba Mirka se vračata domov, mi pa v četrtek na trajekt za Reko.

V petek ob 7.00 smo na pomolu na Reki, sestavimo kolesa. Zajtrk in kavnica mimogrede, se nam mudi domov. Gornje Jelenje ne gre brez IJA, IJA, IJA000, dolgo proti vrhu odmevajo motorji z Grobnika in se mešajo z zvoki naših utrujenih menjalnikov in verig. Boštjan in Andrej vlečeta naprej, Jože ju bodri, mimo jezera Mrzla vodica na Crni Lug, Gerovo, Prhci, naš vlak se kar razteguje, ne gre, kot je šlo prve dni, končno Kozji vrh, še spust na Prezid in Babno Polje, postanek pri Nataši. Babno Polje ni bilo še nikoli tako blizu domače hiše kot zdaj. Še zadnja skupna slika na Karlovcih in vsak na svoj konec.

V petih dneh kolesarjenja smo prevozili 820 km. Opravili 7890 m višincev. Kolesarska je težka, a lepa, polna prijateljstva ... Želim ga vsaj malo deliti tudi z vami.

Frenk Kutnar, Kaplanovo

LEP SONČEN DAN

Kolesarska tura po Mali Gori

Deseti maj je bil edini celodnevni sončni dan, vsi ostali dnevi, tudi v aprilu, so bili več ali manj tako, na pol. Zato tudi nisem imel še kake posebne telesne izurjenosti, ko sem se udeležil kolesarske ture po Mali Gori, ki jo je organiziralo PD Ribnica. Pobudnik in glavni organizator je bil Božo Lasič, turno kolesarski vodnik PZS (e-mail: lasic@t-2.net, GSM: 040-260 700).

Vozili smo po poteh treh občin: Ribnica, Velike Lašče in Dobropolje. Dolžina ture je bila izmerjena 43,5 km, kar je nekako moja povprečna kolesarska dnevna kilometrina, ko se enkrat začne zares.

Na Škrabčevem trgu se nas je zbralo šest starih kolesarskih mačkov (od 40 do skoraj 80 let — moja malenkost). Ob deveti uri smo se zapeljali v smeri Jurjevice, po kilometru in pol smo z glavne ceste zavili desno na kolovoz in skozi Breže; prečkali glavno cesto in zapeljali do Zlebiča in že kmalu za zadnjo hišo v gozd strmo navzgor po slabi zdrti traktorski gozdni poti po pobočju M. Žrnovca (603 m). Spotoma smo pozdravili lastnika gozda, ki je pripravljal drva. Za gozdom se odpre čudovita valovita pokrajina z razgledom do Velikih Poljan z zvonikom farne cerkve sv. Jožefa, desno nad nami je opazen zvonik sv. Tomaža. Vozimo skozi urejeno gručasto vas, ki je bila še do nedavnega znana po živinoreji, na kar še vedno opozarjajo čudovite pašne poljane, ki se potegnejo do vrha Grmade (887 m).

Pred vasjo in za njo ti zvabijo pogled čudovite vasi »Urharije« in Slemen, te se kopljejo v dopoldanskem soncu. Potegnejo se do osrednje vasi Sv. Gregor. Spotoma premagamo še en klanček, nato pa spust skozi Gornje Retje in desno skozi gozd po pobočju Kamen vrha in le nekaj nad kamnolomom še kar desno po pobočju Male Gore. Poseka nam odpre razgled po Dobropoljski dolini. Ustavimo se in ogledujemo vasi, te kot sklade zabeljenih žgancev izstopajo po ravnini Dobropolja. Pod nami je Stolarna in poleg nje pekarna, kar nam da nekakšen namig, da sežemo po okrepčilu, kajti pred nami je še kar nekaj ur brcanja. Le nekaj metrov pod cesto opazimo med grmovjem prvi konec težkega furmanskega voza v še odličnem stanju, iz katerega izstopa rdeče pobarvano železno okovje, kar dokazuje trdnost gospodarja in je predstavljalo v tistem času pravo premoženje. Vsak izmed nas si je verjetno mislil svoje, zajahamo svoje konjičke in po nekaj kilometrih začetimo utrip Struške doline, ko vozimo ob do nekaj metrov visokem skalnatem useku sivega apnenca. Iz doline se sliši ubrano

trobljenje kolone avtomobilov, torej ne more biti drugega kot svatba.

Pot se ves čas vzpenja še kakšnih 15 km, vse okoli občutimo grobno tišino in le nekajkrat zaslišimo oglašanje znanilke pomladi. Po 30 km prevožene poti zapeljemo na širšo makadamsko pot, zavijemo dvakrat desno, ves čas navzgor, do slabše strme kolovozne poti, ki se prične nekoliko spuščati, nato pa strmo navzgor ob kolesu do vrha. Zajahamo kolesa in pripeljemo se do planinske kočice pri Sv. Ani na Mali Gori na zaslužen počitek. Nad nami je stara cerkva sv. Ane. Ko začetimo, da se po udih zopet normalno pretaka kri, zapeljemo še malo naprej skozi gozd, nato pa ob kolesih strmo navzdol po žledolomu. Izogibamo se vsem navzkriž ležečim, s koreninami izravnanim mogočnim bukvam. Nekako nam le uspe in zopet vozimo med debli strmo navzdol do blatnega kolovoza, po katerem pripeljemo do široke makadamske poti, ki se spušča ves čas navzdol. Vsake toliko časa pa občutiš močan protiudarec, ko zapelješ na grbino ali v veliko jamo. Za deponijo zavijemo desno in po kakšnem kilometru pred jamarski dom pri Francetovi jami. Dom je dobro obiskan, kajti ponuja vse gostinske usluge in kar nekaj zanimivosti za najmlajše, le prašna pot dobesedno kliče po asfaltu.

Po nekajurnem garanju, ves čas v miru in objemu zelenih gozdov, pripeljemo na izhodišče — na Škrabčev trg. Tu smo se razšli kot dobri prijatelji. Je pa vse relativno: Torej – kakor za koga.

Jože Škulj

NA SLIVNICO

Danes je nedelja, 1. junija. Ko se peljem s kolesom skozi vas, mimo Bančeve hiše, se spomnim, da ima moj dobri prijatelj France — Banč 83. rojstni dan. Žal bo moral za voščilo počakati, da se vrnem s kolesarske ture s Slivnice. Ob tem se spomnim, kolikokrat sva se srečala, nekje na njegovem domačem dvorišču, ko sem se vračal od kod s kolesom, France pa mi je vedno dejal: »Jožko, kdaj jo bova zopet kam mahnila?« Namreč v vseh letih najinega poznanstva sva si vzela čas za pohode skozi gozdove, senožeti, vasi in na hribe s stoletnimi cerkvicami, od koder je nepozaben razgled na svet, ki ga povezujejo ceste kot niti življenja. Lepo je biti mlad, še lepše je biti zdrav in živeti po svoje. France, kolikokrat sva si izmenjala ta stavek! Še vedno pa obstaja upanje, da jo bova zopet kam mahnila.

Na Slivnico (1114 m) je vedno lep in zanimiv kolesarski vzpon, ki ga kar nekajkrat na leto ponovim. Pretežno vozim po lepi asfaltirani cesti po Bloški planoti, mimo cvetočih travnikov, ki so najlepši vrt, zlasti v mesecu juniju, ki mu pravimo tudi rožnik. V Velikih Blokah prečkam Napoleonov most, pod katerim odteka Bloščica, če temu lahko tako rečem, kajti vodo moram dobro pogledati, da se prepričam, v katero smer teče. Prav tu je vedno opaziti večjo jato divjih rac, ki drse po plitki vodi in ves čas nekaj pobirajo po dnu plitkega tolmana. Prometa pa skoraj ni, vse do Radleka, kjer se konča asfaltirana cesta. Nato nekaj časa vozim mimo nekdanjih njiv, a že kmalu zapeljem v objem zelenega gozda. Nekje od daleč slišim opoldansko zvonjenje. Želodec se še ne oglašja, a bolj iz navade le pojem banano, ki jo bom skuril v klancu. Že kar nekaj časa pa me spremlja rahlo rosenje dežja. Do vrha sem sam, vse od doma, in nikogar ne srečam, ki bi vozil navzdol. Po debeli uri se vse ponovi. Nikogar ne srečam, ko vozim navzdol. Skozi Radlek in V. Bloke močno dežuje. Anorak se mi je po rokah oprijel kože, da občutim tisto hladnost dežja, skozi reže čelade začetim poljenje vode po glavi, a to še ni vse. Po hrbtu anoraka se steka deževnica, in ker nisem oblekel anoraka s podaljšanim hrbtnim delom, kmalu začetim deževnico na »zicu«. Do doma se je med vožnjo posušilo vse razen podloženih kolesarskih hlač, da sem bil ves čas v vodi kot riba. To sicer ni bilo prvič in upam, da tudi ne zadnjič. Prilagam pa fotografijo s travniškim cvetjem, ki mi ga je uspelo kljub dežju nabrati na travnikih Slivnice za svojo drago. Fotografiral pa sem ga šele doma v delavnici.

Jože Škulj

KOGA JE TAKO MOTILA ZASTAVA?

Pišem, ker me jezi dejstvo, da je nekdo požagal zastavo na Ulaki. Oseba, ki podre zastavo, je nekulturna in izkazuje nizko stopnjo domovinske zavesti. Vsi imamo čez državo povedati ogromno, a zanjo nismo pripravljani narediti nič, veliko ljudem se ne da iti niti na volitve. Ko se boste ljudje začeli zavedati, da lahko s svojo aktivno (možnost voljenja) in pasivno (biti izvoljen) volilno pravico nekaj spremenite na bolje, takrat bomo v Sloveniji živeli bolje.

Zastava pred vasjo Ulaka je bila postavljena 24. 6. 2013, pred dnevom državnosti, v februarju letos je žled poškodoval drog zastave, zato smo ga v maju podrli in kupili novo zastavo ter sanirali drog. Tega smo 24. 6. 2014 ponovno postavili. Vandalizem s podiranjem droga z zastavo se je odvil v noči iz 26. na 27. junij, tega dne smo to prijavili tudi policiji. Drug je bil požagan s motorno žago, prežagan pa je bil trikrat. Upajmo, da smo tokrat zastavo, ki je simbol domovinske zavesti tistih, ki so jo postavili, postavili za stalno. Vsem, ki se boste peljali mimo nje, želim, da bi delo za skupno dobro vzeli v svoje roke kot volivci ali kot kandidati, nikakor pa ne kot vandali in nekulturni uničevalci simbolov domovinske zavesti!

Marko Gruden

VABLJENI

V DEŽELO KOLIŠČARJEV

na

7. KOLIŠČARSKI DAN

v soboto, 23. avgusta 2014, od 10.00 do 18.00 v Dragi pri Igu.
(v primeru dežja v nedeljo, 24. avgusta 2014)

Sodelovali boste v različnih delavnicah in spoznali življenje nekdanjih prebivalcev Ljubljanskega barja, koliščarjev. Ogledali si boste gledališko predstavo Koliščarji z Velikega jezera in prisluhnili predavanju vrhunskega arheologa dr. Antona Veluščka in še mnogo drugega. Ne zamudite!

Koliščarski dan = zabava za vso družino

MRAMORJEV FRANCE

Zrinili smo se v leto 1960, ko sem spoznal najprej njegovo najmlajšo sestro Bernardko. Pri hiši je bilo poleg dveh starejših polsester še sedem deklet in seveda edini sin France. Kar dolgo pa je trajalo, da sem z leti spoznal številno sorodstvo, kajti mati in tudi oče sta imela kar nekaj sester in bratov, vsi pa družine z več otroki. Najpogosteje, kot je to slovenski običaj, pa smo se srečevali na pogrebih.

Drugi dan novega leta sva se z Nado z avtobusom odpeljala v Velike Lašče. Jutro je bilo hladno, čeprav še ni bilo snega. Ko sva pripešala do Polaka, ki je bil hkrati prvi sosed, naju je prevzel čudovit razgled po dolini, ki jo je z obeh strani zapiralo strmo zakraselo pobočje. Na koncu doline se na prisojnem hribu visoko v nebo dviga lep zvonik znane cerkve Marijinega oznanjenja na Veliki Slevici. Po desni strani ozke doline se ob hribu vije vijugasta cesta. Nadin dom je naju pozdravljal na koncu doline pod zakraselim strmim pobočjem. Iz dimnika se je vil rahel dim in naznanjal, da je v idilični dolini življenje. Po nekaj sto metrih sva zavila s ceste in po ozki stezi ob njivi prišla do potočka ter po mostičku na dvorišče prijaznega doma, v katerem je bil v času Nadinega otroštva še mlin. Pred hišo naju je z bevskanjem pozdravila manjša psička Miša. Odprla so se vrata in na pragu naju je z dobrodošlim nasmehom sprejel Nadin brat Franjo. Voščila sva mu novo leto, nato pa še materi, ki so imeli opravke v kuhinji. Nada je nato materi pomagala v kuhinji, s Franjem pa sva si ogledala živino v hlevu, nato pa klepetala na klopi ob peči do kosila. Mati niso bili ravno v letih, toda rodili so osem otrok. Trdo kmečko delo in skromno življenje jim je pustilo posledice. Po kosilu so malo legli k počitku, Franjo je stopil v hlev, midva pa sva zlezla na krušno peč in opazovala stare nabožne slike, križ v kotu in kmečko mizo s stoli na tleh iz desk. Kmečko hišo je napolnil mrak, kajti skozi manjši okni je tudi sicer prihajalo le malo svetlobe.

V 54 letih poznanstva in dobrega prijateljstva sva s Franjem marsikatero rekla, skoraj vedno pa je pogovor stekel o živini in številnih najrazličnejših živalih, ki jih je ljubiteljsko gojil, predvsem za številne otroke sester, njihove vnuke in vnukinje. Ti so ga tudi zaradi tega radi obiskovali in mu tako vračali ljubezen.

Za veliko noč je dočakal 80 let življenja zelo bolan. Toda že naslednjo nedeljo se je ob njem zbrala vsa množica nečakov, nečakinj in njihovih otrok, saj so ga imeli neizmerno radi. Po dveh tednih pa smo ga množično pospremili na njegovi zadnji poti od farne cerkve do zadnjega počitka.

Kaj mora res človek umreti, da se vidi, koliko ljudi ga je imelo rado?

Kako tiho čas beži, le tebe Franjo, več med nami ni!

Jože Škulj

*Vse na svetu mine,
vse se spremeni,
le spomin na tebe ostaja in živi,
ker dom je prazen in molči.*

ZAHVALA

Kmalu po 80. rojstnem dnevu
so se iztekli dnevi življenja
moža in očeta

Franca MRAMORJA

iz Velikih Lašč (Cereja)

Zahvaljujemo se negovalnemu osebju in zdravnikom v kliničnem centru, negovalki na domu, patronažnim sestram in zdravnici ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, prinesli cvetje in sveče, darovali za maše in zanj molili.

Zahvala tudi g. župniku, pevcem in pogrebni službi.

Iskrena hvala.

Vsi njegovi

*Rada si imela ljudi okrog sebe,
jih razveseljevala in spoštovala,
sovraštva in zlobe nisi poznala.
Toda ni besed več tvojih
in več stiska tvojih rok,
ostal je le nate spomin,
a ob spominu trpek jok.*

ZAHVALA

V maju je v 93. letu starosti tiho od nas
odšla naša mami, tašča, stara mama in
prababica

Josipina IVANC

iz Srobotnika pri Velikih Laščah

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za darovano cvetje, sveče, svete maše in izrečene besede sožalja. Zahvala vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in zanj molili.

Prisrčna zahvala g. župniku Vladu Jaksetiču za obiske prvih petkov, lep pogrebni obred in g. Vinku Guni za somaševanje pogrebne maše, pevcem za doživeto petje, pogrebni službi Zakrajšek za organizacijo in vse pogrebne storitve ter zastavonoši. Iskrena zahvala dr. Starčevi in patronažni službi ZD Velike Lašče.

Posebna zahvala pa je namenjena snahi Stanki za njen trud, nesebično pomoč, skrb in nego mame skozi ves čas njene onemoglosti in boleznii.

Vsem iskrena zahvala.

Žalujoči vsi njeni

*Prazne hiše in dvorišče.
Naše oko zaman te išče,
ko pa oko ne najde te, iz srca oglasiš se.
Takrat pa spomnim se,
spomnim se na tiste dni, ko pred hišo
skupaj smo bili.
Sedaj le v srcih še živiš in nas s spomini
bogatiš.*

ZAHVALA

Zapustil nas je

Anton CIMPERMAN

iz Naredov
(1932–2014)

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam stali ob strani, za izrečeno sožalje in besede tolažbe v tem težkem trenutku. Sorodnikom, prijateljem, znancem.

Hvala za darove svete maše, cvetje in sveče.

Prav tako se zahvaljujemo župniku g. Antonu Dobrovoljcu za lep obred v Robu in pri Sv. Primožu in g. Zakrajšku za ureditev slovesa na domu in v vežici ter pri Sv. Primožu. Zahvala gre tudi bližnjim vaščanom, ki so pomagali ob slovesu. Zahvaljujemo se tudi dr. Starčevi in vsemu medicinskemu ter patronažnem osebju ZD Velike Lašče.

Žalujoči žena Milka, sin Franci z družino in hči Mojca z družino ter drugi sorodniki

ZAHVALA

Minili so trije žalostni meseci, odkar smo se
poslovlili od
našega dragega moža, očeta in deda

Matija PEČNIKA

iz Velikih Lašč (Pod Lipami 8)

Iskreno se zahvaljujemo darovalcem cvetja in sveč. Zahvala tudi vsem, ki ste se ga spominjali v teh težkih časih in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Žal nam je, da se zahvaljujemo tako pozno, vendar prej ni bilo mogoče.

Žalujoči vsi njegovi

Velike Lašče, 29. maja 2014

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj se je po težki
bolezni poslovil

Ivan DEDNIKAR

iz Male Slevica
(1958–2014)

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se od njega poslovili in ga spremili na njegovi zadnji poti. Darovali cvetje, sveče, sv. maše ter dar za cerkev. Zahvala gospodu župniku Vladimirju Jaksetiču za lepo opravljen obred, pevcem in pogrebni zavodu Zakrajšku.

Mama Pepca in vsi žalujoči

TuFra
d.o.o.
TURJAK 59, TURJAK
GSM: 041 772 711

MINIBAGER 6 TON

**IZKOPI
PREVOZI S KIPERJEM
GRADBENA DELA
UREDITEV DVORIŠČ
ASFALTIRANJE
PRODAJA IN VGRADNJA
ČISTILNIH NAPRAV**

ARMEX-GRAF, ROTO, ZAGOŽEN AQUAmax, VODATEH

**CENA ŽE OD
2.299,00 €
+DDV**

Z VGRADNJO IN VSEMI PRIKLOPI
LAKI ZA PARKET IN PRIBOR

Berger-Seidle

LAKI, OLJA, SREDSTVA ZA ČIŠČENJE
IN VZDRŽEVANJE PARKETA
SE PRIPOROČAMO!

**TEŽAVE Z
RAČUNALNIKOM?**

Ogled obstoječega
stanja in svetovanje
brezplačno!

jl
Jan Lipovac
računalniške rešitve

Računalniške rešitve Jan Lipovac s.p.
Velika Slevica 13 | 1315 Velike Lašče
m: 031 804 227 | @:jan.lipovac@siol.net

Vzdrževanje,
prodaja in servis računalniške
opreme za podjetja in fizične osebe.

Pooblaščen prodajalec za:

metakocka
Spletni program za
enostavno vodenje podjetja.

PROMO KODA:
575918

PVC okna iz visoko kakovostnih materialov
PVC okna z zunanjimi ALU maskami
Skrito varnostno okovje v oknih
Novi modeli PVC in ALU vrat
Nove rolete in zunanje žaluzije
NOVO! Prodaja stekla

Razstveni salon na novi lokaciji:
Javorškova ulica 3, 1315 Velike Lašče
delavni čas: od ponedeljka do petka
od 8h do 17h, sobota po dogovoru

odidite varno
na dopust
z našimi
novimi okni!

**VRHUNSKA
KVALITETA**

**NIZKE
CENE**

PRIBA OKNA PRIBA 041 402 780
priba@amis.net

PRIBA OKNA d.o.o., Tel: 01/510 55 30, Fax: 01/510 55 31
Barbara, GSM: 041/448 334, Primolj, GSM: 041/402 780

BRATA TOMŠIČ

Matej 031 461 933
Stane 041 929 388

Krovstvo - strešno kleparstvo,
suhomontažna gradnja - knauf,
slikopleskarske storitve,
polaganje izolacije, barvanje opaža, ...

info@brata-tomsic.si • www.brata-tomsic.si

Z vami že
27 let

KLANČAR

Neodvisni servis vozil Renault in Dacia

Ugodne kvalitetne rešitve za vaš Renault
nadomestni deli
avtoplašči, premontaža, shranjevanje
ličarsko-kleparska dela (pogodbenik zavarovalnice Triglav)
polnjenje in popravila klimatskih naprav

Grozničkova 11, 1000 Ljubljana
Tel: 01/42 72 001
Gsm: 041 710 151
Email: info@klancar.si, www.klancar.si
Delovni čas: pon - pet: 8.00 - 16.30

STEKLARSTVO PETER HREN, S.P.
GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

**ZOBNA AMBULANTA
PRENADENT**

- estetsko zobozdravstvo,
- protetika,
- implantologija,
- otroško zobozdravstvo,
- brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- zdravljenje parodontalne bolezni

Draga 1, 1292 lg • GSM: 040 954 000 • www.zobozdravstvo-prenadent.si

**OKREPČEVALNICA
ROZIKA
PIZZERIA**

OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK
01/7881 680

MALICE - KOSILA - PIZZE - JEDI PO NAROČILU

Zberi 10 žigov "ROZIKA" (MALICA) - dobiš malico gratis.
Zberi 10 žigov "ROZIKA" (PIZZA) - dobiš veliko pizzo klasiko gratis.

Vabljeni!

**Vabljeni na novo prodajno
mesto Si.mobil Grosuplje
v Mercator centru.**

Vse, ki nas boste s tem kuponom obiskali do
31. 8. 2014, bomo nagradili z **20 % popusta**
ob nakupu dodatne opreme.

Si.mobil Grosuplje
Brvace 1a, 1290 Grosuplje
m: 040 97 97 88
Delovnik: pon.-sob.: 8.00-20.00, nedelja: 8.00-12.00

simobil.si
Pooblaščen
prodajno mesto

KOLENDAR PRIREDITEV

NEDELJA, 3. AVGUST

DAN GOSPODINJ

Pričetek ob 10. uri s sv. mašo v farni cerkvi

V Velikih Laščah

(DPŽ Velike Lašče)

NEDELJE OD 17. AVGUSTA DO 28.

SEPTEMBRA 2014,

od 11. do 19. ure

Grad Turjak

POLETJE NA GRADU TURJAK

(JZ Trubarjevi kraji)

SONČNI DNEVI

NA TRUBARJEVI DOMAČIJI NA RAŠICI

NEDELJA, 10. AVGUST 2014, od 12. ure dalje

DAN ZA ŽARKE

NEDELJA, 24. AVGUST 2014, od 12. ure dalje

KOMARJEV DAN

NEDELJA, 7. SEPTEMBER, ob 20.30

Grad Turjak

CAPELLA CARNIOLA:

**Libre Vermell de Monserrat & labirinti pomladi
in ljubezni**

(Zavod Ars Ramovš)

PETEK, 29. AVGUST 2014, ob 20. uri

TURJAŠKA ROZAMUNDA po VELIKOLAŠKO

režija: Marko Bratuš,

izvedba: KUD Primož Trubar Velike Lašče

Organizatorji: JZ Trubarjevi kraji, J. A. Z.

Zalar in družbeniki, k. d., Zavod za razvijanje
ustvarjalnosti

14. SEPTEMBER, ob 15. uri

KOLESARSKI VZPON NA SV. PRIMOŽ

Prijave od 13.30 na štartu

Logarji–Sv. Primož

(TVD Partizan Velike Lašče)

Organizatorji si pridržujejo pravico do morebitnih sprememb.